

Kokouskutsu ja esityslista: Kouvolan Kaupunginvaltuusto 11.05.2026**Aika** 11.05.2026 klo 17:00 -**Paikka** Kaupunginvaltuuston istuntosali**Asialista**

Asia	Liitteet	Otsikko	Sivu
1		Kaupunginvaltuuston kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	6
2		Kaupunginvaltuuston kokouksen pöytäkirjan tarkastajat	7
3		Kaupunginvaltuuston kokouksen läsnäolo- ja puheoikeudet	8
4	1	Uuden keskuskeittiön hankesuunnitelma tiedoksi ja kokonaiskustannusarvion muutoksen hyväksyminen	9
5	2	Kouvolan Ympäristö 2030 -ympäristöohjelman toimenpiteiden päivitys ja hyväksyminen vuosille 2027-2030	17
6	3	Kouvolan hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2026	21
7	4 - 7	Talouden tasapainottamistoimenpiteet ja talousarviomuutokset 2026	25
8	8 - 20	Apporttiluovutus Kouvolan Asunnot Oy:lle ja talousarviomuutoksen hyväksyminen sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoitetta koskien ja lainantakauksen antaminen	56
9		Vastaus valtuustoaloitteeseen Kouvolan liittymiseksi UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malliin ja valtakunnallisen lapsistrategian edistämiseen	79
10		Vastaus valtuustoaloitteeseen maaseudun tyhjiilleen jääneiden talojen asuttamiseksi	89
11		Vastaus valtuustoaloitteeseen alkuopetuksen oppilaiden koulukuljetuksen odotuspaikkojen siirtämiseksi pois valtatie varsilta	104
12	21	Vastaus valtuustoaloitteeseen Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaatin hakemiseksi Kouvolan kaupungille	110
13		Vastaus valtuustoaloitteeseen tasoryhmien kokeilusta Kouvolaassa	118

Valtuustoaloitteet pyydetään toimittamaan myös sähköisesti

kirjaamo@kouvola.fi

Ville Kaunisto

puheenjohtaja

Tämä esityslista on julkaistu Kouvolan kaupungin verkkosivuilla
7.5.2026.

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Jäsenet	Kaunisto Ville	puheenjohtaja
	Werning Paula	1. varapuheenjohtaja
	Pakkanen Markku	2. varapuheenjohtaja
	Bamberg Ukko	3. varapuheenjohtaja
	Aalto-Riihiaho Emmi	valtuutettu
	Ahola Nita	valtuutettu
	Aikio Jenni	valtuutettu
	Byman Mika	valtuutettu
	Carpelan Christa	valtuutettu
	Eklund Karolina	valtuutettu
	Frimodig Jouni	valtuutettu
	Haaja Pekka	valtuutettu
	Haimi Leeni-Elina	valtuutettu
	Henttonen Katariina	valtuutettu
	Hovi Henna	valtuutettu
	Huuhilo Manu	valtuutettu
	Häkkinen Inka	valtuutettu
	Jaanu Mikko	valtuutettu
	Jacksen Sanna	valtuutettu
	Karell Suvi	valtuutettu
	Karvonen Tapio	valtuutettu
	Kekki Kirsi	valtuutettu
	Ketonen Elina	valtuutettu
	Kivinen Siru	valtuutettu
	Koivisto Anna	valtuutettu
	Laakso Sheikki	valtuutettu

Laine Raimo	valtuutettu
Lakka Marjo	valtuutettu
Larikka Jari	valtuutettu
Lavonen Esko	valtuutettu
Lehmusmetsä Timo	valtuutettu
Lehtomäki Maija	valtuutettu
Leppänen Jouko	valtuutettu
Liljander Petri	valtuutettu
Lind Reeta	valtuutettu
Lonka Mirja	valtuutettu
Melkko Sari	valtuutettu
Niemelä Esa	valtuutettu
Nulpponen Minttu	valtuutettu
Nyberg Jukka	valtuutettu
Patjas Janne	valtuutettu
Raunio Milla	valtuutettu
Relander Camilla	valtuutettu
Sarpola Ilkka	valtuutettu
Sihvola Harri	valtuutettu
Sippula Päivi	valtuutettu
Sirkiä Sanna	valtuutettu
Talvala Taina	valtuutettu
Torikka Riitta	valtuutettu
Tuukkanen Minna	valtuutettu
Uljas Laila	valtuutettu
Vainikka Toni	valtuutettu
Varjola Liisa	valtuutettu
Vesala Katriina	valtuutettu
Villikka Anni	valtuutettu

Villikka Tomi	valtuutettu
Wall Janne	valtuutettu
Witting Miia	valtuutettu
Ylä-Outinen Mia	valtuutettu

Muut

Nimi	Tehtävä
Nio Sinishash	nuorisovaltuuston edustaja
Peltola Sisu	nuorisovaltuuston edustaja
Toikka Marita	asiantuntija, kaupunginjohtaja
Rahkonen-Rannikko Saara	sihteeri, hallintojohtaja
Amnell-Holzhäuser Elina	asiantuntija, kaupunginjuristi
Forsell Tuukka	asiantuntija, apulaiskaupunginjohtaja
Niemi Veikko	asiantuntija, sivistysjohtaja
Tylli Hannu	asiantuntija, tekninen johtaja
Karhu Päivi	asiantuntija, henkilöstöjohtaja
Kunnas Hellevi	asiantuntija, talousjohtaja
Pykälistö Heli	asiantuntija, hallintoasiantuntija
Mikkola-Lehtinen Arja	asiantuntija, hallintosihteeri

1**Kaupunginvaltuuston kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus****Kaupunginvaltuusto 11.05.2026**

Kuntalain 103 §:n mukaisesti valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

Hallintosäännön 96 §:n mukaan valtuuston kokous on aloitettava nimenhuudolla toteamalla läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut. Kun nimenhuuto on toimitettu, on puheenjohtajan todettava, että valtuusto on päätösvaltainen ja laillisesti kokoon kutsuttu.

Valtuuston kokouskutsusta ja laillisuudesta on määrätty hallintosäännön 89 §:ssä ja kuntalain 94 ja 108 §:ssä. Kokouskutsu, joka sisältää ajan, paikan ja käsiteltävät asiat, on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava yleisessä tietoverkossa. Kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti.

Tämän kokouksen esityslista on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 7.5.2026.

Kaupunginvaltuuston päätös:

2

Kaupunginvaltuuston kokouksen pöytäkirjan tarkastajat

Kaupunginvaltuusto 11.05.2026

Hallintosäännön 110 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla toisin päättä.

Tällä kertaa pöytäkirjan tarkastajiksi vuorossa ovat Manu Huuhilo ja Elina Ketonen.

Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisesti.

Kaupunginvaltuuston päätös:

3**Kaupunginvaltuuston kokouksen läsnäolo- ja puheoikeudet****Kaupunginvaltuusto 11.05.2026**

Hallintosäännön 95 § mukaan kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja kaupunginjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kaupunginhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Toimialajohtajilla, hallintojohtajalla, talousjohtajalla, henkilöstöjohtajalla, kaupunginlakimiehellä ja hallintojohtajan tehtävään osoittamilla hallintosihteereillä sekä edellä mainittujen poissa ollessa heidän sijaisillaan on läsnäolo- ja puheoikeus heille osoitetuilla paikoilla kaupunginvaltuuston kokouksissa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Nuorisovaltuusto voi nimetä valtuuston kokoukseen kaksi edustajaansa, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus. Nuorisovaltuuston edustajilla ei kuitenkaan ole läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.

Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta kokouksen yhteydessä.

Kaupunginvaltuuston päätös:

4

Uuden keskuskeittiön hankesuunnitelma tiedoksi ja kokonaiskustannusarvion muutoksen hyväksyminen

10302/10.03.07.00/2025

Tekninen lautakunta 02.04.2026 § 73

Valmistelijat: vt toimitilajohtaja Anneli Vartiainen puh. 020 615 7117, anneli.vartiainen(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Uuden keskuskeittiön hankesuunnitelman hyväksyminen ja hankkeen eteenpäin vieminen toteutusvaiheeseen.

Hallintosäännön 23 §:n mukaan lautakunta päättää vastuualueellaan investointihankkeiden tarveselvityksistä sekä hanke- ja toteutussuunnitelmista.

Tekninen lautakunta hyväksyi uuden keskuskeittiön hankesuunnittelun suuntaviivat 3.9.2025 § 157.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallan perusteet

Hallintosäännön mukaan Tekninen lautakunta vastaa siitä, että palvelut järjestetään asetettujen tavoitteiden, palvelun järjestämistä koskevien periaatteiden ja määrärahojen puitteissa sekä määrittää tarvittavat palvelut ja niiden laatutaso. Lautakunnalla on toimivalta päättää investointihankkeiden tarveselvityksistä sekä hanke- ja toteutussuunnitelmista (Hallintosääntö 23.1 § 2 ja 3 kohta, 23.2 § 5 kohta).

Tekninen lautakunta on aiemmin käsitellyt Uusi keskuskeittiö -hanketta ja hyväksynyt hankesuunnitelman (Tekninen lautakunta 06.09.2023 § 155), jota ei kuitenkaan lähdetty viemään eteenpäin.

Osana talousarvion hyväksymistä vuodelle 2025 ja suunnitelmaa vuosille 2025-2028 kaupunginhallitus 25.11.2024 (§ 241) päätti hyväksyä, että vuoden 2025 alussa teetetään:

- selvitys, jossa vertaillaan kaupungin ruokapalveluiden tuotantotapoja sekä toimintamalleja oman palvelutuotannon ja ostopalveluiden välillä
- selvitys, jossa on alueellinen markkinakartoitus ruokapalvelutuottajista.

Kaupunginhallitus käsitteli edellä mainitun selvityksen kokouksessaan 2.6.2025. Kaupunginhallitus päätti, että keskuskeittiön hanketta

edistetään ns. 1B vaihtoehdon mukaisesti. 1B-vaihtoehdossa uusi keskuskeittiö rakennetaan omaan taseeseen vuoden 2040 annostarpeeseen mitoitettuna. Uusi keskuskeittiö valmistuu vuonna 2027. Keskuskeittiössä tuotetaan vuonna 2027 noin 50 % annostarpeesta omana toimintana kylmävalmistuksella ja noin 50 % annoksista ostetaan ulkoa. Vuoteen 2040 mennessä ostomäärä laskee nollaan, kun alueen lapsimäärä puolittuu. Palvelukeittiöissä toiminta jatkuu entisellään omana tuotantona. (Kaupunginhallitus 02.06.2025 § 131)

Tekninen lautakunta on käsitellyt uuden keskuskeittiön hankesuunnittelun suuntaviivat 3.9.2025 § 157.

8.12.2025 Kaupunginvaltuuston vahvistaman talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2029 mukaisesti uusi keskuskeittiön toteutukselle on varattu 4,2 milj. euron budjetti ja hankkeen toteutus on vuosina 2026-2028.

Hankesuunnitelma

Nyt päätöksentekoon esiteltävä hankesuunnitelma käsittelee keskuskeittiön uudisrakennusta.

Keskuskeittiö uudisrakennuksena suunnitellaan toiminnoiltaan, tiloiltaan ja laitteistoltaan tehokkaaksi elintarvikehuoneistoksi, jossa on huomioitu kaikki tarvittavat ja asianmukaiset tilat ruokien valmistamiseen, jäähdyttämiseen, säilyttämiseen, jakeluun, pakkaamiseen ja lähettämiseen. Rakennus mitoitetaan vuoden 2040 annosmäärien mukaan.

Hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa halutaan tukea kestävästä kehityksestä, Kouvolan kaupungin strategiaa ja ympäristötavoitteita. Hankkeessa tullaan kiinnittämään huomiota energiatehokkuuteen ja ratkaisuihin, jotka vähentävät kasvihuonekaasupäästöjä. Myös vedenkulutukseen ja hulevesien hallintaan haetaan nykyaikaiset, ympäristöä huomioivat ratkaisut. Hankkeessa tavoitellaan vähähiilistä, pitkäikäistä, energiatehokasta ja helposti huollettavaa rakennusta. Hanke tukee ruokapalveluverkon kehittämistä.

Jotta hankkeen vaikutukset voidaan huomioida päätöksenteossa riittävällä tasolla, on hankesuunnittelussa tutkittu kahta vaihtoehtoa toteuttaa kaupunkitasoinen ruoanvalmistus (keskuskeittiötoiminta sekä dieettiruokien valmistus). Vaihtoehto 1: Kaupunginhallituksen päätöksen mukainen palvelun järjestämisen malli, jossa rakennetaan uudisrakennus 2040 annosmäärien valmistamiseen ja erityisruokavalioiden valmistus keskitetään Valkealan monitoimitaloon. Vaihtoehto 2: Kaupunginhallituksen päätöksen mukainen palvelun järjestämisen malli, jossa rakennetaan uudisrakennus 2040

annosmäärien valmistamiseen. Erityisruokavalioiden valmistus on osana keskuskeittiön toimintaa. Vaihtoehtojen vertailu on hankesuunnitelman **liitteenä**.

Tekniselle lautakunnalle esitetään hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hanketta edistetään vaihtoehdon 2 mukaisella palvelun järjestämisen mallilla. Perustelut esitykselle on esitetty tarkemmin **liitteenä** olevassa hankesuunnitelmassa.

Toteutus ja aikataulu

Keskuskeittiön hanke toteutuu kaupungin rakennuttamana ja rakentaminen on tarkoitus toteuttaa jaettuna urakkana. Suunnitteluttamisen jatkaminen tilapalveluiden toimesta sekä toteutuksen jakaminen eri urakkalajeille on luontevaa, koska hankkeessa on erityisosaamista vaativia suoritteita, jotka pääurakoitsija lähtökohtaisesti toteuttaisi kuitenkin aliurakointina. Jatkosuunnittelussa korostuu rakentamisen kustannusten hallinta ja kustannustehokkaita ratkaisuja voidaan hakea myös yhteistyössä hankkeeseen valikoituvien urakoitsijoiden kanssa. Hankintakriteerit käsitellään sisäisten ohjeiden mukaisesti kaupunginhallituksessa ennen tarjouskilpailun käynnistämistä.

Alustava aikataulu: 05-09/2026 Jatkosuunnittelu, 09-10/2026 Hankintavaihe (hankinnan valmistelu, kilpailutus, urakoitsijan valinta), 11/2026 Rakentamisvaihe alkaa, 12/2027-03/2028 Käyttöönottovaihe. Koko hanke valmis 03/2028.

Kustannukset

Hankesuunnittelun yhteydessä laadittujen alustavien suunnitelmien perusteella on laskettu kustannusarvio, joka ylittää kaupunginvaltuuston vahvistaman hankkeen kokonaiskustannuksen. Jatkosuunnittelussa on löydettävä edelleen hankkeen suunnittelun ja rakentamisen kustannuksia alentavia tekijöitä sekä lisäksi urakkakilpailutuksessa tulee onnistua. Mahdollisesta talousarvionmuutoksesta päätökset tehdään hallintosäännön mukaisesti.

Uusi keskuskeittiö on osa ruokapalveluverkon uudistamista. Ruokapalvelujen palveluverkkomuutoksen merkittävimmät säästöt saadaan henkilöstö-, kuljetus- ja kiinteistökustannuksissa sen jälkeen, kun uusi keskuskeittiö valmistuu.

Vaikutusten ennakoarviointi (EVA):

Ennakkovaikutusten arviointi (EVA) tehty.

Kiinteistöpalvelujohtaja Pirkko Toropainen ja vt toimitilajohtaja Anneli Vartiainen ovat kokouksessa paikalla asiantuntijana vastaamassa kysymyksiin.

Lisätietoja: vt toimitilajohtaja Anneli Vartiainen, puh. 020 615 7117, anneli.vartiainen(at)kouvola.fi, kiinteistöpalvelujohtaja Pirkko Toropainen, puh. 020 615 8245, pirkko.toropainen(at)kouvola.fi

Teknisen johtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta päättää hyväksyä esityksen mukaisesti uuden keskuskeittiön, uudisrakennus, hankesuunnitelman liitteineen.

Teknisen johtajan muutettu päätösehdotus:

Tekninen lautakunta päättää

1. hyväksyä esityksen mukaisen uuden keskuskeittiön, uudisrakennus, hankesuunnitelman liitteineen
2. esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy keskuskeittiön investoinnin kokonaiskustannusarviokasi 5,2 milj. euroa 24.03.2026 päivätyn keskuskeittiön hankesuunnitelman mukaisesti.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana teknisen lautakunnan jäsen Reeta Lind teki seuraavan muutosesityksen: Hankesuunnitelman kohtaan 7.4. Ympäristö- ja terveellisyystavoitteet lisätään seuraava lause: "Kohteen kylmä- ja jäähdytysratkaisuissa noudatetaan EU:n F-kaasuasetusta (EU) 2024/573 siten, että ratkaisut ovat elinkaarikestäviä taloudellisesti ja ekologisesti.". Teknisen lautakunnan varapuheenjohtaja Sari Melkko kannatti Lindin esitystä.

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, puheenjohtaja tiedusteli, voiko tekninen lautakunta hyväksyä yksimielisesti Lindin tekemän muutosesityksen. Tekninen lautakunta hyväksyi teknisen lautakunnan jäsenen Reeta Lindin muutosesityksen yksimielisesti.

Teknisen lautakunnan päätös:

Tekninen lautakunta päätti

1. hyväksyä esityksen mukaisen uuden keskuskeittiön, uudisrakennus, hankesuunnitelman liitteineen siten, että hankesuunnitelman kohtaan 7.4. Ympäristö- ja terveellisyystavoitteet lisätään seuraava lause: "Kohteen kylmä- ja jäähdytysratkaisuissa noudatetaan EU:n F-kaasuasetusta (EU) 2024/573 siten, että ratkaisut ovat elinkaarikestäviä taloudellisesti ja ekologisesti.".
2. esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy keskuskeittiön investoinnin kokonaiskustannusarvioksi 5,2 milj. euroa 24.03.2026 päivätyn keskuskeittiön hankesuunnitelman mukaisesti.

Tekninen lautakunta myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden vt. toimitilajohtaja Anneli Vartiainenille. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn ajan ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kiinteistöpalvelujohtaja Pirkko Toropainen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen.

Kaupunginhallitus 13.04.2026 § 82

Valmistelija: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Kouvolan uuden keskuskeittiön hankesuunnitelma on käsitelty teknisessä lautakunnassa 2.4.2026. Hankesuunnitelma tuodaan tiedoksi kaupunginhallitukselle sekä päätettäväksi omalta osaltaan hankkeen kokonaiskustannusarvion muutos.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallan perusteet

Hankesuunnitelmat, jotka on käsitelty lautakunnissa, tuodaan tiedoksi kaupunginhallitukselle. Hallintosäännön 23 §:n mukaan lautakunta päättää vastuualueellaan investointihankkeiden tarveselvityksistä sekä hanke- ja toteutussuunnitelmista.

Kaupunginvaltuusto on 8.12.2025 § 116 hyväksynyt vuoden 2026 talousarvion yhteydessä hankkeen kustannusarvion sekä investointimäärärahan talousarviovuodelle 2026 ja taloussuunnitelmavuosille 2026–2029. Siten hankkeen kokonaiskustannusarvion muutos tulee hyväksyä kaupunginvaltuustossa.

Vuoden 2026 talousarvioon on hankkeelle varattu investointimäärärahaa noin 1,3 milj. euroa. Kustannusarvion muutoksella ei ole vaikutusta vuoden 2026 määrärahaan. Määrärahamuutokset seuraaville vuosille otetaan huomioon vuoden 2027 talousarvion laadinnassa.

Vt. toimitilajohtaja Anneli Vartiainen on kokouksessa paikalla asiantuntijana vastaamassa kysymyksiin.

Lisätietoja: vt toimitilajohtaja Anneli Vartiainen, puh. 020 615 7117, anneli.vartiainen(at)kouvola.fi ja kiinteistöpalvelujohtaja Pirkko Toropainen, puh. 020 615 8245, pirkko.toropainen(at)kouvola.fi

Vs. kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää:

1. merkitä tiedoksi Kouvolan uuden keskuskeittiön hankesuunnitelman.
2. esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy keskuskeittiön investoinnin kokonaiskustannusarvioksi 5,2 milj. euroa 6.4.2026 teknisen lautakunnan päätöksen mukaisen keskuskeittiön hankesuunnitelman mukaisesti.
3. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 14.4.2026 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden vt. toimitilajohtaja Anneli Vartiainenille, joka oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginvaltuusto 11.05.2026

Liitteenä keskuskeittiön uudisrakennuksen hankesuunnitelma.

Oheismateriaalina hankesuunnitelman liitteet.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy keskuskeittiön investoinnin kokonaiskustannusarvioksi 5,2 milj. euroa 6.4.2026 teknisen lautakunnan päätöksen mukaisen keskuskeittiön hankesuunnitelman mukaisesti.

Kaupunginvaltuuston päätös:

Liitteet

- Liite 1 Keskuskeittiö, uudisrakennus
hankesuunnitelma_julkinen_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Oheismateriaali

Hankesuunnitelman liite 1: Ruokapalvelut- Keskuskeittiö
EVAUS_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 2: Yhteystietoluettelo_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 3: Asemakaava ja
kaavamääräykset_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 4: Kuntoarvio päivitetty
31.10.2024_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 5: Keskuskeittiö RADON_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 6: VE1 ARK_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 7: VE2 ARK_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 8: Keskuskeittiö
siivouskeskus_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 9: Keskuskeittiö
siivousrobotiikka_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 10: Huoneselostus_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 11: Pohjatutkimusraportti ja
perustamistapalausunto_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 12: Kouvolan keskuskeittiön alustava tekninen laiteluettelo
v1_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 13: Kouvolan keskuskeittiön alustava tekninen laiteluettelo
v2_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 14: LVIA-järjestelmäkuvaus_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 15: Sähkö järjestelmäkuvaus
v1_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 16: Sähkö järjestelmäkuvaus
v2_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 17: VE1 - Perustamiskustannukset
Uudis_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 18: VE2 - Perustamiskustannukset
Uudis_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 19: Käyttötalouslaskelma kooste,
keskuskeittiö_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

Hankesuunnitelman liite 20: Vuokralaskelma
keskuskeittiö_Tela02042026_kh13042026_kv11052026

5**Kouvolan Ympäristö 2030 -ympäristöohjelman toimenpiteiden päivitys ja hyväksyminen vuosille 2027-2030****655/00.01.02.02/2026****Kaupunginhallitus 13.04.2026 § 85**

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Asiaa on valmistellut kaupungin tekninen toimiala teknisen johtajan johdolla ja valmistelijan sekä ympäristöohjelman vastuuasiantuntijana ympäristöasiantuntija Timo Martikainen, jonka esitys päätöksentekoon on ohessa:

Kouvolan ympäristöohjelma "Ympäristö 2030" hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa helmikuussa 2020. Se on yksi kaupunkistrategiaa toteuttavista ohjelmista. Kaupunkistrategiassa vuosille 2025-2029 yksi keskeisistä arvoista on "kestävästi" ja visioon sisältyy "kestävän kasvun" tavoite. "Vihreä siirtymä" ja "kestävä kehitys" ovatkin strategian keskeisiä lupauksia. Yksi strategiamittareista on alueen kasvihuonekaasupäästöt. Ympäristöohjelma konkreettisine toimenpiteineen on kaupungin keskeinen työväline näiden arvojen ja lupauksen edistämiseksi sekä mitattavien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle esitetään, että se hyväksyy valtuuston vuonna 2020 hyväksymää ympäristöohjelmaa toteuttavat toimenpide-ehdotukset vuosille 2027-2030.

Ympäristö 2030 on Kouvolan kaupungin kestävän kehityksen toimenpidesitoumus Suomen kestävän kehityksen toimikunnan ylläpitämässä Sitoumus2050-palvelussa. Valtioneuvoston kanslia nimesi sen vuoden parhaaksi kestävän kehityksen sitoumukseksi vuonna 2020.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallan perusteet

Kouvolan ympäristöohjelma "Ympäristö 2030" on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 10.2.2020 ja kyseessä on nyt ohjelman päivitettyjen toimenpide-ehdotuksien hyväksyminen, joten asia esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi. Ohjelman tarkoitus on osaltaan toteuttaa myös kaupunkistrategian mukaisia tavoitteita. Kaupunkistrategiassa vuosille 2025-2029 yksi keskeisistä arvoista on "kestävästi" ja visioon sisältyy

"kestävän kasvun" tavoite. "Vihreä siirtymä" ja "kestävä kehitys" ovatkin strategian keskeisiä lupauksia. Yksi strategiamittareista on alueen kasvihuonekaasupäästöt.

Ympäristöohjelma valmisteltiin vuosina 2018-2019 laajapohjaisesti teemakohtaisissa työpajoissa, joita oli kuusi kappaletta. Työpajojen osallistajat edustivat kaupunkia, konserniyhtiöitä, järjestöjä, yrityksiä, oppilaitoksia ja päättäjiä. Ohjelman luonnos oli työpajojen ja pyydettyjen kommenttien jälkeen vielä kaupungin verkkosivuilla julkisesti nähtävillä ja kommentoitavissa. Ohjelman valmistelua voidaan pitää perusteellisena ja siinä määritettyjä tavoitteita Kouvolassa laajasti hyväksyttävänä.

Ohjelman keskeiset päämäärät vuodelle 2030 ovat hiilineutraalisuus, luonnon monimuotoisuuden ylläpito sekä kiertotalouden vahvistaminen.

Teemoja ohjelmassa on kuusi, ja kullekin määritettiin työpajoissa päämäärien mukaiset tavoitetilat vuodelle 2030. Teemat tavoitetiloineen ovat:

Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne

1. Joukko- ja kevyen liikenteen osuus suhteessa henkilöautoiluun on noussut merkittävästi.
2. Keskustaajamana on Kouvola-Kuusankoski, muita taajamia on vahvistettu (joukkoliikenne ja kevyt liikenne ovat vahvistuneet).

Energiantuotanto ja -kulutus

1. Energian käyttö on tehostunut ja uudistunut: Hyödynnetään runsaasti uusia, vähäpäästöisiä energiamuotoja sekä uudenlaisia energianjakelu- ja käyttöratkaisuja.
2. Erillislämmityksen kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet 80 % nykyisestä ja kaupungin omistamien kiinteistöjen ostoenergian kulutus puolitetty (-50 %).

Ruoantuotanto ja -kulutus

1. Ruokavalio on muuttunut nykyistä ilmastokestävämmäksi, ekologisemmaksi ja eettisemmäksi: Se on kasvispainotteinen, kotimaisuusaste on korkeampi ja kalan käyttö on lisääntynyt.
2. Hiilensidonta on kiinteä osa tuotantoa ja maatalouden kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet.

Luonto, vedet ja viheralueet

1. Taajama- ja kyläalueilla luonnon monimuotoisuus on lisääntynyt.

2. Pienvesien (etenkin virtavesien) luonnon- ja virkistysarvot ovat lisääntyneet.
3. Kouvolan alueen metsien talous- ja luontoarvot on sovitettu käytön tasolla yhteen.
4. Hiilinieluja on lisätty.

Kulutus ja materiaalikierrot

1. Älykkäät hankinnat, joita ohjaavat elinkaarinäkökulma ja kiertotalous.
2. Rakennus- ja muun materiaalin tehokas käyttö ja maksimaalinen kierto käytön päätyttyä.

Kestävät yhteisöt

1. Kouvola on kestävyyskasvatuksen mallikaupunki.
2. Toimiva kulutustavaran kiertojärjestelmä on kaikkien ulottuvilla.
3. Lisääntynyt yhteisöllisyys on vahvistanut sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä.

Toimenpiteiden määrittely ja niiden päivittäminen ohjelmakautena

Päämäärät ja tavoitetilat määritettiin koko ohjelmakaudeksi 2020-2030. Niihin pääsemiseksi sovittiin ohjelman valmistelussa lukuisia, konkreettisia toimenpiteitä. Samalla ohjelmaan kirjattiin, että toimenpiteitä päivitetään ohjelmakauden aikana kaksi kertaa.

Ensimmäinen päivitys

2022-23 kuluessa toteutettiin ensimmäinen toimenpidepäivitys kaupungin oman henkilöstön voimin. Sen jälkeen toimenpiteitä on ohjelmassa ollut 110 kpl eri toteutusvaiheissa. Toimenpiteiden etenemistä voi seurata ympäristövahti-palvelussa.

Toinen päivitys ja toimenpide-ehdotusten hyväksyminen vuosille 2027-2030

Toisessa toimenpidepäivityksessä sovitaan toimenpiteitä vuosille 2027-2030.

Ohjelmakauden saavuttaessa puolivälin katsottiin aiheelliseksi kutsua toimenpidepäivitykseen jälleen laajasti eri sidosryhmien edustusta. Järjestetyissä kuudessa Teams-työpajassa oli yhteensä 50 eri osallistujaa, ja kokoavassa lähityöpajassa 19 osallistujaa. Työpajoissa ideoitiin vapaamuotoisesti, ja tuotetusta aineistosta jalostettiin toteuttamiskelpoisia, kunkin toimenpiteen vastuutahon kanssa työstettyjä toimenpide-ehdotuksia.

Ehdotukset sisältävät myös uutuusarvoja, eli niiden katsotaan tarjoavan tärkeitä edistysaskeleita kohti vuodelle 2030 asetettuja tavoitetiljoja.

Ehdotuksia uusiksi toimenpiteiksi on 25 kappaletta. Ne jakautuvat teemoittain seuraavasti: Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne 3 kpl, energiantuotanto ja -kulutus 4 kpl, ruoantuotanto ja -kulutus 1 kpl, luonto, vedet ja viheralueet 8 kpl, kulutus ja materiaalikierrot 3 kpl ja kestävät yhteisöt 6 kpl. Kullekin toimenpiteelle on sovittu vastuutaho kaupungin organisaatiosta tai konserniyhtiöistä.

Toimenpidekirjaukseen liitetään lyhyt kuvaus, ja hyväksytyille toimenpiteille pyritään määrittämään toimenpidekohtaiset mittarit, jotka ovat ensisijaisesti numeerisia.

Toimenpide-ehdotukset teemoittain on esitetty **liitteessä**.

Kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle esitetään, että se hyväksyy valtuuston vuonna 2020 hyväksymää ympäristöohjelmaa toteuttavat toimenpide-ehdotukset vuosille 2027-2030.

Lisätietoja: ympäristöasiantuntija Timo Martikainen, puh. 020 615 6755, timo.martikainen(at)kouvola.fi, tekninen johtaja Hannu Tylli, puh. 020 615 8570, hannu.tylli(at)kouvola.fi

Vs. kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä osaltaan toimenpide-esityksen liitteen mukaisesti
2. esittää edelleen valtuustolle, että se hyväksyy kaupungin ympäristöohjelmaa toteuttavat toimenpiteet liitteen mukaisesti vuosille 2027-2030 ja todeta, että hyväksytyille toimenpiteille määritellään toimenpidekohtaiset mittarit, jotka ovat ensisijaisesti numeerisia.
3. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 14.4.2026 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Liitteenä Ympäristöohjelmaa toteuttavat toimenpide-ehdotukset teemoittain.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaupungin ympäristöohjelmaa toteuttavat toimenpiteet liitteen mukaisesti vuosille 2027-2030 ja toteaa, että hyväksytyille toimenpiteille määritellään toimenpidekohtaiset mittarit, jotka ovat ensisijaisesti numeerisia.

Kaupunginvaltuuston päätös:

Liitteet

Liite 2 Ympäristöohjelman toimenpidepäivitys 2026, ehdotukset_kh13042026_kv11052026

6

Kouvolan hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2026

808/00.01.02.01/2026

Kaupunginhallitus 27.04.2026 § 92

Valmistelija: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Hyvinvointikertomus 2026 kuvaa väestön hyvinvoinnin tilaa vuodelta 2025. Tähän kertomukseen on valittu teemoiksi;

- HYTE-kerroin - hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin on kannustin, joka vaikuttaa kuntien saamaan valtionosuuteen. Se perustuu kuntien tekemään hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön.
- Hyvinvointikysely ja järjestökysely – vuosittain toteutettava Kouvolan kaupungin laatima kysely, jossa on vaihtuva vuositeema. Hyvinvointikysely on toteutettu vuodesta 2018 ja järjestökysely vuodesta 2024. Vuonna 2025 teemana oli liikkuminen.
- Mielenterveyden edistäminen Kouvolassa – kysely toteutettiin kaupungin toimialojen esihenkilöille ja osin asiantuntijoille.
- Asukkaat tekevät arjessaan enemmän terveellisiä valintoja ja liikkuvat säännöllisesti, johon on koottu liikkumiseen liittyviä indikaattoreita
- Asukkaat kokevat elinympäristönsä ja arkensa turvallisiksi sekä osallistuvat heille merkityksellisiin asioihin, johon puolestaan on koottu työttömyyteen tai työllisyyteen liittyviä indikaattoreita
- Hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö, johon tarkasteluun valittiin työllistäminen ja oppilashuolto

Kouvolan kaupungin vertailukohteiksi on valittu Lappeenranta ja Rovaniemi sekä Kotka toisena Kymenlaakson kaupunkina. Lisäksi tarkasteluun sisällytetään koko maan arvo siltä osin kuin se on vertailtavissa.

Indikaattoriarvoista on otettu kymmenen vuoden aikajana ja uusin arvo on viimeinen saatavavilla oleva arvo.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallanperusteet

Lain sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä 6 §:n mukaan kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa.

Hyvinvointisuunnitelma 2025–2029 toteutettiin osana kaupungin talousarvioprosessia ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 8.12.2025. Kouvolan laajassa hyvinvointisuunnitelmassa 2025–2029 tavoitteeksi on asetettu;

Painopiste 1. Terveelliset ja hyvinvointia tukevat elintavat:

- Asukkaat tekevät arjessaan enemmän terveellisiä valintoja ja liikkuvat säännöllisesti
- Asukkaiden arjen voimavarat ja mielenterveys vahvistuvat
- Asukkaiden perustaidot ja hyvinvointi vahvistuvat

Painopiste 2. Merkityksellinen elämä ja turvallinen arki:

- Asukkaat kokevat elinympäristönsä ja arkensa turvalliseksi sekä osallistuvat heille merkityksellisiin asioihin (alueellinen)
- Yhteisöllisyys lisääntyy ja yksinäisyyden kokemus vähenee (alueellinen)
- Sosiaalinen, fyysinen ja digitaalinen esteettömyys paranee

Päätösvallanperuste Hallintosääntö 21§ ja Laki sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä 6§. kuntastrategian tavoite Hyvinvointia kuntalaisille tukee toimintaa.

Positiiviset ja negatiiviset kehityskulut

Positiiviset kehityskulut

- Move!-mittauksen mukaan Kouvolan 5.-luokkalaisista on heikko fyysinen toimintakyky 36 %:lla. Osuus on laskenut edellisestä vuodesta reilut 6 %-yksikköä. Verrokkikunnista suurempi osuus on Kotkassa. 8.-luokkalaisista kouvolaalaisista heikko fyysinen toimintakyky on 41 %:lla oppilaita. Osuus on laskenut edellisestä vuodesta 5 %-yksikköä.
- Kouvolaalaisista 8.-9. luokan oppilaista 28,3 % tuntee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Osuus on yhtä suuri kuin koko maassa, mutta pienentynyt edellisestä vuodesta
- Hyvinvoivasti itsensä kokeneiden osuus nousi viimevuotisesta hyvinvointikyselystä merkittävästi; 6 prosenttiyksikön verran (51 %).

Huonosti voivien osuus puolestaan laski 9 prosenttiyksikön verran (19 %).

Negatiiviset kehityskulut

- Kouvolassa työkyvyttömyyseläkettä saavien 25-64 vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on suurin, 8,4 %. Luku on laskenut 0,1 % yksikköä edellisestä vuodesta.
- Vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuus 4. ja 5. luokan oppilaista oli 42 %. Osuus on laskenut edellisestä mittauksesta 2 %-yksikköä ja Kouvolan arvo on vertailukuntia ja koko maan arvoa alhaisempi.
- Pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta on Kouvolassa toiseksi korkein Kotkan jälkeen ja 0,2 %-yksikköä korkeampi kuin koko maassa.
- Nuorisotyöttömien osuus 18-24 -vuotiaasta työvoimasta on Kouvolassa toiseksi korkein Kotkan jälkeen ja 2,8 %-yksikköä korkeampi kuin koko maassa.
- Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaalaisten työvoimasta on korkein Kotkassa 37,8 %. Kouvolassa osuus on 33,0 %, mikä on 10,4 %-yksikköä korkeampi kuin koko maan arvo ja Lappeenrannan kanssa samaa tasoa.

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2026 on **liitteenä**.

Hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen on kokouksessa asiantuntijana vastaamassa kysymyksiin.

Lisätietoja: hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen, puh. 020 615 7429, sanna-riitta.junnonen(at)kouvola.fi

Vs. kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan hyvinvointikertomuksen vuosiraportin 2026.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnoselle, joka oli läsnä asiantuntijana vastaamassa kysymyksiin tämän asian käsittelyn aikana ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginvaltuusto 11.05.2026

Liitteenä Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2026.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan hyvinvointikertomuksen vuosiraportin 2026.

Kaupunginvaltuuston päätös:

Liitteet

Liite 3 Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2026_kh27042026_kv11052026

7

Talouden tasapainottamistoimenpiteet ja talousarviomuutokset 2026

495/02.02.00/2026

Kaupunginhallitus 13.04.2026 § 83

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Kouvolan kaupunki sai tammikuun lopussa käyttöönsä päivitetyt verotuloarviot, jotka osoittivat, että taloudellisen tilanteen korjaamiseksi tulee käynnistää toimenpiteet. Toimenpiteillä tavoitellaan vähintään 3 miljoonan euron taloutta kohentavaa vaikutusta vuoden 2026 aikana. Yhteensä talouden tasapainottamistarpeeksi muodostuu kumulatiivisesti noin 10 miljoonaa euroa taloussuunnittelukauden aikana vuosina 2026–2030.

Esittävistä toimenpiteistä ja talousarviomuutoksista muodostuu yhteensä 3,9 miljoonan euron toimintakatetta parantava vaikutus. Huomioiden verotulojen ja valtionosuuksien muutostarpeet, yhteisvaikutus tilikauden ylijäämää 0,2 miljoonaa euroa parantava. Tämä tarkoittaa vuoden 2026 ylijäämän summaksi 1,3 miljoonaa euroa. Pysyvien toimenpiteiden vaikutus on vähintään samansuuruinen seuraavina vuosina, osassa kumulatiivinen vaikutus on suurempi, kun koskee koko vuotta.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallan perusteet

Kuntalain 14 §:n mukaan Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää vuoden loppuun mennessä kunnan seuraavan vuoden talousarviosta ja kolmen tai useamman vuoden taloussuunnitelmasta ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen ja se on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan veloitteet (Kuntalaki 110 §). Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan (hallintosääntö 59 §).

Kouvolan kaupunginvaltuusto on 8.12.2025 § 116 hyväksynyt Kouvolan kaupungin talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2026–2029.

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan (KH 15.12.2025 § 320). toimialajohtajien sekä muiden tilivelvollisten tulee jatkuvasti seurata talousarvion ja sen käyttösuunnitelmien toteutumista ja saattaa mahdolliset poikkeamat asianomaisen toimielimen tietoon. Toimielimen on ryhdyttävä välittömästi korjaaviin toimenpiteisiin, mikäli ilmenee ettei talousarvio toteudu suunnitellulla tavalla.

Hallintosäännön 63 §:n mukaan talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle, siten että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksyvät toiminnan tavoitteet (hallintosääntö 62 §).

Talousarvion sitovuustaso

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä talousarviossa on sitovuustasoksi käyttötalouden osalta määriteltävä kaupunginvaltuustoon nähden lautakunnan/kaupunginhallituksen ulkoinen toimintakate (ilman osakkeiden, rakennusten ja maa-alueiden myyntiä).

Kouvolan kaupunkistrategian mukaisesti kaupungilla on tasapainoinen talous, jolla varmistetaan kilpailukykyinen verotus, kohtuulliset asumiskustannukset sekä palvelujen hinnat.

Kouvolan taloudellinen tilanne

Kouvola on sopeuttanut talouttaan johdonmukaisesti vastaamaan vähenevää ja ikääntyvää väestöä muun muassa karsimalla ja uudistamalla palveluverkkoja, kehittämällä palvelujen tuottamistapoja sekä vähentämällä menoja laajasti palveluista, henkilöstöstä, avustuksista ja kiinteistömässasta. Talouden tasapainottamistarve on kuitenkin jatkossakin suuri, koska valtionosuuksien, verotulojen ja palkkaratkaisujen muutokset heikentävät kuntataloutta, ja monet päätetyt säästötoimet vaikuttavat vasta viiveellä. Palvelutuotannon kaikilla osa-alueilla on välttämätöntä pystyä sopeutumaan tulevaan väestöpohjaan, väestörakenteen muutokseen ja niistä johtuviin palvelutarpeisiin.

Tilinpäätös vuodelta 2025 oli alijäämäinen, mutta kaupungin oma toiminta kehittyi talousarviota parempaan suuntaan: toimintakate toteutui 1,7 miljoonaa euroa talousarviota parempana. Toiminnan tuottojen ja kulujen erotukseen eli toimintakatteeseen kaupunki pystyy omilla toimillaan vaikuttamaan, ja tässä Kouvola on onnistunut. Vuoden 2025 tilinpäätöksen alijäämä syntyi ennen kaikkea verotulojen talousarviota selvästi heikomman kertymän seurauksena. Valtionosuuksissa Kouvola on hyvinvointialueuudistuksessa niin sanottu häviöjä, sillä sote-siirtoerät ovat kaupungille merkittävästi negatiiviset.

Kouvolan talouden tasapainottamistyö jatkuu ja palveluverkkoja uudistetaan edelleen. Lisäksi palveluverkkoa analysoidaan ja tehdään kustannus- sekä toimintavertailua saman kokoluokan kuntiin. Vertailuja on syvennetty hankkimalla vertailukunnista tietoja myös julkisten tilastojen ulkopuolisista tekijöistä, kuten tukipalveluista, volyymeistä ja henkilöresursseista. Lisäksi palveluja on arvioitu niiden lakisääteisyysnäkökulmasta.

Talouden tasapainottaminen on käytännössä muuttunut osaksi kaupungin jatkuvaa taloussuunnittelua, ja kaupunki varautuu myös mahdollisten valtakunnallisten julkisen talouden sopeutustoimien kuntavaikutuksiin, joiden tarkkaa sisältöä ei vielä tiedetä.

Arvio tulevasta taloudellisesta kehityksestä

Kouvolan kaupungin taloudellinen tilanne on edelleen haasteellinen, vaikka talouden tasapainottamistoimenpiteitä on tehty jo vuosien ajan. Toimenpiteet ovat kuitenkin vaikuttaneet kaupungin kustannusten kehitykseen eli niiden avulla on saavutettu tuloksia. Tätä tuloksellista työtä tulee edelleen jatkaa osana vuosittaista taloussuunnittelua.

Kaupungin haasteena on negatiivinen väestökehitys sekä ikääntyviin painottuva väestörakenne. Tällä on suora vaikutus kaupungin tulorahoitukseen. Valtionosuuksien perusteet ovat monelta osin asukaslukuperusteiset eli rahoitus pienenee väestön vähetessä. Lisäksi rahoitus painottuu nuorimmille ikäluokille. Sote-uudistuksesta johtuvat valtionosuusleikkaukset ovat Kouvolalle merkittävä summa. Valtionosuusuudistus kariutui, mutta kaupungin jatkaa edunvalvonnallisia toimenpiteitä epäkohdan korjaamiseksi.

Väestöennusteiden ollessa negatiivisia tulisi kaupungin pystyä alentamaan kustannuksia, mutta laaja palveluverkko muun muassa perusopetuksen, varhaiskasvatuksen sekä liikuntapaikkojen osalta asettaa haasteita. Palveluverkkoja uudistamalla pystytään optimoimaan tarvittavat resurssit, niin henkilöstön kuin tilojen osalta. Uudistamiseen tarvitaan investointeja, joiden avulla saavutetaan pysyviä käyttötaloussäästöjä sekä luodaan elinvoimaa alueelle. Investointeja haastaa yleinen taloudellinen tilanne ja mahdollinen Ukrainan jälleenrakentaminen sekä korkotasot. Vaikka korkotasot on laskenut vuodentakaisesta, on se edelleen aiempia vuosia korkeampi.

Valtiovarainministeriö on joulukuussa 2025 arvioinut julkisen talouden sopeuttamistarpeeksi tällä hallituskaudella 0–1,4 miljardia euroa ja tulevalla hallituskaudella 7–12 miljardia euroa. Arvioihin sisältyy epävarmuutta ja tiedot päivittyvät useita kertoja ennen seuraava hallituskautta. Nämä julkisen talouden sopeuttamistarpeet tulevat väistämättä näkymään myös kuntien taloudessa.

Talouden tasapainottamistarve

Vuoden 2026 alussa tulleet uudet verotuloennusteet pakottavat kaupungin tarkastelemaan taloutta jo vuoden 2026 aikana ja laatimaan tarvittavat toimenpiteet, jolla estetään alijäämäisen tuloksen muodostuminen. Tammikuun lopussa saadut Suomen Kuntaliiton kuntakohtaiset verotuloennusteet, jotka pohjautuvat valtiovarainministeriön laskelmiin, ennakoivat että verotulotilitykset vuodelle 2026 on huomattavasti pienemmät kuin kaupungin talousarviossa syksyllä 2025 arvioidut. Verotuloarviot perustuvat edellä mainittuihin Kuntaliiton tuottamiin veroennusteisiin.

Kouvolan verotuloennuste 30.1.2026 on 4,4 miljoonaa heikompi kuin talousarviossa arvioitiin. Talousarvio perustuu syksyn 2025 veroennustekehikkoon. Merkittävin muutos ennusteiden välillä on tuloveroissa, 3,2 miljoonaa euroa, lisäksi yhteisöveroarvio sekä kiinteistöverotuloarvio pienenevät 0,6 milj. euroa. Yhteensä verotulojen arvioidaan olevan 4,4 milj. euroa pienemmät kuin talousarviossa. Tähän vaikuttaa heikko ansiotulokehitys ja työttömyyden kasvu. Vuoden 2026 tammikuun tilastojen mukaan ennakonpidätysten alaiset ansiotulot ovat laskeneet edellistä vuodesta Kouvolan osalta -0,5 prosenttia, kun koko maan osalta kasvu oli 2,1 prosenttia. Helmikuun tilastojen mukaan tilanne ei ole kohentunut.

Tämän hetken arvion mukaan tilinpäätös vuodelta 2026 tulee olemaan ilman toimenpiteitä 2,6 miljoonaa euroa alijäämäinen. Arvioissa on huomioitu 0,7 miljoonaa euroa talousarviota suuremmat valtionosuudet. Päivitetyt verotulo- ja valtionosuusennusteet vaikuttavat myös taloussuunnitelmavuosille. Yhteenlaskettu pysyvä talouden tasapainottamistarve on tällä hetkellä noin 10 miljoonaa euroa vuosille 2026–2030. Tasapainottamistarvetta tarkastellaan uudestaan keväällä 2026 vuoden 2027 talousarviokehityksen valmistelun yhteydessä, kun seuraavat julkisen rahoituksen päivitykset ovat käytettävissä maan hallituksen kehysriihen jälkeen.

Alla olevassa taulukossa on esitetty tämänhetkisen tilanteen mukainen kumulatiivinen talouden tasapainottamistarve sekä sen vaikutus kertyneeseen eli kumulatiiviseen ylijäämään.

M€	2026	2027	2028	2029	2030
Kumulatiivinen tasapainotustarve	3	5	7	9	10
Kertynyt ylijäämä ilman tasapainotusta	10,4	6,7	4	3,2	2,4
Kertynyt ylijäämä, tasapainotettu	13,4	14,7	19	27,2	36,4

Talouden tasapainottamisen prosessi

Vuoden 2026 ensimmäinen Suomen kuntaliiton tuottama veroennustekehikko oli käytettävissä 30.1.2026. Veroennustekehikon tulevien vuosien pohjaennusteena toimii valtiovarainministeriön laatima taloudellinen katsaus. Kuntakohtaisesti kehikossa on huomioitu kunkin kunnan viimeisimmät käytettävissä olevat verotukseen vaikuttavat tiedot. Kouvolan verotuloennuste on 4,4 miljoonaa heikompi kuin talousarviossa arvioitiin. Talousarvio perustuu syksyn 2025 veroennustekehikkoon. Merkittävin muutos ennusteiden välillä on tuloveroissa, 3,2 miljoonaa euroa, lisäksi yhteisöveroarvio sekä kiinteistöverotuloarvio pienenevät 0,6 milj. euroa.

Välittömästi uusien tietojen saannin jälkeen päivitettiin kaupungin tuloslaskelmaennuste kuluvalle vuodelle sekä tuleville taloussuunnitteluvuosille. Laskelmassa huomioitiin verotuloennuste sekä valtionosuudet, jotka ovat päätösten mukaan 0,7 milj. euroa talousarviota paremmat. Yhteensä ennuste verotulojen ja valtionosuuksien vaikutuksesta tulokseen on 3,8 miljoonaa euroa negatiivinen.

Edellä mainittujen perusteella arvioitiin vuodelle 2026 tarvittavan vähintään 3 miljoonan euron tasapainottamistoimenpiteitä.

Tämä asia kerrottiin kaupunginhallitukselle heti seuraavassa hallituksen kokouksessa 2.2.2026. Asian jatkovalmistelu sovittiin samassa yhteydessä seuraavasti:

- toimialat tekevät tasapainottamistoimenpidesuunnitelman
- toimialajohtajan esittelevät tasapainottamistoimenpiteet kaupunginhallituksen ylimääräisessä talousseminaarissa 30.3.2026
- tasapainottamistoimenpiteet ja niitä koskevat talousarviomuutokset käsitellään kaupunginhallituksessa 13.4. ja hyväksytään kaupunginvaltuustossa 20.4.2026.

Asia vaatii nopeaa käsittelyä, jotta toimenpiteet pystytään toteuttamaan, niin että ne vaikuttavat vuoden 2026 tulokseen.

Toimialakohtaiset perustelut

Alla olevissa kappaleissa on toimialajohtajien lausunnon talouden tasapainottamistoimenpiteistä.

Elinvoimapalvelut

Elinvoimapalvelujen toimialajohtajan lausunto

”Elinvoimapalvelujen osalta säästöjä on haettu sekä isommista kokonaisuuksista, että pienemmistä osa-alueista. Suurimpina osa-

alueina on kartoitettu mahdollisuuksia säästää tilapalvelujen palveluyksiköstä.

Säästöjen laskemisesta haasteellisen tekee se, että kiinteistöjen lukumäärä elää pitkin vuotta, kun rakennuksia on siirretty Kouvolan yritystiloille sekä Kouvolan asunnoille. Säästöjä pyritään saamaan myös energiatehokkuusinvestoinneilla sekä kiinteistöjen purkamisella. Säästöjä syntyy niin kiinteistöjen ylläpidosta, lämmityksestä kuin sähkökustannuksista. Alkuvuosi oli kuitenkin aiempia selkeästi kylmempi, joten kokonaissäästön toteutuminen riippuu loppuvuoden säätilasta. Purkukustannuksissa tavoitellaan talousarviota pienempää toteutumaa, koska purkulistalla olevat kohteet päivittyvät ja kaikki eivät toteudun suunnitellusti vuoden 2026 aikana.

Pienempinä säästökohteina on muun muassa ICT kustannukset, jotka jäävät arvioitua pienemmiksi.”

Elinvoimapalvelujen toimenpiteiden yhteissumma vuonna 2026 lisätavoitteet huomioiden on 976 782 euroa, josta pysyvä vaikutus on 345 000 euroa. Toimenpiteillä ei ole suoria henkilötyövuosivaikutuksia.

Sivistys

Sivistysjohtajan lausunto

”Kasvatus- ja opetuslautakunnan (kaopla) alaisia palveluja ovat varhaiskasvatus, perusopetus ja nuorisosektori sekä toinen aste ja korkeakoulutus. Kaoplan kulut yhteensä v. 2026 on noin 154 milj.€, josta sisäiset vuokrat 30 milj.€ (20 %).

Vastaavasti liikunta- ja kulttuurilautakunnan alaiset palvelut ovat liikunta sekä kulttuuri ja vapaa sivistystyö ja kulut yhteensä 27 milj.€. Sisäiset vuokrat ovat lähes 15 milj.€ (53 %). Liikunnassa sisäiset vuokrat muodostavat yli 70 % kustannuksista.

Toimialan suurin ulkoinen kuluerä on henkilöstökulut (52 %) ja toisena on palvelujen ostot (18 %). Aineiden ja tarvikkeiden osuus kuluista on pieni (2 %).

Sivistyksen kaikissa palveluissa äkilliset ja ennakoimattomat kesken lukuvuotta tehtävät muutokset ovat erittäin vaikeita toteuttaa ja niillä on iso vaikutus lasten ja nuorten sekä heidän huoltajiensa arkeen. Siksi toimiala pitää parhaana sopeuttamistoimenpiteenä käynnissä ja tulossa olevia palveluverkkomuutoksia, joissa ennakoidusti kaikki palvelut sopeutetaan vähenevään väestöön ja väheneviin resursseihin. Säästöt tulevat pidemmällä aikavälillä, mutta ne ovat pysyviä ja vaikuttavat kaikkiin toimialoihin.

Kasvatuksen ja opetuksen sopeutustoimenpiteet

Kasvatuksen ja opetuksen toimintavuosi on lukuvuosi (elokuu-heinäkuu), joka poikkeaa talousarvion kalenterivuodesta. Henkilöstökulut vuoden 2027 kevätlukukauden seitsemäksi kuukaudeksi joudutaan sitomaan nyt huhtikuussa 2026, kun kouluille annetaan opetuksen kokonaistuntikehys. Rehtorit laativat koulun tuntikehymän ja oppilasmäärän perusteella alkavalle lukuvuodelle 2026-27 työsuunnitelman, joka on hyväksytyn opetussuunnitelman mukainen ja sitoo opettajien palkkauksen vuoden ajaksi. Kesken lukuvuotta työnantajan on mahdotonta lähteä muuttamaan opettajien ja muun henkilöstön palkkausperusteita ja mm. joukkoliikenteen aitatauluja. Haaste talouden suunnittelussa on se, että tulevan vuoden 2027 kehys annetaan vasta kesäkuussa 2026, mutta toimiala on joutunut sitomaan seitsemän kuukauden iso kuluerän tietämättä mikä on toimintakate. Tuottoja lakisääteisessä kasvatuksessa ja opetuksessa on vaikea lisätä, valtionrahoituksen yksikköhinnat eivät seuraa kustannusten nousua ja varhaiskasvatuksessa jo nyt yli 60 %:lle asiakkaista palvelu on maksuton.

Oppimisen tuen uudistuksessa lukuvuosi 25-26 on siirtymäkausi, eikä tuen muutoksen vaikutuksia resurssitarpeeseen ja kustannuksiin ole voitu tarkasti laskea. Lakimuutos lisäsi kuntien velvoitteita tuen järjestämiseen, minkä vuoksi Kouvolassa on lisätty erityisluokanopettajaresurssia ja ryhmäkohtaisia tukitunteja. Tämän vuoksi leikkaukset oppimisen tukeen kesken lukuvuoden ovat iso riski, kun tiedetään että lasten ja nuorten hyvinvointi on huonontunut.

Varhaiskasvatuksessa lasten syntyvyys on vähentynyt vuosittain, mikä näkyy vähentyneenä lapsimääränä päiväkodeissa ja viiveellä myös koulujen oppilasmäärissä. Vuosittainen varhaiskasvatukseen osallistumisaste on noussut, mutta näyttää pysähtyneen n. 83 %:n tasolle.

Lukiokoulutus on jo valmistellut merkittävät säästötoimenpiteet, jotka lukio toteuttaa pysyäkseen valtuuston hyväksymässä vuoden 2026 talousarviossa. Isoja lisäleikkauksia vuodelle 2026 on lukiokoulutuksessa vaikea tehdä. Tavoitteena on saada päivälukiokoulutuksen kustannukset verokkikaupunkien tasolle. Pitkällä aikavälillä toiminta keskitetään oppivelvollisiin, ja erityisesti aikuisten perusopetuksen järjestämiseen pyritään löytämään muita koulutuksen järjestäjiä.

Sopeutustoimenpiteitä varhaiskasvatuksessa ovat

- peruuttamatta jätetystä hoitopaikasta perittävän maksun käyttöönotto
- kesällä ja koulujen loma-aikoina avoinna olevia päiväkotia vähennetään

- luovutaan päiväkotibussin käytöstä
- Viialan päiväkodin lakkautus 1.8.2026 alkaen
- osa varhaiskasvatuksen henkilöstön ict-lisensseistä vaihdetaan edullisemmiksi
- palvelujen ostoja supistetaan

Perusopetuksen ja nuorison sopeutustoimenpiteet ovat

- sisäiset henkilöstöjärjestelyt (rehtorien tehtävien yhdistäminen, hyvinvointitutorin ja koulusihteerin eläköityminen)
- iltapäivätoiminnan maksujen korotus
- nuorten talojen toiminnan muutokset (tilaratkaisut)

Lukiokoulutuksessa sopeutustoimenpiteitä vuonna 2026 ovat

- henkilöstökulujen vähentäminen (iltalähiopetuksen lopettaminen kohdentamalla vähentynyt iltalähiopetuksen tarve verkkolukio-opinnoiksi, aikuisten perusopetuksen vähentäminen 1 ryhmällä kohdentamalla opetus oppivelvollisuusikäisiin, kuntakohtaisen soveltavan kurssitarjonnan vähentäminen vaikuttamatta ylioppilaskirjoituksiin valmistautumiseen ja niiden suorittamiseen, kesälukion järjestämättä jättäminen v. 2026)
- hallinnon, oppilaanohjauksen ja erityisopetuksen resurssien tarkastelu hallinnollisen yhdistymisen ja vuosityöaikaan siirtymisen myötä 1.8.2025
- oppimateriaali-, laite-, materiaali-, leasing- ja matkustuskustannusten tarkastelu hallinnollisen yhdistymisen myötä saatavasta toiminnan tehostamisesta mm. Erasmus-yhteistyöhön liittyen

Kasvatuksen ja opetuksen toimenpiteiden yhteissumma vuonna 2026 lisätavoitteet huomioiden on 1 329 933 euroa, josta pysyvä vaikutus on 930 300 euroa. Toimenpiteiden henkilötyövuosivaikutus on -28,75 htv vuonna.

Liikunnan ja kulttuurin sopeutustoimenpiteet

Liikunnan osalta suurin kuluerä on sisäiset vuokrat ja toisena liikuntapaikkojen hoito/ylläpito, jotka ovat suoraan rinnasteisia palveluverkkoon. Isojen liikuntatilojen (jää- ja uimahalli sekä isot liikuntahallit) palveluverkkoselvitys on tarkoitus tuoda valtuustoon päätöksentekoon kesäkuussa 2026. Kaupunki saa liikuntapaikkojen sulkemisen säästöt ulkoisina menosäästöinä tekyn liikuntapaikkapalveluiden ja tilapalveluiden menojen säästöinä, kun sivistyksen maksamat sisäiset vuokrat ja ostopalvelumaksut vähenevät.

Liikuntatilojen käyttömaksuilla ja vuokratuotoilla keskeinen merkitys tuotoissa, minkä vuoksi tilavaraussyksikön toiminnan ja tilojen markkinoinnin tehostaminen ovat jatkossa yksi taloutta parantava toimenpide. Erityisesti uuden uimahallin ja monitoimiareenan tuotoilla

tulee olemaan iso osuus tuotoissa. Samoin kulttuurin osalta tapahtumatalojen ja muiden tilojen vuokratuotoilla ja omien tapahtumien tuotoilla on jatkossa merkitystä. Sopeutustoimenpiteinä esitetään molemmissa palveluissa tuottojen lisäämistä eri muodoissa.

Liikunnan sopeutustoimenpiteitä vuonna 2026 ovat

- liikunnan myyntituottojen nostaminen hinnastojen kautta
- Inkeröisten jäähallin sulkeminen 1.8.2026 alkaen
- Inkeröisten uimahallin sulkeminen 1.8.2026 alkaen
- Viialan liikuntahallin sulkeminen 1.8.2026 alkaen
- uimahallien kesäsulkujen 2026 laajentaminen
- yleisten liikuntapaikkojen ja -reittien sekä uimarantojen lakkauttamiset
- liikuntapaikkojen hoitokustannusten vähentäminen (kenttien huollot, kalustohankinnat, katsomoremontit)

Kulttuurin ja vapaan sivistystyön konkreettisia sopeutustoimenpiteitä vuonna 2026 ovat

- avointen tehtävien täyttämättä jättäminen määräaikaaisesti (kirjasto, museo, opisto)
- omien tuottojen ja ulkoisen rahoituksen lisääminen
- kulttuurin tilojen aukioloaikojen muutokset
- Myllykosken ja Kuusankosken kirjastojen tilamuutokset ja opiston luopuminen ulkoisista vuokratiloista.”

Liikunnan ja kulttuurin toimenpiteiden yhteissumma vuonna 2026 lisätavoitteet huomioiden on 478 795 euroa, josta pysyvä vaikutus on 193 450 euroa. Toimenpiteiden henkilötyövuosivaikutus on -2 htv vuonna 2026.

Tekniikka ja ympäristö

Tekniikka ja ympäristö toimialajohtajan lausunto

Tekniikka ja ympäristö toimialalla kaupunkisuunnittelun palvelussa hyödynnetään eläköitymistä sekä jätetään määräaikaaisia työntekijöitä palkkaamatta. Lisäksi vähennetään palveluhankintoja.

Yhdyskuntatekniikassa vähennetään ostopalveluina tehtyjä niittoja noin 30 %. Myös hiekanpoistossa arvioidaan säästettävän kuluja.

Tiemerkintöjen ostopalveluja vähennetään myös; merkinnät tehdään massamerkintöjen sijaan maalaamalla omin voimin. Henkilöstökuluja vähennetään siten, ettei kaikkien eläköityvien tms. poistuvien tilalle rekrytoida uusia henkilöitä.

Yksityistieavustuksiin varattua määrärahaa on mahdollista jättää kuluvan vuoden osalta jakamatta, sillä perusparannusavustuksien hakemuksia on tiedossa ennakoitua vähemmän.

Kunnossapitoavustuksiin käytettävä euromäärä säilyy edellisvuosien tasolla.

Ympäristöpalveluissa ja maaseutupalveluissa vähennetään henkilöstökuluja kahden loppuvuodesta eläköityvän henkilön sekä määräaikaisten työntekijöiden palkkarahoista. Viranomaispalvelujen talouden sopeuttamistoimia kohdennetaan myös palvelujen ostoihin.

Kiinteistöpalveluissa priorisoidaan tehtäviä ja vähennetään ostopalvelujen hankintoja kunnossapidon ja kiinteistönhoidon yksiköiltä. Henkilöstökuluja vähennetään kaikkien yksiköiden osalta pääosin määräaikaisille varatuista palkkarahoista.”

Viranomaispalveluissa rakennuslupatuloja ennustetaan saatavan talousarviota enemmän, koska vireillä on isoja rakennushankkeita. Yritystonttien tontinluovutuskilpailulla pyritään myös lisäämään tuloja.

Keskeiset menojen vähennykset 0,6 M€

- Henkilöstökulujen vähentäminen 0,22 M€
- Palvelujen ostojen vähentäminen 0,34 M€
- Yksitysteiden perusrannusavustusten pienentäminen 0,02 M€

Keskeiset tulojen lisäykset 0,4 M€

- Rakennuslupatulojen lisäys 0,3 M€
- Yritystonttien tontinluovutuskilpailut 0,1 M€

Tekniikka ja ympäristöpalveluiden toimenpiteiden yhteissumma lisätavoitteet huomioiden on 1 135 308 euroa, josta pysyvä vaikutus on 174 004 euroa. Toimenpiteiden henkilötyövuosivaikutus on -4,9 htv vuonna 2026.

Puhtauspalveluhenkilöstön eläköitymisen korvaaminen ostopalveluja hyödyntämällä

Puhtauspalveluissa eläkepoistuman tuomaa joustoa ja kustannustehokkuutta on tähän asti hyödynnetty pääasiassa investointien yhteydessä tehtävien uudelleenjärjestelyjen kautta. Puhtauspalveluita on tuotettu ostopalveluina Inkeröisten monitoimitalossa sekä Eskolanmäen liikuntahallissa 8/2025 alkaen. Arvioidut kustannussäästöt on saavutettu ja asiakkaiden tyytyväisyys on samaa tasoa kuin sisäisten palvelujen kohteissa. Näiden lisäksi puhtauspalvelujen ostopalveluista on kertynyt hyviä asiakaskokemuksia Valkealan monitoimitalosta, jossa on elinkaarimallin mukainen ulkoinen ylläpidon kokonaisuus.

Talouden tasapainottamistarpeen jatkuessa esitetään puhtauspalvelujen ulkoisten ostopalvelujen osuuden asteittaista

kasvattamista. Puhtauspalvelujen eläköityvien henkilöiden määrän ollessa lähivuosina erityisen korkea, voidaan järjestely toteuttaa hallitusti. Ostopalveluprosessi toteutetaan niin, että se ei johda kaupungin vakituisen henkilöstön vähentämiseen.

Eläköitymissuunnitelmien johdosta tulevan henkilöstöpoistuman arvio on vuosien 4/2026-12/2028 aikana noin 20 htv.

Ulkoisten puhtauspalvelutuotannon kohteiksi valitaan tulevia investointikohteita ja sellaisia olemassa olevia kohteita, joissa on käyttöä iltaisin sekä viikonloppuisin, toiminta on vaihtelevaa ja sisäinen palvelutuotanto on kalliimpaa kuin muissa kohteissa.

Lisätoimenpiteet kaikille toimialoille

Edellä mainittujen lisäksi on työstetty lisätoimenpiteitä, jotka kohdistuvat toimialoille seuraavasti:

- Kasvatus ja opetus: koulunkäyntiohjaajien määrän vähentäminen 20 htv:tä, vaikutus vuodelle 2026 5 kk:n osuus 400 000 euroa
- Kalustehankintojen rajoittaminen, vähennys 272 000 euroa, kohdistus kaikille toimialoille
- Koulutus- ja kulttuuripalvelujen vähentäminen 102 000 euroa, kohdistus kaikille toimialoille
- Kirjallisuushankintojen rajoittaminen 167 000 euroa, kohdistus kaikille toimialoille
- Lomapalkkavelan pienentäminen 200 000 euroa, kohdistus kaikille toimialoille lomapalkkavelan pitämättömien lomapäivien mukaisessa suhteessa
- Yhteensä 1 141 000 euroa.
- Lisäksi tavoitteena on minimoida matkustus- ja kuljetuspalvelujen käyttöä.

Toimielinten talousarviomuutosten yhteenveto

Talousarviomuutoksissa on summat kohdistettu sille toimielimelle, jonka ulkoinen kustannus tai tulo on kyseessä. Lisäksi on tehty toimenpiteiden johdosta muutokset sisäisiin eriin. Sitovuustaso kaupunginvaltuuston nähden on toimielimen ulkoinen toimintakate.

Julkisen rahoituksen muutokset

Verotuloja on pienennetty veroennustekehikon mukaisesti:

- Tuloveron vähennys 3 127 000 euroa
- Yhteisöveron vähennys 633 000 euroa

- Kiinteistöveron vähennys 648 000 euroa
- Yhteensä verotulojen vähennykset 4 408 000 euroa.

Valtionosuuksiin on tehty valtionosuuspäätösten mukaiset muutokset:

- Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden lisäys 714 400 euroa
- Verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen lisäys 27 600 euroa
- Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien lisäys 807 000 euroa
- Verotulomenetysten kompensaation vähennys 807 000 euroa
- Yhteensä valtionosuuksien lisäykset 742 000 euroa.

Muut muutostarpeet

Toimialojen välisiä siirtotarpeita on tullut esille talousarvion hyväksymisen jälkeen. Talousarvion käsittelyn yhteydessä on sovittu, että orkesterin avustuksesta katetaan liikunta- ja kulttuurilautakunnan talousarviosta puuttuva 100 000 euroa kaupunginhallituksen alaisesta toiminnasta. Vahtimestaripalvelut keskitettiin teknisestä ja ympäristöpalveluista liikuntapalveluihin. Tätä summaa ei ollut huomioitu talousarviossa. Muutoksena esitetään tähän 78 000 euron siirto teknisestä lautakunnasta liikunta- ja kulttuurilautakuntaan. Näillä edellä mainituilla muutoksilla ei ole vaikutusta kaupungin kokonaistulokseen.

Yhteenveto toimialakohtaisista muutoksista

Alla olevassa taulukossa on toimielinten muutokset kootusti kohdistettuina niille toimielimille, joihin ulkoinen kustannus kohdistuu. Taulukossa esitetään toimielinten ulkoinen toimintakate ilman osakkeiden ja osuuksien sekä rakennusten ja maa-alueiden myyntiä, jotka näkyvät omilla riveillään.

Toimielin, 1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutos	Muutettu talousarvio
Tarkastuslautakunta	-190		-190
Kaupunginhallitus	-52 717	1 160	-51 556
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-101 746	1 326	-100 420
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	-8 465	22	-8 443
Tekninen lautakunta	-36 038	1 287	-34 751
Kymen jätelautakunta	53		53
Sitovuustason ulkopuoliset Myyntivoitot ja -tappiot, kaupunginhallitus	540		540
Sitovuustason ulkopuoliset Myyntivoitot ja -tappiot, tekninen lautakunta	1 500	115	1 615
Toimintakate yhteensä	-197 063	3 911	-193 152

Muutettu tuloslaskelma

Ulkoinen tuloslaskelma, 1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutos	Muutettu talousarvio
Toimintatulot	39 112	518	39 630
Valmistus omaan käyttöön	1 287		1 287
Toimintamenot	-237 462	3 393	-234 068
Toimintakate	-197 063	3 911	-193 152
Verotulot	212 600	-4 408	208 192
Valtionosuudet	3 800	742	4 542
Rahoitustulot ja -menot	7 722		7 722
Vuosikate	27 059	245	27 304
Poistot ja arvonalentumiset	-26 026		-26 026
Tilikauden tulos	1 033	245	1 278
Tilinpäätöserät	71		71
Tilikauden ylijäämä	1 104	245	1 349
Kertynyt ylijäämä	14 059	245	14 304

Muutosten vaikutus tunnuslukuihin

Tunnusluvut	Alkuperäinen talousarvio	Muutettu talousarvio
Toimintakatteen muutos-%	1,5	-0,5
Vuosikate, % poistoista	104,0	104,9
Vuosikate, €/asukas	354	357

Toiminnallisten tavoitteiden ja niitä koskevien mittareiden muutostarpeet

Talousarviomuutoksina esitetään otettavaksi huomioon myös elinvoimapaalveluiden kaupunginhallituksen alaisen toiminnan tavoitteiden ja toimenpiteiden mittareiden lähtöarvojen ja tavoitearvojen muutostarpeet

Työllisyys- ja yrityspalveluissa henkilöasiakkaiden asiakastytyväisyyttä mittaava NPS lähtöarvo muutettiin arvosta 0 arvoksi -3,6 ja tavoitearvo on 8.

Viestintä-, markkinointi- ja matkailupalveluissa päivitettiin mittareiden lähtöarvot vastaamaan 12/2025 tilannetta sekä päivitettiin myös tavoitearvoja.

Tilapalveluissa päivitettiin mittareiden lähtöarvot vastaamaan 12/2025 tilannetta.

Henkilöstökulujen vähentäminen vuonna 2026

Henkilöstökuluja pienennetään muun muassa seuraavin keinoin:

- **Eläkepoistuman ja lähtövaihtuvuuden hyödyntäminen:** Tavoitteena jättää 25 prosenttia vapautuvista viroista ja tehtävistä täyttämättä vuonna 2026. Jokaisen vapautuvan viran ja tehtävän täyttäminen arvioidaan kriittisesti ja mahdollisuuksien mukaan vähintäänkin myöhennetään sen täyttämistä.
- **Kesälomien keskittäminen:** Kesälomia keskitetään juhannuksesta alkaen hiljaisemmalle kesäajalle 22.6.–7.8. kaikissa niissä palveluissa, joissa se on mahdollista. Näin saadaan vähennettyä sijaistarvetta ja määräaikaisen henkilöstön palkkakuluja. Tällä mahdollistetaan myös lomarahavapaiden pitäminen kesäaikana.
- **Vuoden 2026 tilinpäätöksen lomapalkkavelan pienentämiseen tähtäävät toimenpiteet:** Lomavuoden 2026 vuosilomista pidetään vähintään 70 % vuoden loppuun mennessä. Tästä voidaan poiketa ainoastaan perustellusta syystä (terveydelliset syyt tai perhevapaat). Vanhat säästövapaat suositellaan pitämään vuoden 2027 loppuun mennessä. Uusia säästövapaita ei ole enää saanut kerryttää.
- **Lomarahojen vapaaksi vaihtaminen:** Lomarahojen vapaaksi vaihtamista suositellaan vuonna 2026 henkilöstölle kaikissa niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista.
- **Sairauspoissaolojen vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet:** Kevennetyn ja korvaavan työn käytön lisääminen sairauspoissaolojen vähentämiseksi.
- **Tehokas työaikojen ja työvuorojen suunnittelu** (työaikakorvausten minimointi) sekä **määräaikaisen henkilöstön käytön vähentäminen**

Liitteenä yhteenveto toimenpidevaihtoehtoista, joilla saavutetaan 3,9 miljoonan euron talouden tasapainottaminen vuonna 2026.

Liitteenä kaupunginhallituksen alaisen toiminnan toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetasot 2026 sekä niitä koskevat käyttösuunnitelmat toimenpiteet.

Liitteenä ulkoinen tuloslaskelma sekä toimielinkohtaiset käyttötalouslaskelmat ulkoisista eristä sekä ulkoiset ja sisäiset erät sisältävät laskelmat.

Asiantuntijana kokouksessa paikalla vastaamassa kysymyksiin on talousjohtaja Hellevi Kunnas.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi, apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi, sivistysjohtaja Veikko Niemi, puh. 020 615 7727, veikko.niemi tekninen johtaja Hannu Tylli, puh. 020 615 8570, hannu.tylli(at)kouvola.fi ja henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, puh. 020 615 4001, paivi.karhu(at)kouvola.fi.

Vs. kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. linjata, että vuosien 2027–2028 aikana puhtauspalvelujen henkilöstön eläköityminen korvataan ostopalveluilla.
2. vahvistaa henkilöstökulujen vähentämistä koskevat keinot, velvoittaa toimialoja tarkastelemaan eläkkeelle siirtymistä ja muusta syystä vapautuvien virkojen ja tehtävien täyttämistä erittäin kriittisesti siten, että 25 prosenttia jätetään täyttämättä sekä noudattamaan kaikilta osin tiukkaa henkilöstösuunnittelua.
3. velvoittaa toimielimet kehittämään toimintojaan minimoimalla kuluja ja tehostamalla toimintaansa sekä huomioimalla kulujen vähentämistä koskevat keinot.
4. esittää kaupunginvaltuustolle, että Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä edellä ja liitteissä esitetysti seuraavat muutokset vuoden 2026 talousarvion talousarvioon:
  - Käyttötalousosa, ulkoinen toimintakate:
    - Kaupunginhallituksen alainen toiminta, toiminnallisten tavoitteiden ja mittareiden esitetyt muutokset
    - Kaupunginhallituksen alainen toiminta, muutettu toimintakate -51 556 303 euroa ilman myyntivoittoja ja -tappioita
    - Kasvatus- ja opetuslautakunta, muutettu toimintakate -100 419 667 euroa
    - Liikunta- ja kulttuurilautakunta, muutettu toimintakate -8 442 640 euroa
    - Tekninen lautakunta, muutettu toimintakate -34 751 185 euroa ilman myyntivoittoja ja -tappioita
    - Tekninen lautakunta, maaomaisuuden myyntivoitot, muutettu toimintakate 1 615 000 euroa
  - Tuloslaskelmaosa:
    - Verotulot, muutettu yhteissumma 208 192 000 euroa
    - Valtionosuudet, muutettu yhteissumma 4 542 000 euroa.

5. Kaupunginhallitus päättää tarkistaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 14.4.2026 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Lisäksi kaupunginhallitus merkitsi valmisteluaiakataulun saatekeskustelun tiedoksi.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle, joka oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginhallitus piti kokoustaunon tämän asian käsittelyn jälkeen klo 17.06-17.20.

Kaupunginhallitus 04.05.2026 § 105

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Talouden tasapainottamistoimenpiteitä on jatkovalmistelu edellisen kokouksen jälkeen. Toimenpiteitä on täsmennetty, muokattu ja jaoteltu eri tavalla. Toimenpiteet on jaoteltu kolmeen eri kategoriaan:

- päätetty tai menossa päätöksentekoon
- toteutuu ilman päätöstä
- uusi toimenpide päätettäväksi

Yhteensä esitettävien toimenpiteiden käyttötalousvaikutukset vuodelle 2026 ovat 4,5 miljoonaa euroa tulosta parantavat. Pysyvien vaikutusten osuus tästä on 1,2 milj. euroa vuodelle 2026. Lisäksi investointeihin esitetään 0,2 milj. euron vähennystä vuodelle 2026. Esitettävien talousarviomuutosten jälkeen tilikauden ylijäämä on 2,0 milj. euroa, kun huomioidaan verotulojen ja valtionosuuksien muutostarpeet.

Toimenpiteiden luokittelu

Toimenpiteet on jaoteltu kolmeen eri kategoriaan.

- päätetty tai menossa päätöksentekoon
  - toimenpide on jo päätetty esimerkiksi lautakunnassa tai se on etenemässä toimielimen käsittelyyn
- toteutuu ilman päätöstä
  - toimenpiteen toteutumiseksi ei tarvita erillistä päätöstä, vaan esimerkiksi tulot toteutuvat tai menot vähenevät joka tapauksessa
- uusi toimenpide päätettäväksi
  - kyseessä on uusi toimenpide, joka tuodaan tässä käsittelyssä hyväksyttäväksi.

Elinvoimapalvelujen muutokset/lisäselvitykset

Työllisyys- ja yrityspalvelujen budjetissa korostuu työttömyysturvan rahoitusvastuu, joka on kasvanut viime vuodesta. Budjettia pyritään tasapainottamaan ostopalveluja sopeuttamalla ja koko vuoden toteumaa on vielä vaikea arvioida. Seuraavassa talousarviovalmistelussa tarkastellaan työttömyysturvan rahoitusvastuun määrärahan suuruus, joka pyritään kattamaan työllisyyspalvelujen muista kustannuksista.

Kiinteistöjen purkusuunnitelma on tarkastelu uudelleen ja purkuja on siirretty tuleville vuosille. Rakennuksia voidaan jättää kylmäksi ja suorittaa purkamiset myöhemmin purkamisen painottuessa niihin kohteisiin, joissa on suurimmat ylläpitokustannukset. Päivitetty purkusuunnitelma esitetään hyväksyttäväksi tässä pykälässä.

Elinvoimapalvelut, toimenpiteet, jotka toteutuvat ilman päätöstä

Pysyvinä toteutuvia toimenpiteitä ovat tulonlisäyksenä pysäköintivirhemaksutulojen kertymääräarvion muutos 40 000 euroa sekä menojen osalta ict-palvelujen käytön vähentäminen, leasingvuokramenoarvion tarkennus sekä työhyvinvointimenojen tarkennus, yhteensä 290 000 euroa.

Kertaluonteisina toimenpiteinä lisätään hanketuloja 55 000 euroa ja karsitaan rakennuksien kunnossapitomenoja 74 000 euroa. Lisäksi koko kaupungin yhteisinä toimenpiteinä lomapalkkavelan pienentäminen, henkilöstön koulutuksien vähentäminen sekä kalusto- ja kirjallisuushankintojen karsiminen, yhteensä 80 838 euroa vuonna 2026.

Elinvoimapalvelut, uudet toimenpiteet päätettäväksi

Uutena toimenpiteenä esitetään rakennusten purkujen myöhentämistä. Tämä vähentää vuoden 2026 menoja 1,5 miljoonaa euroa.

Elinvoimapalvelut, yhteenveto

Elinvoimapalvelujen päivitetty toimenpiteiden yhteissumma vuodelle 2026 on 2 milj. euroa, josta pysyvä vaikutus on 0,33 milj. euroa. Toimenpiteillä ei ole suoria henkilöstövaikutuksia.

Sivistys/kasvatus ja opetus, muutokset/lisäselvitykset

Koulunkäynninohjaajien määrän vähentämistä on tarkasteltu ja se on poistettu esityksestä. Koulunkäynninohjaajien tarvetta ja määrää arvioidaan lukuvuosittain oppilasmäärän ja kouluyksiköiden vähenemisen mukaan. Tarkastelu on osa vuosittaista talousarviovalmistelua.

Valtuuston 23.3. varhaiskasvatuksen palveluverkkopäätöksen ehdotus oli tehty mahdollisimman etupainotteiseksi lapsimäärän vähennys huomioiden. Vuodenvaihteen 2026 jälkeen omissa päiväkodeissa aloitti 86 uutta lasta, mikä vaikeuttaa suunniteltujen päiväkotien lakkauttamisten aikaistamista. Puistolän päiväkodin osalta on tehty uusi tarkastelu, jonka mukaan keskustan alueen nykyinen lapsimäärien kehitys ei mahdollista aikaistaa päiväkodin sulkemista.

Päiväkotien kesäsuluista päätettäessä on otettu huomioon alueellinen ratkaisu, jotta lasten kuljetusmatkat olisivat perheiden kannalta kohtuulliset ja mahdollisimman yhdenvertaiset.

Sivistys, kasvatus ja opetus, toimenpiteet, jotka on jo päätetty tai menossa päätöksentekoon

Pysyviä toimenpiteitä, jotka ovat on jo päätetty tai ovat menossa päätöksentekoon ovat iltapäiväkerhomaksutulojen korotus sekä rehtorien tehtävien yhdistäminen (menojen vähennys), yhteensä 71 000 euroa vuonna 2026.

Sivistys, kasvatus ja opetus, toimenpiteet, jotka toteutuvat ilman päätöstä

Pysyviä toimenpiteitä, jotka toteutuvat ilman päätöstä ovat varhaiskasvatuksen alueellisen yhteistyön lisääminen, palvelujen ostojen vähentäminen sekä lisenssien järkevöittäminen sekä toisen asteen ja korkeakoulutuksen tarvikehankintojen ja matkustuskustannusten minimointi sekä laitekustannuksien pienentäminen, yhteensä 209 800 euroa.

Kertaluonteisesti toteutuvia toimenpiteitä ovat koko kaupungin yhteisinä toimenpiteinä lomapalkkavelan pienentäminen, henkilöstön

koulutuksien vähentäminen sekä kalusto- ja kirjallisuushankintojen karsiminen, yhteensä 399 633 euroa vuonna 2026.

Sivistys, kasvatust ja opetus, uudet toimenpiteet päätettäväksi

Pysyviä vaikutuksia esitetään varhaiskasvatustyksiköiden loma-aikojen sulkujen tiivistyksestä, päiväkotibussista luopumista suunniteltua aiemmin, Viialan päiväkodin lakkautuksen aikaistuksesta, perusopetuksen yhden tehtävän täyttämättä jättämistä sekä kesälukion järjestämisestä luopumisesta, yhteensä 267 091 euroa.

Sivistys, sivistys ja kulttuuri, yhteenveto

Kasvatustuksen ja opetuksen toimenpiteiden päivitetty yhteissumma vuodelle 2026 on yhteensä 947 524 euroa, josta pysyvä vaikutus on 547 891 euroa. Toimenpiteiden suorat henkilöstövaikutukset ovat 7,75 htv:ta.

Sivistys/liikunnan ja kulttuurin muutokset/lisäselvitykset

Liikunnan ja kulttuurin esityksestä on poistettu Inkeröisten uimahallin ja jäähallin sulkeminen 1.8.2026. Näiden osalta ratkaisut tehdään osana suurten liikuntatilojen liikuntapaikkaverkkoselvitystä, joka on valtuuston päätöksenteossa kesäkuussa 2026.

Yleisiä liikuntapaikkoja (kaupungin omistamat nurmikentät, urheilukentät, tekonurmet ja hiekkakentät, kuntoradat ja ladut, uimarannat, talviuintipaikat, ulkojäät ja kaukalot, hyppyrimäet, lähiliikuntapaikat, skeittipaikat, tenniskentät) koskeva selvitys laaditaan syksyn 2026 aikana ja tuodaan lautakunnan päätöksentekoon vuoden 2026 loppuun mennessä. Leikkipaikkaverkosto, joka on tekniikka ja ympäristö -toimialan vastuulla, koordinoidaan osana tätä kokonaisuutta.

Latuverkosto ml. tykkilumiladut tarkastellaan osana muiden liikuntapaikkojen selvitystä syksyn 2026 aikana. Mielakan uuden yrittäjän kanssa käydään neuvottelut, onko hän kiinnostunut osallistumaan tykkilumiladun tekemiseen Mielakan alueella, jos Valkealan tykkilumilatu loppuu.

Sivistys, liikunta ja kulttuuri, toimenpiteet, jotka on jo päätetty tai menossa päätöksentekoon

Pysyviä toimenpiteitä, jotka ovat on jo päätetty tai ovat menossa päätöksentekoon ovat tulojen lisäys liikuntatilojen myyntituotot sekä kansalaisopiston kurssimaksutuotot, yhteensä 82 000 euroa vuonna 2026. Menojen vähennyksiä ovat 1.8.2026 alkaen Viialan liikuntahallin sulkeminen sekä Kuusankoskitalon sulkeminen sunnuntaisin, yhteensä 17 600 vuonna 2026. Pysyvät vaikutukset näistä ovat yhteensä 99 600 euroa.

Sivistys, liikunta ja kulttuuri, toimenpiteet, jotka toteutuvat ilman päätöstä

Pysyviä toimenpiteitä, jotka toteutuvat ilman päätöstä on museon tulojen lisäys 10 000 euroa.

Kertaluonteisia toimenpiteitä, jotka toteutuvat ilman päätöstä ovat liikuntasopimuksen pienentäminen 50 000 euroa, kulttuurin avointen tehtävien täyttämisen lykkääminen 96 000 euroa. Lisäksi koko kaupungin yhteisinä toimenpiteinä lomapalkkavelan pienentäminen, henkilöstön koulutuksien vähentäminen sekä kalusto- ja kirjallisuushankintojen karsiminen, yhteensä 129 410 euroa. Kertaluonteisten vaikutus yhteensä 275 410 euroa vuonna 2026.

Sivistys, liikunta ja kulttuuri, yhteenveto

Liikunnan ja kulttuurin päivitettyjen toimenpiteiden yhteissumma vuodelle 2026 on 385 010 euroa, josta pysyvä vaikutus on 109 600 euroa. Toimenpiteiden henkilöstövaikutukset ovat kaksi henkilötyövuotta.

Tekniikka ja ympäristö muutokset/lisäselvitykset

Tekniikka ja ympäristön osalta on lisäselvitetty Valkealan sairaalan purkamisen mahdollista siirtämistä. Valkealan sairaalan teettämisuhan täytäntöönpano on lainvoimainen. Mikäli teettämistoimenpiteisiin ei ryhdytä kahden vuoden kuluessa lainvoimaisuuspäivämäärästä lukien, hallintopakkoprosessi vanhenee ja olisi uusittava kuulemisineen.

Alue on aidattu ja alueelle on järjestetty vartiointi (2 krt/vrk) kaupungin toimesta. Aitauksen kulut ovat 420,18 €/kk ja piirivartioinnin kulut 397,38 €/kk eli yhteensä noin 10 000 euroa vuodessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 166 §:n mukaan rakennus, piha-alue ja muu rakennettu ympäristö on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se täyttää terveyden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset, eikä aiheuta ympäristölle tai maisemalle haittaa tai häiriötä.

Rakennus on sortumisvaaran ja suojaamattomien rakenteiden vuoksi turvallisuudelle vaarallinen. Lisäksi rakennus ja sen ympäristö ovat palojätteiden ja muun roskaisuuden vuoksi ympäristön kannalta häiritsevässä ja epäsiistissä tilassa. Kaupunki ei viranomaisena tällä hetkellä täytä eikä ole täyttänyt MRL 166 §:ssä asetettuja kunnossapitovelvoitteita.

Purkutyötä ei tule viivästyttää, koska alueellinen vastuu on myös teettämisuhan kautta kaupungilla. Ensisijainen vastuu on aina kiinteistön omistajalla. Jos omistaja on varaton tai häntä ei tavoiteta, kunnan on huolehdittava purkamisesta yleisen turvallisuuden takaamiseksi. Valkealan sairaalan purkamista ei esitetä siirrettäväksi.

Ostopalvelujen laajempi hyödyntäminen

Puhtauspalveluissa eläkepoistuman tuomaa joustoa ja kustannustehokkuutta on tähän asti hyödynnetty pääasiassa investointien yhteydessä tehtävien uudelleenjärjestelyjen kautta. Puhtauspalveluita on tuotettu ostopalveluina Inkeröisten ja Valkealan monitoimitaloissa sekä Eskolanmäen liikuntahallissa. Arvioidut kustannussäästöt on saavutettu, ja asiakkaiden tyytyväisyys on pysynyt samalla tasolla kuin sisäisten palvelujen kohteissa.

Kiinteistönhoidon toimintamallina on ostaa paikallisilta yrittäjiltä erityisosaamista muun muassa LVISK- ja automaatiotöihin puitesopimuskumppaneilta. Lisäksi kiinteistöhoito käyttää etätaajamissa (mm. Jaala, Sippola, Kaipainen, Utti, Kääpälä ja Tuohikotti) paikallisia yrittäjiä talvihoidon töissä sopimusurakoitsijoina. Paikalliset urakoitsijat sijaitsevat lähellä hoidettavia alueita, ja palvelun laadun on todettu olevan hyvää ja oikea-aikaista.

Ulkoisten palvelujen hankinnassa tulee arvioida koko prosessin kokonaiskustannuksia. Kokonaisuhyöty on arvioitava sopimushallinnan, laadun, valvonnan ja laskutuksen näkökulmista. Isommista kokonaisuuksista on mahdollista saada parempi kustannus–hyötysuhde.

Kustannustehokkaampaa ostopalvelua on arvioitu saatavan erityisosaamista vaativista puhtauspalvelukohteista, erityisesti ilta- ja viikonlopputyötä edellyttävissä kohteissa. Näissä tilanteissa tehdään ennakkovaikutusten arviointi aina kokonaisuutta tarkastellen, sekä talouden että henkilöstöressurssien näkökulmasta.

Ulkoisen puhtauspalvelutuotannon kohteiksi on suunnitteilla tulevat investointikohteet sekä sellaiset olemassa olevat kohteet, joissa tiloja käytetään iltaisin ja viikonloppuisin, toiminta on vaihtelevaa ja sisäinen palvelutuotanto on suhteellisesti kalliimpaa kuin muissa kohteissa.

Talouden tasapainottamistarpeen korostuessa, pyrimme kustannustehokkaan, ei-lakisääteisen puhtauspalvelun järjestämiseen asiakkaillemme. Tämä onnistuu puhtauspalvelujen eläköitymisen hyödyntämisellä. Ostopalveluprosessi suunnitellaan siten, ettei se johda kaupungin vakituisen henkilöstön vähentämiseen.

Eläköitymissuunnitelmien perusteella henkilöstöpoistuman arvio on ajanjaksolla 4/2026–12/2028 noin 20 htv.

Ostopalvelujen osalta esitetään, että kaupunginhallitus linjaa puhtauspalvelujen eläköityvien korvaamisen ostopalveluilla vuosina 2027–2028.

Tekniikka ja ympäristö, toimenpiteet, jotka toteutuvat ilman päätöstä

Pysyviä toimenpiteitä, jotka toteutuvat ilman päätöstä ovat palvelujen ostojen supistaminen, tarvikkeiden ostojen vähentäminen sekä henkilöstökulujen vähentäminen määräaikaista työsuhteista, yhteensä 146 704 euroa vuonna 2026.

Kertaluonteisia toimenpiteitä, jotka toteutuvat ilman päätöstä ovat rakennuslupatulojen lisäys 300 000 euroa sekä tonttien myyntivoitot 115 000 euroa. Kertaluonteisia menojen vähennyksiä ovat yksityisavustuksien pienentäminen tarpeen mukaiseksi 20 000 euroa, yhdyskuntatekniikan ostopalvelujen vähentäminen 80 000 euroa sekä tehtävien täyttäjien myöhentäminen ja kesätyöntekijöiden vähentäminen 114 296 euroa. Lisäksi koko kaupungin yhteisinä toimenpiteinä lomapalkkavelan pienentäminen, henkilöstön koulutuksien vähentäminen sekä kalustohankintojen karsiminen, yhteensä 135 308 euroa. Kertaluonteisten vaikutus yhteensä 974 604 euroa vuonna 2026.

Tekniikka ja ympäristö, uudet toimenpiteet päätettäväksi

Pysyväksi toimenpiteeksi esitetään niittojen ostopalvelujen vähentämistä, vaikutus vuositasolla 30 000 euroa.

Kertaluonteiseksi toimenpiteeksi esitetään ostopalvelujen vähentämistä rakennusten kunnossapidossa sekä kiinteistönhoidossa, yhteensä 210 000 euroa vuonna 2026.

Investointien osalta esitetään Mäyränkorven leikkipuiston rakentamisen siirtoa, vaikutus 210 000 euroa vuonna 2026.

Tekniikka ja ympäristö yhteenveto

Tekniikka ja ympäristön päivitettyjen toimenpiteiden yhteissumma vuodelle 2026 on käyttötalouden osalta 1 151 308 euroa, josta pysyvä vaikutus on 176 704 euroa. Investointien osalta summa vuodelle 2026 on 210 000 euroa. Toimenpiteiden suorat henkilöstövaikutukset ovat 4,7 henkilötyövuotta (htv). Lisäksi välilliset henkilöstövaikutukset ovat 1 htv.

Yhteiset lisätoimenpiteet

Lisätoimenpiteiden vaikutukset on kohdistettu toimialoille suhteellisina osuuksina ottaen huomioon sellaiset tekijät, joihin ei voida enää vuonna 2026 vaikuttaa. Lomapalkkavelan väheneminen on kohdistettu toimialoittain pitämättömien lomapäivien suhteessa. Kirjallisuuden, kaluston ja koulutus- ja kulttuuripalveluiden vähennykset on kohdistettu käytettävissä olevien määrärahojen suhteessa prosenttileikkauksina. Näiden toimenpiteiden vaikutukset ovat kohtuullisesti kestettävissä vuonna 2026, mutta toimenpiteiden pysyvyys tulee arvioitavaksi talousarviokehityksen laadinnan yhteydessä. Tiettyjä esimerkiksi

kalustojen uusimista voidaan vähentää kuluvana vuonna ja siirtää myöhemmäksi, koulutus- ja kulttuuripalvelujen käyttöä voidaan yhtenä vuonna vähentää, mutta näiden ei tule jäädä pysyviksi toimenpiteiksi ainakaan samassa määrin kuin ne vaikuttavat vuonna 2026.

Toimenpiteiden vaikutus syntyy siitä, että kalustoa ei uusita kuin välttämättömimmät korjausta vaativat, kirjallisuutta ei hankinta, ja koulutus- ja kulttuuripalvelujen käyttöä rajoitetaan eli henkilöstöä koulutetaan vähemmän vuonna 2026. Yhteisten lisätoimenpiteiden summat sisältyvät toimialakohtaisiin summiin.

Julkisen rahoituksen muutokset

Verotuloarvioita on pienennetty viimeisimmän käytettävissä olevan Kuntaliiton tuottaman veroennustekehikon mukaisesti:

Verotulot, 1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutos	Muutettu talousarvio
Tuloverot	163 700	-3 127	160 573
Kiinteistöverot	31 200	-648	30 552
Yhteisöverot	17 700	-633	17 067
Yhteensä	212 600	-4 408	208 192

Valtionosuuksiin on tehty valtionosuuspäätösten mukaiset muutokset:

Valtionosuudet, 1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutos	Muutettu talousarvio
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-12 233	714	-11 519
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	14 572	28	14 600
Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus	-6 446	807	-5 639
Verotulomenetysten kompensatio	7 907	-807	7 100
Yhteensä	3 800	742	4 542

Muut muutostarpeet

Toimialojen välisiä siirtotarpeita on tullut esille talousarvion hyväksymisen jälkeen. Talousarvion käsittelyn yhteydessä on sovittu, että orkesterin avustuksesta katetaan liikunta- ja kulttuurilautakunnan

talousarviosta puuttuva 100 000 euroa kaupunginhallituksen alaisesta toiminnasta. Vahtimestaripalvelut keskitettiin teknisestä ja ympäristöpalveluista liikuntapalveluihin. Tätä summaa ei ollut huomioitu talousarviossa. Muutoksena esitetään tähän 78 000 euron siirto teknisestä lautakunnasta liikunta- ja kulttuurilautakuntaan. Näillä edellä mainituilla muutoksilla ei ole vaikutusta kaupungin kokonaistulokseen.

Toimenpiteiden euromääräiset vaikutukset

Alla olevassa taulukossa on esitetty toimenpiteiden euromääräiset vaikutukset sen mukaisesti mistä toiminnasta toimielimet vastaavat.

Toimenpide €	Elinvoimapalvelut	Kasvatus ja opetus	Liikunta ja kulttuuri	Tekninen ja ympäristö	Yhteensä
Päätetty tai menossa päätöksentekoon	0	71 000	99 600	0	170 600
Toteutuu ilman päätöstä	539 838	609 433	285 410	911 308	2 345 989
Uusi toimenpide päätettäväksi	1 500 000	267 091	0	240 000	2 007 091
Käyttötalous yhteensä	2 039 838	947 524	385 010	1 151 308	4 523 680
Investoinnit				210 000	210 000

Alla olevassa taulukossa on esitetty toimenpiteiden euromääräiset vaikutukset jaoteltuna pysyviin ja kertaluonteisiin summiin.

Pysyvä/kertaluonteinen 2026 €	Elinvoimapalvelut	Kasvatus ja opetus	Liikunta ja kulttuuri	Tekniikka ja ympäristö	Yhteensä
Pysyvä	330 000	547 891	109 600	176 704	1 164 195
Kertaluonteinen	1 709 838	399 633	275 410	974 604	3 359 485
Käyttötalous yhteensä	2 039 838	947 524	385 010	1 151 308	4 523 680
Investoinnit kertaluonteinen				210 000	210 000

Alla olevassa taulukossa on esitetty toimenpiteiden euromääräiset vaikutukset vuodelle 2026 sekä vuosille 2027–2029.

Käyttötalous toimialoittain/vuosittain €	2026	2027	2028	2029
Elinvoimapalvelut	2 039 838	330 000	330 000	330 000
Sivistys/ Kasvatus- ja opetus	947 524	740 400	592 700	592 700
Sivistys/ Liikunta- ja kulttuuri	385 010	218 060	223 060	228 060
Tekniikka ja ympäristö	1 151 308	171 700	171 700	171 700
Yhteensä	4 523 680	1 460 160	1 317 460	1 322 460

Yhteenveto toimialakohtaisista muutoksista

Alla olevassa taulukossa on toimielinten muutokset kootusti kohdistettuina niille toimielimille, joihin ulkoinen kustannus kohdistuu. Taulukossa esitetään toimielinten ulkoinen toimintakate ilman osakkeiden ja osuuksien sekä rakennusten ja maa-alueiden myyntiä, jotka näkyvät omilla riveillään.

Toimielin, 1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutos	Muutettu talousarvio
Tarkastuslautakunta	-190		-190
Kaupunginhallitus	-52 717	2 154	-50 563
Kasvatus ja opetuslautakunta	-101 746	908	-100 838
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	-8 465	141	-8 325
Tekninen lautakunta	-36 038	1 206	-34 832
Kymen jätelautakunta	53		53
Sitovuustason ulkopuoliset Myyntivoitot ja -tappiot, kaupunginhallitus	540		540
Sitovuustason ulkopuoliset Myyntivoitot ja -tappiot, tekninen lautakunta	1 500	115	1 615
Toimintakate yhteensä	-197 063	4 524	-192 539

Muutettu tuloslaskelma

Ulkoinen tuloslaskelma, 1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutos	Muutettu talousarvio
Toimintatulot	39 112	636	39 748

Valmistus omaan käyttöön	1 287		1 287
Toimintamenot	-237 462	3 888	-233 574
Toimintakate	-197 063	4 542	-192 521
Verotulot	212 600	-4 408	208 192
Valtionosuudet	3 800	742	4 542
Rahoitustulot ja -menot	7 722		7 722
Vuosikate	27 059	858	27 917
Poistot ja arvonalentuminen	-26 026		-26 026
Tilikauden tulos	1 033	858	1 890
Tilinpäätöserät	71		71
Tilikauden ylijäämä	1 104	858	1 961
Kertynyt ylijäämä	14 059		14 917

Muutosten vaikutus tunnuslukuihin

Tunnusluvut	Alkuperäinen talousarvio	Muutettu talousarvio
Toimintakatteen muutos-%	1,5	-0,8
Vuosikate, % poistoista	104,0	107,3
Vuosikate, €/asukas	354	365

Henkilöstökulujen vähentäminen vuonna 2026

Henkilöstökuluja pienennetään muun muassa seuraavin keinoin:

- **Eläkepoistuman ja lähtövaihtuvuuden hyödyntäminen:** Tavoitteena jättää 25 prosenttia vapautuvista viroista ja tehtävistä täyttämättä vuonna 2026. Jokaisen vapautuvan viran ja tehtävän täyttäminen arvioidaan kriittisesti ja mahdollisuuksien mukaan vähintäänkin myöhennetään sen täyttämistä.
- **Kesälomien keskittäminen:** Kesälomia keskitetään juhannuksesta alkaen hiljaisemmalle kesäajalle 22.6.–7.8. kaikissa niissä palveluissa, joissa se on mahdollista. Näin saadaan vähennettyä sijaistarvetta ja määräaikaisen henkilöstön palkkakuluja. Tällä mahdollistetaan myös lomarahavapaiden pitäminen kesäaikana.

- **Vuoden 2026 tilinpäätöksen lomapalkkavelan pienentämiseen tähtäävät toimenpiteet:** Lomavuoden 2026 vuosilomista pidetään vähintään 70 % vuoden loppuun mennessä. Tästä voidaan poiketa ainoastaan perustellusta syystä (terveydelliset syyt tai perhevapaat). Vanhat säästövapaat suositellaan pitämään vuoden 2027 loppuun mennessä. Uusia säästövapaita ei ole enää saanut kerryttää.
- **Lomarahojen vapaaksi vaihtaminen:** Lomarahojen vapaaksi vaihtamista suositellaan vuonna 2026 henkilöstölle kaikissa niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista.
- **Sairauspoissaolojen vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet:** Kevennetyn ja korvaavan työn käytön lisääminen sairauspoissaolojen vähentämiseksi.
- **Tehokas työaikojen ja työvuorojen suunnittelu** (työaikakorvausten minimointi) sekä määräaikaisen henkilöstön käytön vähentäminen

Toiminnallisten tavoitteiden ja niitä koskevien mittareiden muutostarpeet

Talousarviomuutoksina esitetään otettavaksi huomioon myös elinvoimapalveluiden kaupunginhallituksen alaisen toiminnan tavoitteiden ja toimenpiteiden mittareiden lähtöarvojen ja tavoitearvojen muutostarpeet

Työllisyys- ja yrityspalveluissa henkilöasiakkaiden asiakastytyväisyyttä mittaava NPS lähtöarvo muutettiin arvosta 0 arvoksi -3,6 ja tavoitearvo on 8.

Viestintä-, markkinointi- ja matkailupalveluissa päivitettiin mittareiden lähtöarvot vastaamaan 12/2025 tilannetta sekä päivitettiin myös tavoitearvoja.

Tilapalveluissa päivitettiin mittareiden lähtöarvot vastaamaan 12/2025 tilannetta.

Liitteenä tilapalveluiden rakennusten päivitetty purkusuunnitelma.

Liitteenä yhteenveto toimenpidevaihtoehtoista, joilla saavutetaan 4,7 miljoonan euron talouden tasapainottaminen vuonna 2026.

Liitteenä kaupunginhallituksen alaisen toiminnan toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetasot 2026 sekä niitä koskevat käyttösuunnitelmat toimenpiteet.

Liitteenä ulkoinen tuloslaskelma sekä toimielinkohtaiset käyttötalouslaskelmat ulkoisista eristä sekä ulkoiset ja sisäiset erät sisältävät laskelmat.

Asiantuntijana kokouksessa paikalla vastaamassa kysymyksiin on talousjohtaja Hellevi Kunnas.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi, apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi, sivistysjohtaja Veikko Niemi, puh. 020 615 7727, veikko.niemi tekninen johtaja Hannu Tylli, puh. 020 615 8570, hannu.tylli(at)kouvola.fi ja henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, puh. 020 615 4001, paivi.karhu(at)kouvola.fi.

Vs kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä tilapalvelujen päivitetyn rakennusten purkusuunnitelman
2. linjata, että vuosien 2027–2028 aikana puhtauspalvelujen henkilöstön eläköityminen korvataan ostopalveluilla.
3. vahvistaa henkilöstökulujen vähentämistä koskevat keinot, velvoittaa toimialoja tarkastelemaan eläkkeelle siirtymistä ja muusta syystä vapautuvien virkojen ja tehtävien täyttämistä erittäin kriittisesti siten, että 25 prosenttia jätetään täyttämättä sekä noudattamaan kaikilta osin tiukkaa henkilöstösuunnittelua.
4. velvoittaa toimielimet kehittämään toimintojaan minimoimalla kuluja ja tehostamalla toimintaansa sekä huomioimalla kulujen vähentämistä koskevat keinot.
5. esittää kaupunginvaltuustolle, että

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä edellä ja liitteissä esitetysti seuraavat muutokset vuoden 2026 talousarvion talousarvioon:

Käyttötalousosa, ulkoinen toimintakate:

- Kaupunginhallituksen alainen toiminta, toiminnallisten tavoitteiden ja mittareiden esitetyt muutokset
- Kaupunginhallituksen alainen toiminta, muutettu toimintakate -50 562 503 euroa ilman myyntivoittoja ja -tappioita
- Kasvatus- ja opetuslautakunta, muutettu toimintakate -100 838 167 euroa
- Liikunta- ja kulttuurilautakunta, muutettu toimintakate -8 324 296 euroa
- Tekninen lautakunta, muutettu toimintakate -34 832 182 euroa ilman myyntivoittoja ja -tappioita

- Tekninen lautakunta, maaomaisuuden myyntivoitot, muutettu toimintakate 1 615 000 euroa

Tuloslaskelmaosa:

- Verotulot, muutettu yhteissumma 208 192 000 euroa
- Valtionosuudet, muutettu yhteissumma 4 542 000 euroa.

Investointiosa:

- Tekninen lautakunta, yhdyskuntatekniikka, muut pitkävaikutteiset menot sekä kiinteät laitteet ja rakenteet, muutettu yhteissumma 10 960 000 euroa

6. päättää tarkistaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 5.5.2026 lukien.

Asian käsittely:

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti todeta, että tehdään esittelyaineistoon seuraava tekninen korjaus liitteeseen ”Yhteenveto toimenpidevaihtoehdoista”: Yksityistieavustusten osalta korjataan muotoilu siten, että siinä todetaan, että kyse ei ole perusparannusavustusten määrärahan pienentämisestä tarpeen mukaisesti, vaan kyseessä on *perusparannusavustusten määrärahan käyttämättä jääminen*.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle, joka oli kokouksessa paikalla asiantuntijana ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginvaltuusto 11.05.2026

Liitteenä tilapalveluiden rakennusten päivitetty purkusuunnitelma.

Liitteenä yhteenveto toimenpidevaihtoehdoista, joilla saavutetaan 4,7 miljoonan euron talouden tasapainottaminen vuonna 2026, päivitetty kh 4.5.26.

Liitteenä kaupunginhallituksen alaisen toiminnan toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetasot 2026 sekä niitä koskevat käyttösuunnitelmat toimenpiteet.

Liitteenä ulkoinen tuloslaskelma sekä toimielinkohtaiset käyttötalouslaskelmat ulkoisista eristä sekä ulkoiset ja sisäiset erät sisältävät laskelmat.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä edellä ja liitteissä esitetysti seuraavat muutokset vuoden 2026 talousarvioon:

Käyttötalousosa, ulkoinen toimintakate:

- Kaupunginhallituksen alainen toiminta, toiminnallisten tavoitteiden ja mittareiden esitetyt muutokset
- Kaupunginhallituksen alainen toiminta, muutettu toimintakate -50 562 503 euroa ilman myyntivoittoja ja -tappioita
- Kasvatus- ja opetuslautakunta, muutettu toimintakate -100 838 167 euroa
- Liikunta- ja kulttuurilautakunta, muutettu toimintakate -8 324 296 euroa
- Tekninen lautakunta, muutettu toimintakate -34 832 182 euroa ilman myyntivoittoja ja -tappioita
- Tekninen lautakunta, maaomaisuuden myyntivoitot, muutettu toimintakate 1 615 000 euroa

Tuloslaskelmaosa:

- Verotulot, muutettu yhteissumma 208 192 000 euroa
- Valtionosuudet, muutettu yhteissumma 4 542 000 euroa.

Investointiosa:

- Tekninen lautakunta, yhdyskuntatekniikka, muut pitkävaikutteiset menot sekä kiinteät laitteet ja rakenteet, muutettu yhteissumma 10 960 000 euroa

Kaupunginvaltuuston päätös:

Liitteet

Liite 4 Tilapalvelut purkusuunnitelma 2026-2032_kh04052026_kv11052026

Liite 5 Yhteenveto toimenpidevaihtoehdoista, päivitetty_Kh04052026_Kv11052026

Liite 6 Kaupunginhallitus tavoitteet ja toimenpiteet 2026, muutokset_Kh04052026_kv11052026

Liite 7 Tuloslaskelma 2026 sekä toimielinkohtaiset laskelmat_Kh04052026_kv11052026

8

Apporttiluovutus Kouvolan Asunnot Oy:lle ja talousarviomuutoksen hyväksyminen sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoitetta koskien ja lainantakauksen antaminen

495/02.02.00/2026

11171/02.07.00/2025

Kaupunginhallitus 04.05.2026 § 107

Valmistelija: kaupunginjuristi Elina Amnell-Holzäuser, puh. 020 615 7649, elina.amnell(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Soteuudistuksen voimaanpanolain myötä kaupungin tulee yhtiöittää hyvinvointialueille vuokratut toimitilat. Vuoden 2025 lopussa kaupunki toteutti tätä koskevan siirron yhtiöön lukuun ottamatta valtion tukemia kohteita, joissa on voimassa käyttö- ja luovutusrajoitukset (Ara-kohteet). Luovutuksen saajan tulee olla sellainen, jonka on mahdollista saada korkotukilainaa.

Kouvolan Asunnot Oy on kaupungin 100-prosenttisesti omistama yhtiö, joka täyttää Ara-kelpoisuuden. Tällä päätöksellä siirrettäviä rakennuksia on 5 kappaletta. Rakennukset siirretään kirjanpitoarvosta ja rakennuksiin kohdistuvat korkotukilainat siirtyvät Kouvolan Asunnot Oy:lle. Siirto toteutetaan apporttisiirtona, jolloin kaupunki saa rakennuksia vastaan osakkeita. Osakkeiden hankintamenoksi muodostuu kirjanpitoarvot vähennettynä korkotukilainojen määrällä. Apporttisijoituksella pystytään hyödyntämään määräaikainen varainsiirtoverovapaus, joten Kouvolan Asunnot Oy ei ole varainsiirtoverovelvollinen nyt luovutettavista rakennuksista.

Koska luovutuksen yhteydessä rakennuksiin kohdistuvat korkotukilainat siirtyvät myös Kouvolan Asunnot Oy:lle, myönnetään tällä samalla päätöksellä lainoihin liittyvät takaukset. Takauksen myöntämisessä sovelletaan kuntalain 129 §:ää ja huomioidaan toimenpiteeseen liittyvän valtiontukisääntelyn edellytykset.

Apporttiluovutuksen lähtökohdat

Kouvolan kaupungin tavoitteena on siirtää sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevat Ara-kohteet (jatkossa: sote-rakennukset) Kouvolan Asunnot Oy:n omistukseen. Ara-kohteita ovat Mäntylän rivitalot, Palvelukeskus Valkealakoti, Asumispalveluyksikkö Pihlajisto ja Kumpula.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen käytössä olevat muut kuin Ara-kohteet on siirretty Kouvolan Yritystilat Oy:lle 30.12.2025. Kouvolan kaupunki merkitsi 30.12.2025 Kouvolan Yritystilat Oy:n uusia osakkeita ja maksoi ne apporttiomaisuudella (siirretyillä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen käytössä olevilla kiinteistöillä).

Ara-kohteiden osalta vastaanottava yhtiö olisi Kouvolan Asunnot Oy, sillä Ara-sääntely ja kohteiden toiminnallinen luonne on lähempänä vuokrataloyhtiötä kuin toimitilayhtiötä. Ara-sääntely edellyttää toiminnan kirjanpidollista eriyttämistä, hankintojen kilpailuttamista hankintalain mukaisesti sekä sitä, että omistajalle tuloutettavan tuoton suuruus on kohtuullinen (kohtuullisen tuoton suuruus on enintään neljä prosenttia yhteisön laskentaperusteesta). Kouvolan Asunnot Oy omistaa entuudestaan Ara-kohteita.

Vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa siirto on selvitetty yhteistyössä kaupungin tilintarkastusyhteisö BDO Oy:n asiantuntijoiden kanssa. Sekä kaupungin että Kouvolan Asunnot Oy:n näkökulmasta tarkoituksenmukaisimmaksi toteutusvaihtoehdoksi on selvitysten perusteella osoittautunut apporttisijoitus nykyisessä omistusrakenteessa.

Apportti tarkoittaa muuna kuin rahasisjoituksena osakeyhtiöön laitettua omaisuutta osakkeen merkintähintana. Kouvolan Asunnot Oy tekee päätöksen apporttiehtoisesta osakeannista yhtiökokouksessa. Kaupunki merkitsee osakkeet ja sijoittaa rakennukset yhtiöön apporttiehdoin.

Valtion tukeman kohteen omistuksen luovutuksen hyväksyntä ja kohteeseen kohdistuva tuettu laina

Valtion tukemalla kohteella (Ara-kohde) tarkoitetaan valtion tuella rakennettua tai hankittua kohdetta, jossa on voimassa käyttö- ja luovutusrajoitukset. Kun kunta aikoo luovuttaa valtion tukeman kohteen toiselle taholle, sen pitää hakea Valtion tukeman asuntorakentamisen keskukselta (jatkossa: Varke) hyväksyntä luovutukselle. Hyväksyntä tarkoittaa sitä, että Varke nimeää luovutuksensaajan. Varke voi nimetä luovutuksensaajaksi sellaisen uuden omistajan, jonka olisi mahdollista saada korkotukilainaa. Kunnan määräysvallassa oleva tytäryhtiö Kouvolan Asunnot Oy täyttää tämän vaatimuksen.

Kun Varkelta haetaan hyväksyntää luovutukselle, keskus myös vahvistaa kohteen korkeimman sallitun luovutushinnan eli luovutuskorvauksen. Luovutuskorvausta ei kuitenkaan vahvisteta, jos kaikki seuraavat ehdot toteutuvat: 1. Luovuttaja ja luovutuksensaaja kuuluvat samaan kirjanpidolliseen konserniin, 2. Luovutus toteutetaan osittaisjakautumisena, apporttisijoituksena tai liiketoiminnan siirtona, 3. Luovutus tapahtuu omaisuuden kirjanpitoarvosta eikä vastikkeena käytetä rahasuoritusta.

Kun valtion tukema kohde aiotaan siirtää uudelle omistajalle, pitää myös kohteeseen liittyvä valtion tukema laina siirtää uudelle velalliselle tai maksaa laina takaisin. Kunnille myönnettyille korkotukilainoille ei ole aikanaan edellytetty vakuutta lainanmyöntövaiheessa. Kun lainaa ollaan siirtämässä uudelle omistajalle, lainan vakuustarve ja vakuuden riittävyys tulee varmistaa lainanmyöntäjältä ja Valtiokonttorilta. Omistuksen muutoksen jälkeen valtion tukemissa kohteissa ovat voimassa kaikki samat käyttö- ja luovutusrajoitukset kuin aiemminkin. Valtiokonttorille, joka hallinnoi korkotukilainoja, on valmistelun aikana tehty hakemus liittyen nyt tarkoitettujen korkotukilainojen siirtämiseen ja lainojen vakuuksien muutoksiin korkotukilain 30 §:n mukaisesti. Asian käsittely valtiokonttorissa edellyttää kaupunginvaltuuston päätöstä omavelkaisen takauksen myöntämisestä korkotukilainoille.

Asian valmistelun tausta, päätösvallan perusteet ja kuntastrategian mukainen peruste valmistelulle

Soteuudistuksen voimaanpanolain (Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta 616/2021) esitöissä on todettu, että siirtymäkauden aikana kunta ei toimi kuntalain 15. luvun tarkoittamalla tavalla markkinoilla. Sen sijaan siirtymäkauden jälkeen 1.1.2026 tilanne muuttuu ja kunnan katsottaisiin toimivan kilpailutilanteessa markkinoilla vuokratessaan toimitiloja hyvinvointialueelle tai sote- ja pelastustoimen tehtäviä hoitaville yksityisille tahoille. Siirtymäkauden jälkeen kunnan tulee näin ollen yhtiöittää sote- ja pela-kiinteistöjen vuokraukseen liittyvä toimintansa, sillä toimitilojen vuokraaminen on lähtökohtaisesti markkinoilla tapahtuvaa toimintaa, joka tulee kuntalain 126 §:n yhtiöttämisvelvollisuuden mukaisesti antaa osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi.

Yhtiöttämisvelvollisuus koskee kiinteistöjä, jotka ovat pääsääntöisesti (yli 50 %:sti) vuokrattu hyvinvointialueelle (tai muulle markkinatoimijalle yhteensä). Esimerkiksi koulurakennuksia, joiden yksittäisiä tiloja on vuokrattu hyvinvointialueelle, ei ole tarpeen yhtiöittää. Osakehuoneistot, joita vuokrataan markkinoille, ovat yhtiöttämisvelvoitteen piirissä. Tällöin huoneiston tai huoneistojen hallintaan oikeuttavat osakkeet tulisi siirtää yhtiölle.

Kouvolan tapauksessa kaupunki ei ole tehnyt hyvinvointialueen kanssa vuokrasopimuksia voimaanpanolain tarkoittamalla tavalla, vaan aikaisemmin määräaikaista vuokrasopimuksia hyvinvointialuetta edeltäneen kuntayhtymän kanssa. Kouvolan osalta vuokrasopimukset ovat siirtyneet hyvinvointialueelle suoraan soteuudistuksen voimaanpanolain 25 §:n nojalla. Kuntaliiton tulkinnan mukaan vuokrasopimukset tulisivat yhtiöttämisvelvoitteen piiriin vasta kun nämä siirtyneet määräaikaisten vuokrasopimukset päättyvät tai niitä

olennaisesti muutetaan tavalla, joka on tulkittavissa sopimuksen muuttamiseksi niin olennaisesti, että se tarkoittaa jo samaa asiaa kuin uusi sopimus. Kaupunki voi kuitenkin yhtiöittää vuokraustoiminnan missä tahansa vaiheessa. Vuokrasopimukset siirtyvät tällöin vastaanottavalle yhtiölle.

Kuntaliiton ohjeen mukaan "mikäli kyse on kuntien voimassa olleista sopimuksista, jotka ovat suoraan lain nojalla siirtyneet hyvinvointialueille (ns. siirtyvät sopimukset), yhtiöittämisvelvoite konkretisoitui vasta sopimuskauden päättyessä tai muutettaessa sopimusta. Esim. hyvinvointialueelle siirtyneen 10 vuoden määräaikaisen vuokrasopimuksen päättyttyä kunnan tulisi viimeistään yhtiöittää ko. toiminta. Jos siirtyviä sopimuksia muutetaan, on epäselvää, milloin yhtiöittämisvelvoite konkretisoituu."

Hallintosäännön 21 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankinnasta ja luovutuksesta valtuuston vahvistamissa rajoissa. Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 18.3.2019 § 28 vahvistanut pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankinnan ja luovuttamisen toimivaltarajat seuraavasti: Kaupunginvaltuusto yli 3 000 000 euroa ja kaupunginhallitus 1 000 000–3 000 000 euroa. Kaupunginvaltuusto päättää siten apporttisijoituksesta ja talousarviomuutoksesta.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää talousarviosta. Hallintosäännön 63 §:n mukaan talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana.

Kouvolan kaupungin hallintosäännön 62 §:n mukaan talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee talousarvion sitovuustason. Talousarvion 2026 (Kv 8.12.2025 § 116) sitovuustasona investointiosassa on investointimenot. Investointiosassa sitovuustaso kaupunginhallituksen osalta on elinvoimapalvelut/sijoitukset sekä elinvoimapalvelut/tilapalvelut. Koska kuntalain mukaisesti valtuusto päättää talousarviosta, on talousarviomuutoksen päätösvalta valtuustolla.

Hankittu yhtiöittämisselvitys

Kaupunki on pyytänyt yhtiöittämisselvityksen kaupungin tilintarkastusyhteisö BDO Oy:n asiantuntijoilta mahdollisista vaihtoehtoista rakennusten siirtoon. Yhtiöittämisselvityksessä on todettu, että Ara-rajoituksen alaiset kohteet suositellaan siirrettäväksi kaupungin vuokraloyhtiö Kouvolan Asunnot Oy:öön, joka omistaa jo entuudestaan Ara-kohteita. Myös muut asumiseen liittyvät sote-kohteet voivat sopia paremmin vuokraloyhtiöön siirrettäväksi kuin toimitilayhtiöön.

Oheismateriaalina on BDO:n selvitys kesäkuu 2025.

Toteutus apporttisiirtona Kouvolan Asunnot Oy:öön

Kouvolan Asunnot Oy:n toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja niillä olevia rakennuksia, ostaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja huoneistoja sekä niiden omistukseen ja hallintaan oikeuttavia osakkeita ja vuokrata kiinteistöjä ja huoneistoja sekä harjoittaa ja tuottaa kiinteistöjen hoitoon, ylläpitoon ja hallintoon liittyviä palveluja.

Oheismateriaalina Kouvolan Asunnot Oy:n kaupparekisteriote ja yhtiöjärjestys.

Kouvolan kaupunki omistaa kokonaan Kouvolan Asunnot Oy:n. Kouvolan Asunnot Oy järjestää suunnatun maksullisen osakeannin Kouvolan kaupungille. Kouvolan kaupunki päättää merkitä osakkeet ja maksaa osakkeet omistuksessaan olevilla sote-rakennuksilla. Järjestelyn jälkeen Kouvolan Asunnot Oy:n osakkeista Kouvolan kaupunki omistaa edelleen 100 %.

Varke on antanut 10.3.2026 päätöksen, jonka mukaan se nimeää luovutuksensaajaksi Kouvolan Asunnot Oy:n. Päätöksessään keskus ei vahvista kohteen luovutuskorvausta vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalojen korkotuesta annetun lain (604/2001) 15 §:n 1 momentin nojalla, koska luovuttaja ja luovutuksensaaja kuuluvat samaan 25 tai 27 a §:ssä tarkoitettuun konserniin, luovutus toteutetaan apporttisijoituksena ja se tapahtuu omaisuuden kirjanpitoarvosta ilman rahavastiketta. Päätöksen mukaan luovutuksensaajan on ilmoitettava korkotukilainan vastattavakseen ottamisesta sekä lainan myöntäneelle luottolaitokselle että Valtionkonttorille.

Kiinteistöihin liittyvä maaomaisuus jätetään kaupungille ja kaupunki solmii maanvuokrasopimukset yhtiön kanssa.

Oheismateriaalina Varken ARA päätös 10.3.2026.

Siirrettävien kohteiden arviokirjat ja luovutukset

Kiinteistöjen arviokirjat (lausunnot kohteittain) on arvio luovutusten kohteista. Arviointilähestymistapana on käytetty tuottolähestymistapaa ja apulähestymistapana markkinalähestymistapaa. Arviokirjat on laatinut Welado Oy:n ja Newsec Valuationin auktorisoidut kiinteistöarvioijat (AKA).

Kiinteistöjen, joilla luovutettavat rakennukset sijaitsevat, maapohjan omistaa Kouvolan kaupunki. Maapohja jätetään kaupungille, joka tekee maanvuokrasopimuksen tai -sopimukset Kouvolan Asunnot Oy:n kanssa. Siten vain rakennukset luovutetaan.

Oheismateriaali Welado Oy ja Newsec Valuation laatimat arviokirjat, jotka ovat salassa pidettäviä (JulkL 24§1 k 17).

Luovutuksen markkina-arvon yhteismäärä ilman maapohjaa (tontteja) on 6 978 938 euroa, kun kiinteistöjen käypänä arvona käytetään 100 % arviokirjan mukaisesta arvosta. Kirjanpitoarvon 30.6.2026 laskennallinen yhteismäärä on 5 597 274 euroa.

Rakennuksien siirtoarvona käytetään rakennusten kirjanpitoarvoa, josta on vähennetty rakennuksiin liittyvät mahdolliset velat.

Seuraavien kaupungin omistamien rakennusten maapohjia ei luovuteta:

- 286-401-9-3 ja 286-401-9-2 (Palvelukeskus Valkealakoti ja työtoimintatilat), markkina-arvo ilman tonttia 4 604 500 euroa, kirjanpitoarvon 30.6.2026 laskennallinen määrä yhteensä 3 768 861 euroa (rakennus 3 758 725 euroa + liittymät 10 136 euroa)
- 286-401-9-2 (Palvelukeskus Mäntylä ja rivitalot), markkina-arvo ilman tonttia 1 141 384 euroa, kirjanpitoarvon 30.6.2026 laskennallinen määrä yhteensä 1 172 040 euroa (rakennus 1 163 393 euroa + liittymät 8 646 euroa)
- 286-6-449-2-1759 (Asumispalveluyksikkö Pihlajisto), markkina-arvo ilman tonttia 364 674 euroa, kirjanpitoarvon 30.6.2026 laskennallinen määrä yhteensä 378 261 euroa (rakennus 355 715 euroa + liittymät 22 546 euroa)
- 286-5-5030-2 (Kumpula), markkina-arvo ilman tonttia 868 380 euroa, kirjanpitoarvon 30.6.2026 laskennallinen määrä yhteensä 277 944 euroa (rakennus 264 072 euroa + liittymät 13 872 euroa)

Tarkemmat tiedot siirtyvistä kohteista on esitetty liitteessä Apporttiluovutus kohteiden koontitaulukko.

Liite Apporttiluovutuskohteiden koontitaulukko.

Kiinteistöjen yhtiöittämisen taloudellisia ja kirjanpidollisia vaikutuksia

Rakennuksien siirtoarvona käytetään rakennusten kirjanpitoarvoa, josta on vähennetty rakennuksiin liittyvät velat. Vastikkeeksi Kouvolan Asunnot Oy antaa Kouvolan kaupungille uusia osakkeitaan.

Kouvolan kaupungin kirjanpidossa siirrettävien rakennusten ja liittymien arvo poistetaan taseesta ja lisätään vastaavalla määrällä Kouvolan Asunnot Oy:n osakkeiden hankintamenoa. Siirrettäviin rakennuksiin liittyvät velat poistetaan kaupungin taseesta vähentämällä velat Kouvolan Asunnot Oy:n osakkeiden hankintamenosta.

Kouvolan Asunnot Oy:n kirjanpidossa siirrettävien rakennusten ja liittymien kirjanpitoarvo lisätään Yhtiön taseeseen. Osakepääomaa ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoa (svop-rahastoa) kasvatetaan yhteensä vastaavalla määrällä. Rakennuksiin liittyvät lainat lisätään Kouvolan Asuntojen taseeseen ja vähennetään vastaava määrä svop-rahastosta.

Kyseessä on kaupunkikonsernin sisäinen järjestely, joten järjestelyllä ei ole muuta vaikutusta konsernin tasolla kuin transaktiokustannukset. Kouvolan Asunnot Oy:lle kirjanpitoarvoksi ja kohteiden verotuksen hankintamenoksi muodostuu kaupungin viimeinen kirjanpitoarvo. Kaupungilta poistuu siirron yhteydessä rakennuksiin liittyvät tuotot, kulut ja poistot sekä lainat. Kaupunki saa kiinteistöveroja sekä lisäksi maanvuokratuloja kiinteistöjen maa-alueiden jäädessä kaupungin omistukseen. Siirron jälkeen vuokratulot tuloutuvat kokonaisuudessaan Kouvolan Asunnot Oy:lle. Siirrettäviin kohteeseen liittyvät valtion tukemat lainat siirtyvät täysimääräisesti Kouvolan Asunnot Oy:lle.

Varainsiirtovero

Sote- ja pela-kiinteistöjen siirrosta apporttisijoituksena on säädetty määräaikainen varainsiirtoverovapaus, joka koskee pääsääntöisesti hyvinvointialueelle vuokrattuja kohteita (varainsiirtoverolain 43 a §). Säädetty määräaikainen varainsiirtoverovapaus on voimassa vuoden 2030 loppuun. Säädös on tullut voimaan 1.1.2024. Oikeus varainsiirtoveron vapautukseen on vain siinä tilanteessa, että kiinteistö sijoitetaan yhtiöön pääomasijoituksena (apporttina) osakkeita vastaan ja muut varainsiirtoverolain 43 a §:n edellytykset täyttyvät. Kaupan muodossa toteutetusta siirrosta yhtiön on suoritettava varainsiirtovero, joka on 3 % kauppahinnasta, osakkeiden osalta 1,5 %. Kouvolan Asunnot Oy ei olisi varainsiirtoverovelvollinen apporttina saamistaan kiinteistöistä.

Siirrettäviin rakennuksiin kohdistuvat saadut avustukset

Kouvolan kaupunki on saanut yhtiötettäviin sote-kiinteistöihin Aran, nykyisin Varke, myöntämiä erityisryhmien vuokra-asuntojen investointiavustuksia. Kaupunki on ollut pyytänyt investointiavustuksen myöntäjältä Varkelta suostumusta kohteiden siirrolle. Varke 10.3.2026 on päättänyt luovutuksensaajaksi Kouvolan Asunnot Oy:n ja näin hyväksynyt investointiavustusta saaneiden kohteiden siirron.

Lisäksi Varke on myöntänyt lämmitysmuodon muutosavustusta Pihlajiston asumisyksiköön. Varke on ilmoittanut, että mikäli avustusta saaneet kiinteistöt ovat olleet kaupungin omistuksessa hankkeen valmistuessa, tämä ei aiheuta toimenpiteitä, esim. ilmoitusta Varkeen tai avustuksen takaisinperintää.

Siirrettäviin rakennuksiin kohdistuvat korkotukilainat

Varke on myöntänyt Kouvolan kaupungille siirron kohteena oleviin rakennuksiin korkotukilainaa. Varke on päätöksellään luovutuksensaajasta ilmoittanut, että korkotuen maksaminen jatkuu, kun luovutuksensaaja ottaa korkotukilainan vastatakseen. Näin ollen korkotukilainat siirtyvät luovutuksensaajalle. Korkotukilainojen määrät ovat luovutushetkellä seuraavat:

Lainakohde	Myönnetty korkotukilaina €	Lainamäärä 30.6.2026 €
Mäntylä	1 700 000	1 302 200
Valkealakoti 1. vaihe	1 657 500	814 026
Valkealakoti 2. vaihe	2 849 521	2 252 910
Pihlajisto	930 699	695 399
Kumpula	511 500	472 390
Yhteensä	7 649 220	5 536 925

Henkilöstövaikutukset

Apporttisijoituksella siirrettävien kohteiden mukana ei siirry henkilöstöä Kouvolan kaupungilta Kouvolan Asunnot Oy:lle.

Sote- ja pela-kiinteistöjen yhtiöittämistä on käsitelty kyseisissä kohteissa pääasiallisesti työskentelevien kiinteistöhoitopalvelujen kolmen kiinteistöhoitajan kanssa yhteistoimintaneuvottelussa, joka pidettiin 24.10.2025. Neuvottelussa käytiin läpi valmisteilla olevan toimenpiteen perusteet, vaikutukset ja vaihtoehdot. Ara-kohteiden osalta henkilövaikutukset ovat 1 htv. Kyseinen henkilö ilmaisi halukkuutensa jatkaa Kouvolan kaupungin palveluksessa eikä ole sitä perunut. Tämä on myös työnantajan tahtotila, minkä vuoksi henkilöstöresurssi ei ole siirtymässä Kouvolan Asunnot Oy:lle.

Talousarviomuutokset

Apporttisijoituksen vaikutukset kaupungin talouteen muodostuvat:

- luovutettavien kohteiden myyntituloista (investointitulo)
- luovutettavien liittymien siirrosta (antolainasaamisten vähennys)
- apporttisijoituksen menosta (investointimeno)
- korkotukilainojen siirrosta (pitkäaikaisten lainojen lyhennys)

Alla olevassa taulukossa on esitetty siirrettävän omaisuuden kirjanpidon laskennalliset tasearvot 30.6.2026 tilanteessa, siirrettävien liittymien kirjanpitoarvot sekä lainamäärät. Lopulliset summat määräytyvät siirtohetken arvojen perusteella.

Omaisuuslaji	30.6.2026
Rakennukset tasearvo	5 541 906
Liittymät tasearvo	55 369
Rakennukset + liittymät yhteensä	5 597 275
Lainamäärä yhteensä	5 536 925

Talousarvion sitovuustason mukaisesti kaupunginvaltuustolle esitetään seuraavat euromääräiset talousarviomuutokset:

Investointitulo	Rakennukset	5 542 000
Rahoitusosa	Antolainasaamisten vähennys (liittymät)	70 000
Investointimeno	Osakkeet	60 000
Rahoitusosa	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5 537 000

Tonttien vuokrat kaupungille ovat noin 16 000 euroa vuodessa. Kiinteistöverotulojen arvioita ei ole käytettävissä, koska kyseiset rakennukset ovat olleet tähän saakka kiinteistöverotuksen ulkopuolella. Lisäksi rakennuksille ei ole olemassa vertailukohteita, joista voisi veron määrää arvioida.

Liitteenä rahoituslaskelma, josta ilmenee talousarviomuutokset.

Oikeudellinen säännöspohja

Osakeyhtiölain (624/2006) 9 luvun osakeantia koskevien säännösten mukaan yhtiö voi antaa uusia osakkeita tai luovuttaa hallussaan olevia omia osakkeitaan (osakeanti). Osakeannissa voidaan antaa osakkeita merkittäviksi maksua vastaan (maksullinen osakeanti) tai antaa osakkeita maksutta (maksuton osakeanti). Osakeannista päätetään yhtiökokouksessa. Osakeannissa osakkeenomistajilla on etuoikeus annettaviin osakkeisiin samassa suhteessa kuin heillä ennestään on yhtiön osakkeita. Osakeannissa voidaan poiketa säädetystä etuoikeudesta (suunnattu osakeanti), jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Suunnatun annin hyväksyttävyyttä

arvioitaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota osakkeen merkintähinnan ja käyvän hinnan suhteeseen.

Maksullista osakeantia koskevassa päätöksessä on mainittava:

- 1) annettavien osakkeiden lukumäärä tai enimmäismäärä osakelajeittain ja se, annetaanko uusia vai yhtiön hallussa olevia osakkeita;
- 2) kenellä on oikeus merkitä osakkeita ja suunnatussa osakeannissa lisäksi perustelut sille, että osakkeenomistajien etuoikeudesta poikkeamiseen on painava taloudellinen syy;
- 3) osakkeesta maksettava määrä (merkintähinta) ja perustelut sen määrittämiselle; sekä
- 4) osakkeen maksuaika.

Uuden osakkeen merkintähinta merkitään osakepääoman korotukseksi, jollei sitä osakeantipäätöksessä määrätä merkittäväksi kokonaan tai osittain sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon taikka kirjanpitolaissa toisin säädetä.

Jos merkintähinta maksetaan rahan sijasta kokonaan tai osittain muulla omaisuudella (apporttiomaisuus), omaisuudella on luovutushetkellä oltava vähintään maksua vastaava taloudellinen arvo yhtiölle. Sitoumus työn tai palvelun suorittamiseen ei voi olla apporttiomaisuutta. Merkintähinnan maksamisesta apporttiomaisuudella on mainittava osakeantipäätöksessä. Päätöksessä tulee lisäksi olla selvitys, jossa yksilöidään apporttiomaisuus ja sillä suoritettava maksu sekä selvitetään omaisuuden arvostamiseen vaikuttavat seikat ja omaisuuden arvostamisessa noudatetut menetelmät.

Apporttiluovutuksessa tulee huomioida EU:n valtioneuvoston päätös ja järjestelyn markkinaehtoisuus tulee olla selvitetty ennen päätöksentekoa, jotta varmistetaan, ettei toimenpiteeseen sisälly kiellettyä valtiontukea.

Toimenpiteissä tulee huomioida, mitä Euroopan Unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 ja 108 artiklassa säädetään.

SEUT 107 artiklassa säädetään muun ohella, että jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. SEUT 108 artikla sisältää sääntelyä komission toimivallasta valtioneuvoston päätöksissä ja valtioneuvoston päätösten noudattamisen valvonnassa.

EU:n valtiontukisäännöt koskevat toimenpiteitä, joilla julkinen sektori myöntää yritykselle vastikkeetonta, valikoivaa taloudellista etua. Valtiontukea voi olla esim. laina, takaus ja ei markkinaehtoinen pääomasijoitus tai mikä tahansa muukin toimenpide, joka merkitsee tosiasiallisesti yritykselle annettavaa tukea. Esimerkiksi markkinahintaa alhaisempi vuokra tai kiinteistökauppa voi merkitä kiellettyä valtiontukea. Apporttiluovutukseen ei sovelleta kuntalain 129 §:ää, koska kyseisessä toimenpiteessä ei ole kyse lainan, takauksen tai muun vakuuden antamisesta. (Selvyyden vuoksi todetaan, että kaupungin antaman korkotukilainojen siirtoon liittyvän lainan takaukseen sen sijaan sovelletaan kuntalain 129 §:ää.)

Valtiontukea on tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannon alaa siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Valtiontukea ei saa myöntää taloudellisissa vaikeuksissa olevalle yhteisölle.

SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen edellytysten on täytyttävä, jotta kyseessä on valtiontuki. Näiden edellytysten mukaisesti 1) toimenpiteen on oltava valtion (kunnan) toteuttama ja rahoitettu valtion varoin, 2) siitä on oltava taloudellisesta etua tuensaajalle, 3) edun on oltava va- likoiva siltä osin kuin se suosii tiettyjä yrityksiä ja 4) toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua siten, että se voi vaikuttaa jäsen valtioiden väliseen kauppaan.

Euroopan komissio on antanut tiedonannon SEUT 107 artiklan mukaisesta valtiontuen käsitteestä (Komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitteestä, EUVL 2016/C 262/01), jossa selvennetään valtiontuen määritelmää EU-tuomioistuimen ratkaisukäytännön ja komission päätöskäytännön perusteella. Tiedonannossa on esitetty useita arviointimenetelmiä viranomaisten toimenpiteiden markkinaehtoisuuden arviointiin eri tilanteissa ja siinä on täsmennetty poikkeuksia, milloin kyseessä ei katsota olevan sellainen etuus, joka katsotaan yhteismarkkinoille kielletyksi.

Kiinteistöluovutuksen tai luovutuksia sisältävien toimenpiteiden kohdalla valtiontukisääntely huomioidaan erityisesti omaisuuden arvonmäärityksen ja oikeustoimen ehtojen osalta.

Nyt kyseessä olevassa toimenpiteessä apporttina olevien kiinteistöjen käyvästä arvosta on hankittu riippumattoman ulkopuolisen arvioitsijan laatimat arviokirjalausekset. Arvon määrittämisen perusteena on tuottolähestymistapa ja apulähestymistapana markkinalähestymistapa.

Markkina-arvon sijaan kohteet luovutetaan Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksen ohjeistuksen ja päätöksen mukaisesti. Luovutus tapahtuu omaisuuden kirjanpitoarvosta eikä vastikkeena

käytetä rahasuoritusta. Kouvolan Asunnot Oy on Kouvolan kaupungin kokonaan omistama tytäryhtiö, joten luovuttaja ja luovutuksensaaja kuuluvat samaan kirjanpidolliseen konserniin. Luovutus toteutetaan apporttisijoituksena. Luovutuksensaaja Kouvolan Asunnot Oy ottaa siirtyvien kohteiden korkotukilainat täysimääräisesti vastattavakseen.

Apporttiluovutuksen ehdot dokumentoidaan läpinäkyvästi mm. luovutettavaan omaisuuteen mahdollisesti kohdistuvien vastuiden ja velvoitteiden siirtyminen oikeamääräisenä ja kaupungin edun turvaavalla tavalla.

BDO:n asiantuntijoiden kanssa on keskusteltu apporttisijoituksen periaatteista. Keskustelujen lopputulema oli, että valtiontukioikeudellisesti ei ole estettä, että Kouvolan Asunnot Oy järjestää Kouvolan kaupungille suunnatun maksullisen osakeannin, jossa kaupunki päättää merkitä osakkeet ja maksaa osakkeet omistuksessaan olevilla sote-rakennuksilla. Järjestelyn jälkeen Kouvolan Asunnot Oy kuuluu edelleen kaupunkikonserniin.

Edellä mainituilla perusteilla voidaan todeta, että nyt aiottuun toimenpiteeseen ei sisälly EU:n valtiontukisääntelyssä tarkoitettua kiellettyä valtiontukea. Koska toimenpide ei sisällä EU:n perussopimuksessa määriteltä valtiontukea, ei kaupungilla ole velvollisuutta tehdä valtiontukea koskevaa ennakoilmoitusta Euroopan komissiolle (SEUT 108 artiklan 3 kohta).

Taloudellinen riskiarvio apporttisijoituksesta

Kaupungin sijoituksen tuottovaatimus määräytyy siihen liittyvän riskin perusteella. Keskeisiä riskejä sijoituksessa ovat rahoitusriski, markkinariski ja operatiivinen riski. Rahoitusriski voi johtua muun muassa markkinamuutoksista, korkotason vaihteluista tai luottotappioista. Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että markkinatilanne kehittyy Yhtiön kannalta epäedullisesti ja siten estää taloudellisiin tavoitteisiin pääsemiseen. Operatiivisella riskillä tarkoitetaan Yhtiön toiminnan onnistumiseen liittyviä riskejä.

Kouvolan Asunnot Oy:n toimintaedellytyksiä ja riskejä on arvioitu tarkastelemalla 2025 tilinpäätöstietoja ja taloudellisia tunnuslukuja. Yhtiön omavaraisuusaste on 21,1 %. Lainojen lyhennyskyky ja lainanhoitokulujen maksukyky on hyvä. Kaupungin omistajaohjauksyksikön mielestä rahoitukseen liittyvää riskiä voidaan pitää matalana ottaen huomioon toiminnan suhteellisen pieni laajuus kaupungin kokoon nähden sekä Yhtiön taseessa oleva omaisuus, jolla kyetään hankkimaan tarvittaessa lisärahoitusta. Yhtiöllä on mahdollisuus käyttää kaupungin konsernitiliä ja konsernitilin limiittiä.

Markkinariskiä liittyy maailmantalouden yleiseen tilaan ja talouden epävarmuuden jatkumiseen. Epävarmuustekijänä yhtiön toiminnassa ovat asuntojen kysynnän muutokset ja alueellinen väestökehitys. Rahoitusriskinä on pidempiaikainen korkojen kehittyminen. Operatiivisena toiminnan riskinä on rakentamisen hinta peruskorjauksissa ja uudisrakentamisessa, joka vaikuttaa hankkeiden kannattavuuteen. Yhtiöllä on pitkän aikavälin suunnitelmallinen kiinteistöstrategia yhtiön ja omaisuuden kehittämiseen ja hallintaan. Kaupungin omistajaohjausyksikön mielestä markkinariski on kohtuullisen matala yhtiön toimiessa paikallisesti ja tarjotessa monentyyppisiä asuntoja erilaisille käyttäjäryhmille erilaisissa elämäntilanteissa. Yhtiö toimii kilpailuilla markkinoilla. Kuka tahansa voi hakea asuntoa Kouvolan Asunnot Oy:ltä. Hakijoiden luottotiedot tarkastetaan ja vuokranmaksukyky pyritään varmistamaan. Asunnon saantia voi vaikeuttaa hakijan aikaisemmat asumishäiriöt, kuten häätö, huomautukset ja vuokravelat. Etusijalla ovat hakijat, joilla on työ- tai opiskelupaikka Kouvolaissa tai muu sosiaalinen syy asunnon tarpeeseen.

Yhtiön tulonmuodostus koostuu pääasiassa vuokratuloista. Asuntojen käyttöaste % vuokratuloista laskettuna 31.12.2025 oli 85,3 %. Käyttöaste pyritään pitämään jatkossakin hyvänä. Yhtiön harjoittama toimiala on kunnan harjoittamaa toimialaa.

Osakemerkintä ei edellytä, että kunta vaatii vastavakuuden.

Lainojen takausta koskeva asia

Kunnille myönnettyille korkotukilainoille ei ole aikanaan edellytetty vakuutta lainanmyöntövaiheessa. Korkotukilainojen siirtäminen kaupungilta Kouvolan Asunnot Oy:lle, edellyttää uuden vakuuden tai vakuuksien järjestelyä. Nykyiset korkotukilainat ovat Kuntarahoitus Oy:ltä. Kuntarahoitus Oy:n luotonannon edellytyksenä on kunnan täysimääräinen (100 %) omavelkainen takaus, mikäli Kuntarahoitus Oy:n asiakas on kuntien tai kuntayhtymien kokonaan omistama tai niiden määräämisvallassa oleva yhteisö.

Takauksen kohteeksi tulevan lainojen määrä on yhteensä 5 536 925 euroa (laskettuna päivälle 30.6.2026). Lainarahoitusten muut ehdot ovat:

Laina 1:

Korkotukilaina 12939/08 (Mäntylä)

- Luoton määrä: 1 302 000 euroa
- Luoton korko ja marginaali: 5 v koronvaihtosopimuskorko + 0,025 %
- Koronmaksu ja lainalyhennykset puolivuositain

- Lainan eräpäivä: 08.02.2038

Laina 2:

- Korkotukilaina 16183/12 (Pihlajisto)
- Luoton määrä: 695 399 euroa
- Luoton korko ja marginaali: KRVK 6M + 1,05 %
- Koronmaksu ja lainalyhennykset puolivuositain
- Lainan eräpäivä: 27.3.2051

Laina 3:

- Korkotukilaina 16184/12 (Kumpula)
- Luoton määrä: 472 390 euroa
- Luoton korko ja marginaali: KRVK 6M + 1,05 %
- Koronmaksu ja lainalyhennykset puolivuositain
- Lainan eräpäivä: 29.9.2053

Laina 4:

- Korkotukilaina 18534/16 (Valkealakoti, vaihe 1)
- Luoton määrä: 814 026 euroa
- Luoton korko ja marginaali: Euribor 6 kk +0,38 %
- Koronmaksu ja lainalyhennykset puolivuositain
- Lainan eräpäivä: 23.4.2041

Laina 5:

- Korkotukilaina 18667/17 (Valkealakoti, vaihe 2)
- Luoton määrä: 2 252 910 euroa
- Luoton korko ja marginaali: Euribor 6 kk +0,36 %
- Koronmaksu ja lainalyhennykset puolivuositain
- Lainan eräpäivä: 31.7.2045

Korkotukilain mukaan tuettuja rakennuksia koskevat laissa säädetyt käyttö- ja luovutusrajoitukset.

Kouvolan Asunnot Oy on esittänyt vastavakuudeksi kiinteistöillä 286-401-9-3 ja 286-401-9-2 sijaitsevia rakennuksia (Palvelukeskus Valkealakoti ja työtoimintatilat). Kyseiset rakennukset siirtyvät yhtiölle apporttiomaisuutena ja kaupunki solmii maanvuokrasopimukset yhtiön

kanssa. Vastavakuutena olisi siten perustettavat vuokraoikeudet rakennuksineen.

Kuntalaki sisältää sääntelyä kunnan takauksen myöntämisestä, jonka lisäksi kuntalain säännöksissä tarkoitettuja päätöksiä tai toimenpiteitä tehdessä on otettava huomioon, mitä Euroopan Unionin toiminnasta annetun sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään. Siten takauksen myöntämistä arvioidaan ensin kuntalain kannalta ja sen jälkeen Euroopan yhteisön valtioneuvoston sääntelyn kannalta ja lisäksi toimenpiteitä harkitessa tulee huomioida kunnan toiminnan vaikutukset markkinoilla tapahtuvaan kilpailuun.

Kuntalain 129 §:n mukaan:

- Kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Mitä edellä tässä momentissa säädetään vakuuksista, ei koske osakeyhtiölain (624/2006) 12 luvussa eikä osuuskuntalain (421/2013) 12 luvussa tarkoitettua pääomalainaa. (21.5.2021/419). 1. mom.

- Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa. 2. mom.

- Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden, joka liittyy sen liikuntalain (390/2015), kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (166/2019), museolain (314/2019), teatteri- ja orkesterilain (730/1992) tai nuorisolain mukaisen tehtävän edistämiseen. Takauksen ja muun vakuuden antamisen edellytyksistä on kuitenkin voimassa, mitä siitä erikseen säädetään. Lisäksi kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden, jos se perustuu lain perusteella hyväksytyyn tukiohjelmaan tai yksittäiseen tukeen tai liittyy yhteisölle tai säätiölle annettuun palveluveloitteeseen. 3. mom.

- Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään.

Euroopan Unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 (1) artiklan mukaan: Jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannon alaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Euroopan Unionin komissio on antanut valtiontukisäännöksiä soveltamisesta tiedonannon EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan (sittemmin SEUT 107 ja 108 artiklan) soveltamisesta valtiontukiin takauksina (2008/C 155/02). Tiedonannon 3.2 kohdan mukaan seuraavien edellytysten täytyminen riittää osoittamaan, ettei yksittäinen valtiontakaus (kunnan antama takaus rinnastuu EU-oikeuden kannalta valtion antamaan tukeen) ole valtiontukea:

1. Lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa.
2. Takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti (takaus liittyy tiettyyn rahoitustoimeen, sille on asetettu kiinteä enimmäismäärä ja sen voimassa oloaika on rajoitettu).
3. Takaus ei kata missään vaiheessa enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä.

Kyseistä 80 %:n rajoitusta ei sovelleta sellaisen yrityksen rahoittamiseen myönnettyyn valtion takaukseen, jonka toiminta muodostuu ainoastaan niille asianmukaisesti tehtäväksi annetusta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvästä palvelusta silloin, kun takaajana on viranomainen, joka tehtävän on antanut. Sen sijaan rajoitusta sovelletaan, jos kyseinen yritys tarjoaa muita yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluita tai harjoittaa muuta taloudellista toimintaa. Jos jäsenvaltio haluaa tarjota takauksen, joka ylittää 80 prosentin kynnyksen, ja väittää, ettei se ole tukea, sen on voitava perustella väitteensä, esimerkiksi koko rahoitustoimen järjestelyjen perusteella, ja ilmoittaa siitä komissiolle, jotta voidaan arvioida, onko takuu mahdollisesti luonteeltaan valtiontukea.

4. Takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.

Takauksen antajan ottamasta riskistä olisi yleensä perittävä takauksen kohteena olevaan määrään perustuva asianmukainen takausmaksu. Kun takauksesta maksettu hinta on vähintään yhtä korkea kuin vastaava rahoitusmarkkinoilla esiintyvä takauksen viitemaksu, takaus ei ole tukea. Jos rahoitusmarkkinoilta ei löydy vastaavaa takauksen viitemaksua, taatun lainan kokonaiskustannusta mukaan lukien lainan korko ja takausmaksu, on verrattava vastaavana takaamattoman lainan markkinahintaan.

Kouvolan Asunnot Oy on Kouvolan kaupungin yksin omistama yhtiö.

Kouvolan Asunnot Oy:n toimialana on yhtiöjärjestyksen mukaan rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja niillä olevia rakennuksia, ostaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja huoneistoja sekä niiden omistukseen ja hallintaan oikeuttavia osakkeita ja vuokrata kiinteistöjä

ja huoneistoja sekä harjoittaa ja tuottaa kiinteistöjen hoitoon, ylläpitoon ja hallintoon liittyviä palveluja.

Kouvolan Asunnot Oy omistaa entuudestaan Ara-kohteita, joita koskevat käyttö- ja luovutusrajoitukset. Kouvolan Asunnot Oy täyttää Ara-kelpoisuuden ja se on vahvistettu Varken toimesta nyt kyseessä olevien rakennusten, joita taattavat lainat koskevat, luovutuksensaajaksi.

Tarkastelemalla Kouvolan Asunnot Oy:n tilinpäätöstietoja vuosilta 2024 ja 2025 voidaan todeta, että tilinpäätöksessä 31.12.2025 yhtiön omavaraisuusaste on 21,1 % ja 31.12.2024 18,6 %. Liikevaihto vuonna 2025 oli 25 939 190 euroa ja vuonna 2024 25 791 386 euroa. Tilikauden 2025 tulos oli voitollinen 29 292 euroa ja tilikaudella 2024 muodostui voittoa 26 480 euroa. Liikevoitto-% liikevaihdosta oli vuonna 2025 8,2 % ja 2024 8,9 %. Yhtiöllä on mahdollisuus käyttää asuintalovarausta. Yhtiön tilinpäätöstietojen perusteella laskettu luottoluokitus on AA - Hyvä. Tilinpäätöstietojen perusteella Kouvolan Asunnot Oy ei ole taloudellisissa vaikeuksissa.

Kouvolan Asunnot Oy:n toiminta on paikallista, eikä sen omistamien asuntojen taikka muiden tilojen tarjoaminen vaikuta EU:n jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kouvolan Asunnot Oy antaa kaupungin omavelkaisesta takauksesta vastavakuudeksi kiinteistöille 286-401-9-3 ja 286-401-9-2 perustettaviin vuokraoikeuksiin (taikka vuokraoikeuteen) rakennuksineen parhaalla etusijalla olevia kiinnitettyjä panttikirjoja. Selvyyden vuoksi todetaan, että vastavakuutena ei ole kiinteistö, vaan vuokraoikeus ja sillä sijaitsevat rakennukset. Maanvuokrasopimusta tai -sopimuksia ei ole vielä tehty eikä vuokraoikeutta tai vuokraoikeuksia siten ole siten perustettu. Vastavakuudeksi esitettyjen kohteiden voidaan katsoa olevan kaupungin riskien hallinnan kannalta riittävät huomioon ottaen kohteen arviokirjasta ilmenevä kohteen arvo (4 604 500 €).

Takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti. Takauksella on kiinteä enimmäismäärä ja rajattu voimassaoloaika. Takaus tulee olemaan yhtä pitkä laina-ajan kanssa.

Kouvolan Asunnot Oy on kaupungin täysin omistama yhtiö ja kohteet, joiden lainojen takauksesta on kyse, ovat Ara-tuettuja rakennuksia ja yhtiö täyttää Ara-kelpoisuuden.

Edellytyksen, että takaus ei kata missään vaiheessa enempää kuin 80 % lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä osalta todetaan, että kuntalaki, sen yksityiskohtaiset perustelut ja komission tiedoksianto 2008/C 155/02 mahdollistavat 100 %:n takauksen SGEI-perusteella. SGEI-palvelut (services of general economic interest) ovat

yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluita. SGEI-palvelut eroavat muista palveluista siten, että viranomaisten on turvattava niiden tarjonta kaikissa olosuhteissa, vaikka markkinoilla ei aina olisi riittävästi palveluntarjoajia. Muun muassa sosiaalinen asuntotuotanto, tietyt sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut, kunnallisen infran ylläpito, liikuntapaikkojen hoito ja peruspalveluiden turvaaminen harvaanasutuilla alueilla on katsottu SGEI-palveluksi. Kun takauksen kohteeksi tulevat Kouvolan Asunnot Oy:lle siirretyt rakennukset ovat saaneet ARA:n tukea ja yhtiön toiminta ja rakennukset ovat siten ARA-sääntelyn alaisia, SGEI-tuelle asetetut vaatimukset täyttyvät ARA-sääntelyn vuoksi. Yhtiön toiminta on siten näiltä osin julkisen palveluvelvoitteen alaisia. Tällöin yhtiölle myönnettävä kaupungin takaus voidaan lukea kaupungin myöntämäksi SGEI-tueksi. SGEI-tuki on raportoitava komissiolle.

Kunnan takausta Ara-kohteita omistamalle yhteisölle voidaan lähtökohtaisesti pitää kunnan myöntämän SGEI-tukena, jos rajoitukset ovat yhä voimassa. Siten 100 % omavelkaisen takauksen myöntäminen tässä tapauksessa on mahdollista SGEI-tukena.

Takauksesta maksetaan markkinaperusteina hinta. Suomen Asiakastieto Oy:n Rating-Alfa-yrittäjäanalyysin mukaan Kouvolan Asunnot Oy kuuluu riskiluokkaan AA, Hyvä. Euroopan unionin komission antaman ohjeen mukaan markkinaehtoiset takausmaksut (safe harbour) pk-yritykselle, jonka riskiluokka on AA, on minimissään 0,4 %. Vuosittaiseksi takausprovisioksi esitetään siten 0,4 % laskettuna takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta. Takausprovisiot kirjataan kaupungin rahoituserien tuloksi. Takausprovisiot kasvattavat kaupungin rahoitustuottoja. Takaukset lisäävät kaupungin takausvastuita.

Liitteenä Kouvolan Asunnot Oy:n tilinpäätökset (2024 ja 2025) ja tilintarkastuskertomukset 2024 ja 2025.

Lisätietoja: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi; kehittämispäällikkö Karoliina Kanerva, puh. 020 615 7124, karoliina.kanerva(at)kouvola.fi; talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi; kaupunginjuristi Elina Amnell-Holzhäuser, puh. 020 615 7649, elina.amnell(at)kouvola.fi;

Vs kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättää
  1. merkitä Kouvolan Asunnot Oy:n osakkeita 5 597 274 eurolla suunnatussa maksullisessa osakeannissa ja maksaa osakkeet omistamallaan sote-rakennuksilla. Apporttisijoitus

sisältää kohteet: 286-401-9-3 ja 286-401-9-2 (Palvelukeskus Valkealakoti ja työtoimintatilat), 286-401-9-2 (Palvelukeskus Mäntylä ja rivitalot) 286-6-449-2-1759 (Asumispalveluyksikkö Pihlajisto), 286-5-5030-2 (Kumpula).

Ja siirtää Kouvolan Asunnot Oy:lle edellä mainittuihin apporttisijoituskohteisiin kohdistuvat korkotukilainat, luovutushetkellä yhteensä 5 536 925 euroa.

Korkotukilainamäärän ja apporttisijoituskohteiden tasearvojen erotus on 60 349 euroa.

Osakemerkintä ja maksu sekä lainojen siirto tapahtuvat viimeistään 1.7.2026.

2. hyväksyä apporttisijoituksen edellyttämät talousarviomuutokset seuraavasti:

- Investointiosa, kaupunginhallitus, investointitulojen lisäys
5 542 000 euroa
- Investointiosa, kaupunginhallitus/sijoitukset, investointimenojen lisäys 60 000 euroa
- Rahoitusosa, antolainasaamisten vähennys, lisäys 55 000 euroa
- Rahoitusosa, pitkäaikaisten lainojen vähennys, lisäys 5 537 000 euroa

3. huomioon ottaen kuntalain 129 §:n takauksen myöntämiselle asettamat edellytykset myöntää 100 %:n omavelkaisen takauksen tai takaukset Kouvolan Asunnot Oy:lle siirrettyihin tässä päätöksessä tarkoitettuihin korkotukilainoihin (12939/08, 16183/12, 16184/12, 18534/16, 18667/17), joiden yhteismäärä on 5 536 925 euroa. Takauksen ehdot ovat:

- Kouvolan kaupungin omavelkainen takaus tai takaukset kattavat 100 % lainan tai lainojen pääomasta.
- Takaus tai takaukset koskevat lainan tai lainojen pääomien lisäksi niiden liitännäiskustannuksia (korot, kulut, maksut, viivästyskorot).
- Takaus tai takaukset ovat voimassa koko laina-ajan.
- Omavelkaisesta takauksesta peritään vuosittain 0,4 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan tai lainojen

jäljellä olevasta pääomasta per 31.12 ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä Kouvolan kaupungille.

- Kouvolan Asunnot Oy antaa Kouvolan kaupungin omavelkaiselle takaukselle vastavakuuden seuraavasti: Vastavakuudeksi kaupungin myöntämälle omavelkaiselle takaukselle tai takauksille yhtiö tarjoaa tarvittavan määrän kiinteistöille 286-401-9-3 ja 286-401-9-2 perustettavaan tai perustettaviin vuokraoikeuksiin (taikka vuokraoikeuteen) rakennuksineen parhaalla etusijalla olevia kiinnitettyjä panttikirjoja (sähköiset panttikirjat).

Tässä lainantakausta koskevassa päätöksessä tarkoitettu tuki täyttää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklan 2. kohdan määräysten soveltamisesta tietyille yleisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista myönnettävään valtioneuvoston 20. päivänä joulukuuta 2011 annetussa komission päätöksessä 2012/21/EU (EUVL L 7, 11.1.2012) asetetut edellytykset.

Kouvolan Asunnot Oy:n edellytetään noudattavan rakennusten, joita kaupungin takauksen tai takausten kohteena olevat lainat koskevat, käytössä ARA-tuen ehtoja koko takauksen tai takausten voimassaolon ajan.

Kouvolan kaupunki pidättää oikeuden vaatia lisävakuuksia, jos vakuuden arvo olennaisesti heikkenee.

2. päättää tarkistaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 5.5.2026 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja Paula Werning poistui kokouksesta esteellisenä tämän asian käsittelyn ajaksi (yhteisöjäävi, hallintolaki 28 § 1 mom 5 kohta).

Liitteenä apporttiluovutuskohteiden koontitaulukko, rahoituslaskelma, josta ilmenee talousarviomuutokset sekä Kouvolan Asunnot Oy:n tilinpäätökset 2024, 2025 ja tilintarkastuskertomukset 2024 ja 2025.

Oheismateriaalina Kouvolan Asunnot Oy:n kaupparekisteriote ja yhtiöjärjestys, BDO:n yhtiöittämisselvitys kesäkuu 2025, Varken ARA päätös 10.3.2026 sekä Welado Oy ja Newsec Valuation laatimat arviokirjat, jotka ovat salassa pidettäviä (JulkL 24§1 k 17).

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä Kouvolan Asunnot Oy:n osakkeita 5 597 274 eurolla suunnatussa maksullisessa osakeannissa ja maksaa osakkeet omistamallaan sote-rakennuksilla. Apporttisijoitus sisältää kohteet: 286-401-9-3 ja 286-401-9-2 (Palvelukeskus Valkealakoti ja työtoimintatilat), 286-401-9-2 (Palvelukeskus Mäntylä ja rivitalot) 286-6-449-2-1759 (Asumispalveluyksikkö Pihlajisto), 286-5-5030-2 (Kumpula).

Ja siirtää Kouvolan Asunnot Oy:lle edellä mainittuihin apporttisijoituskohteisiin kohdistuvat korkotukilainat, luovutushetkellä yhteensä 5 536 925 euroa.

Korkotukilainamäärän ja apporttisijoituskohteiden tasearvojen erotus on 60 349 euroa.

Osakemerkintä ja maksu sekä lainojen siirto tapahtuvat viimeistään 1.7.2026.

2. hyväksyä apporttisijoituksen edellyttämät talousarviomuutokset seuraavasti:
  - Investointiosa, kaupunginhallitus, investointitulojen lisäys 5 542 000 euroa
  - Investointiosa, kaupunginhallitus/sijoitukset, investointimenojen lisäys 60 000 euroa
  - Rahoitusosa, antolainasaamisten vähennys, lisäys 55 000 euroa
  - Rahoitusosa, pitkäaikaisten lainojen vähennys, lisäys 5 537 000 euroa
3. huomioon ottaen kuntalain 129 §:n takauksen myöntämiselle asettamat edellytykset myöntää 100 %:n omavelkaisen takauksen tai takaukset Kouvolan Asunnot Oy:lle siirrettyihin tässä päätöksessä tarkoitettuihin korkotukilainoihin (12939/08, 16183/12,

16184/12, 18534/16, 18667/17), joiden yhteismäärä on 5 536 925 euroa. Takauksen ehdot ovat:

- Kouvolan kaupungin omavelkainen takaus tai takaukset kattavat 100 % lainan tai lainojen pääomasta.
- Takaus tai takaukset koskevat lainan tai lainojen pääomien lisäksi niiden liitännäiskustannuksia (korot, kulut, maksut, viivästyskorot).
- Takaus tai takaukset ovat voimassa koko laina-ajan.
- Omavelkaisesta takauksesta peritään vuosittain 0,4 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan tai lainojen jäljellä olevasta pääomasta per 31.12 ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä Kouvolan kaupungille.
- Kouvolan Asunnot Oy antaa Kouvolan kaupungin omavelkaiselle takaukselle vastavakuuden seuraavasti: Vastavakuudeksi kaupungin myöntämälle omavelkaiselle takaukselle tai takauksille yhtiö tarjoaa tarvittavan määrän kiinteistöille 286-401-9-3 ja 286-401-9-2 perustettavaan tai perustettavaan vuokraoikeuksiin (taikka vuokraoikeuteen) rakennuksineen parhaalla etusijalla olevia kiinnitettyjä panttikirjoja (sähköiset panttikirjat).

Tässä lainantakausta koskevassa päätöksessä tarkoitettu tuki täyttää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklan 2. kohdan määräysten soveltamisesta tietyille yleisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista myönnettävään valtiontukeen 20. päivänä joulukuuta 2011 annetussa komission päätöksessä 2012/21/EU (EUVL L 7, 11.1.2012) asetetut edellytykset.

Kouvolan Asunnot Oy:n edellytetään noudattavan rakennusten, joita kaupungin takauksen tai takausten kohteena ovat lainat koskevat, käytössä ARA-tuen ehtoja koko takauksen tai takausten voimassaolon ajan.

Kouvolan kaupunki pidättää oikeuden vaatia lisävakuuksia, jos vakuuden arvo olennaisesti heikkenee.

Kaupunginvaltuuston päätös:

- Liite 8 BDO raportti Sote- ja pela-kiinteistöjen yhtiöittämisselvitys, Kouvolan kaupunki
4.6.2025_kh04052026_kv11052026
- Liite 9 Yhtiöjärjestys; Kouvolan Asunnot Oy haettu 24.11.2025_kh04052026_kv11052026
- Liite 10 Kaupparekisteriote Kouvolan Asunnot Oy 22.4.2026
mustattu_kh04052026_kv11052026
- Liite 11 Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus ARAn päätös 10.3.2026,
Luovutuksensaajan nimeäminen erityisryhmien investointiavustusta saaneille
vuokrataloille_kh04052026_kv11052026
- Liite 12 Arviokirja Kouvola Asumispalveluyksikkö Pihlajisto 17.10.2025_salassa
pidettävä_kh04052026_kv11052026
- Liite 13 Arviokirja Kouvola Palvelukeskus Mäntylä 17.10.2025 tark. 26.3.2026_salassa
pidettävä_kh04052026_kv11052026
- Liite 14 Arviokirja Kouvola Valkealakoti 17.10.2025 tark. 26.3.2026_salassa
pidettävä_kh04052026_kv11052026
- Liite 15 Arviolausunto Kumpula Tapiolankatu 15102025_salassa
pidettävä_kh04052026_kv11052026
- Liite 16 Apporttiluovutuskohteiden koontitaulukko_kh04052026_kv11052026
- Liite 17 Toimintakertomus ja tilinpäätös 2025, Kouvolan Asunnot Oy_kh04052026_kv11052026
- Liite 18 Tilintarkastuskertomus 2025, Kouvolan Asunnot Oy_kh04052026_kv11052026
- Liite 19 Toimintakertomus ja tilinpäätös 2024, Kouvolan Asunnot Oy_kh04052026_kv11052026
- Liite 20 Tilintarkastuskertomus vuodelta 2024, Kouvolan Asunnot
Oy_kh04052026_kv11052026

9

Vastaus valtuustoaloitteeseen Kouvolan liittymiseksi UNICEFin Lapsiystävällinen kunta - malliin ja valtakunnallisen lapsistrategian edistämiseen

11068/00.05.00/2025

Kaupunginvaltuusto 17.11.2025 § 107

Puheenjohtaja Paula Werning esitteli valtuutettujen Pekka Haajan, Taina Talvalan, Anna Koiviston, Leeni-Elina Haimin, Laila Uljaksen, Ilkka Sarpolan, Harri Sihvolan, Liisa Varjolan, Jouni Frimodigin, Elina Ketosen, Christa Carpelanin, Aimo Rautiaisen, Katriina Vesalan, Suvi Karellin, Mirja Longan, Reeta Lindin, Janne Wallin, Jenni Aikion, Katariina Henttosen, Emmi Aalto-Riihihahon, Sanna Jacksenin, Camilla Relanderin, Siru Kivisen, Birgit Koskelan, Manu Huuhilon, Kirsi Kekin, Maija Lehtomäen, Esa Niemelän, Toni Vainikan, Miia Wittingin, Nita Aholan, Milla Raunion, Tapio Karvosen, Ukko Bambergin, Karolina Eklundin, Sanna Tähtisen, Sari Melkon, Henna Hovin, Mika Bymanin, Markku Mikkolan, Marjo Lakan, Jukka Nybergin, Markku Pakkasen, Mikko Jaanun, Sheikki Laakson, Jari Larikan, Saul Järvisen ja Paula Werningin jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Kouvolassa päätöksentekomme ja palvelumme vaikuttavat lapsiin ja nuoriin joka päivä. On tärkeää, että kaupunki tekee aktiivisesti töitä lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Uudessa kaupunkistrategiassamme olemme sitoutuneet edistämään lasten ja nuorten hyvinvointia, turvallisuutta ja osallistamista. Tämän kaiken tulee näkyä arvovalinnoissa, budjetoinnissa ja päätöksenteon kulttuurissa. Haluamme edistää ratkaisuja, joissa hyödynnetään valtakunnallisen lapsistrategian ja Unicefin lapsiystävällisen kunnan toimenpiteitä. Kouvolassa järjestetään vuonna 2026 valtakunnallinen koulurauhan julistus, joka em. toimenpiteiden kanssa voisi olla rakentamassa lapsiystävällisempää toimintakulttuuria kuntaamme.

Kansallinen lapsistrategia liittyy tiiviisti lapsen oikeuksiin, sillä sen avulla edistetään ja vahvistetaan niiden toteutumista Suomessa. Vaikka lapsilla menee Suomessa pääsääntöisesti hyvin, on lapsen oikeuksien toteutumisessa myös haasteita. Lapsistrategian visiona on aidosti lapsi- ja perhemyönteinen Suomi, joka kunnioittaa lapsen oikeuksia.

UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malli tarjoaa kunnille työkalut, menetelmät ja verkoston pitkäjänteiseen kehittämistyöhön lapsen oikeuksien, osallisuuden ja lapsivaikutusten arvioinnin integroimiseksi kaikkeen toimintaan. Malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen

Lapsiystävällinen kunta -mallin työvaiheet

1. Malliin hakeminen

Ensimmäisessä vaiheessa kunta hakee malliin UNICEFin ohjeistuksen mukaisesti ja kokoaa lapsiystävällinen kunta - koordinaatioryhmän. Kun kunta on hyväksytty malliin mukaan, kunta ja UNICEF allekirjoittavat sitoumuksen yhteistyöstä.

2. Lapsen oikeuksiin tutustuminen

Toisessa vaiheessa kunta tutustuu lapsen oikeuksiin. Kunnan Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmä käy läpi UNICEFin tarjoaman alkukoulutuksen ja tutustuu teemapaketteihin, jotka käsittelevät lapsen oikeuksia kunnan näkökulmasta.

3. Nykytilan kartoitus

Kolmannessa vaiheessa kunta tekee kartoituksen lapsiystävällisyytensä nykytilasta. Kartoitus pohjautuu lasten kokemustietoon, mallin lapsenoikeusindikaattoreihin ja kunnassa jo olemassa olevaan tietoon lasten hyvinvoinnista.

4. Tavoitteet ja toimintasuunnitelma

Neljännessä vaiheessa kunta määrittää Lapsiystävällinen kunta -työnsä tavoitteet ja toimenpiteet eli laatii toimintasuunnitelman nykytilan kartoituksen tulosten pohjalta. UNICEFin hyväksyttyä toimintasuunnitelman kunta alkaa toteuttaa sitä.

5. Seuranta, arviointi ja tunnustus

Viidenteen vaiheeseen kuuluvat Lapsiystävällinen kunta -työn seuranta, arviointi ja Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen myöntäminen. Seurantatapaamisissa kunta ja UNICEF tarkastelevat yhdessä kehittämistyön etenemistä. Arviointitapaamisessa käydään läpi työn tulokset. Kun Lapsiystävällinen kunta -työn aloituksesta on kulunut kaksi tai neljä vuotta, UNICEF voi myöntää kunnalle Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen, mikäli työ on edennyt mallin kriteerien mukaan. Tunnustuksen jälkeen kunta jatkaa lapsiystävällisyyden kehittämistä mallin mukaisesti yhdessä UNICEFin kanssa.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Valmistelija: varhaiskasvatuspäällikkö Tiina Kirvesniemi, puh. 020 615 7224, tiina.kirvesniemi(at)kouvola.fi

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan Kouvolan kaupungin liittymistä Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin. Lapsiystävällinen kunta -malli tarjoaa kunnille työkalut, menetelmät ja verkoston pitkäjänteiseen kehittämistyöhön lapsen oikeuksien, osallisuuden ja lapsivaikutusten arvioinnin integroimiseksi kaikkeen toimintaan. Malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen.

Nykytilakuvaus

Kouvolan kaupungissa tehdään aktiivisesti töitä lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi jo nyt. Kasvatuksen ja opetuksen järjestämistä ohjaavat useat lait ja kansainväliset sopimukset. Palveluiden lainsäädännöllinen perusta pohjautuu useisiin lakeihin ja asetuksiin, kuten perustuslakiin (1999/731), hallintolakiin (434/2003), varhaiskasvatukseen (540/2018), valtioneuvoston asetuksista varhaiskasvatuksesta 753/2018, perusopetuslakiin (1267/2013), oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin (1287/2013) (lukiolakiin (714/2018), nuorisolakiin (1285/2016), tasa-arvolakiin, (609/1986) ja yhdenvertaisuuslakiin (1325/2014) ja YK:n lasten oikeuksien sopimus.

Kouvolan kaupungin Kaupunginhallitus on hyväksynyt kokouksessaan 27.10.2025 § 262 Kouvolan kaupunkistrategian vuosille 2025–2029. Strategian mukaisesti yksi kaupungin painopisteistä ovat lapset ja nuoret - laadukas koulutus, hyvinvointi ja tulevaisuuden mahdollisuudet. Strategiassa sitoudumme siihen, että panostamme lasten ja nuorten hyvinvointiin, osaamiseen ja arjen turvallisuuteen. Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa ja kehittyä turvallisessa ympäristössä, laadukkaiden palveluiden ja yhteisön tuella. Lapsilla ja nuorilla on monipuolisia harrastusmahdollisuuksia ja heitä kuunnellaan. Meiltä saa hyvän kasvatuksen, opetuksen sekä koulutuksen varhaiskasvatuksesta aikuisuuteen saakka.

Kaupunkistrategian lisäksi kasvatuksen ja opetuksen järjestämistä ohjaavat jo nyt useat suunnitelmat ja ohjelmat:

- Kouvolan varhaiskasvatussuunnitelma
- Esiopetuksen opetussuunnitelma
- Perusopetuksen opetussuunnitelma
- Valmistavan opetuksen opetussuunnitelma
- Kymenlaakson alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma
- Kouvolan kaupungin esi- ja perusopetuksen opiskeluhoitosuunnitelma

- Kymenlaakson lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Kouvolan kaupungin ohjaussuunnitelma
- Koulujen ohjaussuunnitelmat
- Koulujen turvallisuussuunnitelmat
- Koulujen lukuvuosisuunnitelmat
- Kouvolan joustavan esi- ja perusopetuksen käsikirja
- Iltapäivähoidon toimintasuunnitelma
- Ruokahetkiravitsemuskäsikirja
- Kouvolan kaupungin ympäristöohjelma
- Kulttuurikasvatusohjelma Lennokki
- Poissaoloihin puuttuminen perusopetuksessa
- Kiusaamiseen ja väkivaltaan puuttumisen toimintamalli
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Osallisuussuunnitelma ja osallisuuden toimintamalli
- Hyvinvointisuunnitelma

Varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelma on valtuuston käsiteltävänä helmikuussa 2026 ja vastaavasti perusopetuksen kehittämissuunnitelma on valtuuston käsiteltävänä syksyn 2026 aikana. Kasvatuksen ja opetuksen palveluiden kehittämisen lähtökohtana on aina YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti lapsen edun ensisijaisuus. Tämä velvoittaa ottamaan lapsen edun ensisijaisesti huomioon kaikessa lapsia koskevassa päätöksenteossa. Lainsäädännöstä löytyy vahvat perusteet lapsivaikutusten arvioinnin tekemiselle. Toteutamme lapsivaikutusten arviointia lainsäädännön edellyttämällä tavalla:

- Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti (Perustuslaki 6.3§)
- Kansanvaltaa sisältyy yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristön kehittämiseen (Perustuslaki 2§)
- Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset (Hallintolaki 31§)
- Kunnan ja sairaanhoitopiirin on päätöksenteossa ja ratkaisujen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon tehtävien päätösten ja ratkaisujen vaikutukset väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin (Terveystieteidenhuoltolaki 11§)
- Varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin (Varhaiskasvatuslaki 9b§) Myös perusopetuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa koulutusta ja osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin (Perusopetuslaki 21§)

- Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu (Lasten oikeuksien sopimus 3 artikla)

Vahvistamme lasten osallisuutta arjessa ja osallisuus on yksi keskeisistä arvoistamme. Kouvolaossa osallisuus tarkoittaa, että lapsi on aktiivinen toimija omassa oppimisessaan ja yhteisössään. Toiminta varhaiskasvatustyksiköissä ja kouluissa järjestetään niin, että sen perustana on lasten ja nuorten osallisuus sekä kuulluksi tuleminen kunkin ikäkauden mahdollistamalla tavalla.

Arvioimme toimintaamme ja seuraamme lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia säännöllisesti. Varhaiskasvatuksessa arviointi koostuu pedagogisesta dokumentoinnista, itsearviointista ja havainnoinnista. Arviointiin osallistuu koko varhaiskasvatustyhteisö, jokainen yksikkö, kasvattajatiimi, työntekijä sekä hallinnon eri tasot. Myös lapset sekä huoltajat ja muut sidosryhmät osallistetaan arviointiin ja heiltä saatu palaute huomioidaan kehittämisessä.

Opetuksen järjestäjänä Kouvolan kaupunki seuraa vuosittaisella kyselyllä myös oppilaiden hyvinvointia ja sen kehittymistä. Arviointiin osallistuvat varhaiskasvatustyksiköiden lasten huoltajat yhdessä lasten kanssa, perusopetuksen oppilaat vuosiluokilta 3–9 sekä lukiolaiset. Lisäksi kunnassamme toteutetaan muun muassa kouluterveyskysely, päihdetilannekysely ja ruokapalveluiden asiakastyytyväisyyskysely ja nuorisobarometri.

Suhtaudumme malliin hakeutumiseen myönteisesti, mutta prosessiin lähtemistä arvioidaan, kun hakeutuminen Lapsiystävällinen kunta - malliin vuodelle 2026 avautuu.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijälle kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Valtuustoaloitteen tekijät eivät ole kommentoineet laadittua vastausta määräaikaan mennessä.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Nykytilan kuvauksen mukaisesti Kouvolan kaupungissa tehdään jo paljon toimenpiteitä osallisuuden edistämiseksi ja lapsiystävällinen kunta mallin mukaisia toimia.

Lisätietoja: varhaiskasvatuspäällikkö Tiina Kirvesniemi, puh. 020 615 7224, tiina.kirvesniemi(at)kouvola.fi

Sivistysjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää

1. antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen
2. selvittää Lapsiystävällinen kunta -malliin hakeutumista vuoden 2026 haun auettua, ja että asiasta tehdään erillinen päätös tarpeen mukaan.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus 30.03.2026 § 76

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

*Sivistyksen toimialan, varhaiskasvatussyksikön vastaus
valtuustoaloitteeseen:*

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan Kouvolan kaupungin liittymistä Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin. Lapsiystävällinen kunta -malli tarjoaa kunnille työkalut, menetelmät ja verkoston pitkäjänteiseen kehittämistyöhön lapsen oikeuksien, osallisuuden ja lapsivaikutusten arvioinnin integroimiseksi kaikkeen toimintaan. Malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen.

Nykytilakuvaus

Kouvolan kaupungissa tehdään aktiivisesti töitä lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi jo nyt. Kasvatuksen ja opetuksen järjestämistä ohjaavat useat lait ja kansainväliset sopimukset. Palveluiden lainsäädännöllinen perusta pohjautuu useisiin lakeihin ja asetuksiin, kuten perustus-lakiin (1999/731), hallintolakiin (434/2003), varhaiskasvatustalakiin (540/2018), valtioneuvoston asetuksesta varhaiskasvatuksesta 753/2018, perusopetuslakiin (1267/2013), oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin (1287/2013) (lukiolakiin (714/2018), nuorisolakiin (1285/2016), tasa-arvolakiin, (609/1986) ja yhdenvertaisuuslakiin (1325/2014) ja YK:n lasten oikeuksien sopimus.

Kouvolan kaupungin Kaupunginhallitus on hyväksynyt kokouksessaan 27.10.2025 § 262 Kouvolan kaupunkistrategian vuosille 2025–2029. Strategian mukaisesti yksi kaupungin painopisteistä ovat lapset ja nuoret - laadukas koulutus, hyvinvointi ja tulevaisuuden mahdollisuudet. Strategiassa sitoudumme siihen, että panostamme lasten ja nuorten hyvinvointiin, osaamiseen ja arjen turvallisuuteen. Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa ja kehittyä turvallisessa ympäristössä, laadukkaiden palveluiden ja yhteisön tuella. Lapsilla ja nuorilla on monipuolisia harrastusmahdollisuuksia ja heitä kuunnellaan. Meiltä saa hyvän kasvatuksen, opetuksen sekä koulutuksen varhaiskasvatuksesta aikuisuuteen saakka.

Kaupunkistrategian lisäksi kasvatuksen ja opetuksen järjestämistä ohjaavat jo nyt useat suunnitelmat ja ohjelmat:

- Kouvolan varhaiskasvatussuunnitelma
- Esiopetuksen opetussuunnitelma
- Perusopetuksen opetussuunnitelma
- Valmistavan opetuksen opetussuunnitelma
- Kymenlaakson alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma
- Kouvolan kaupungin esi- ja perusopetuksen opiskeluhoitosuunnitelma
- Kymenlaakson lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Kouvolan kaupungin ohjaussuunnitelma
- Koulujen ohjaussuunnitelmat
- Koulujen turvallisuussuunnitelmat
- Koulujen lukuvuosisuunnitelmat
- Kouvolan joustavan esi- ja perusopetuksen käsikirja
- Iltapäivähoidon toimintasuunnitelma
- Ruokahetkiravitsemuskäsikirja
- Kouvolan kaupungin ympäristöohjelma
- Kulttuurikasvatusohjelma Lennokki
- Poissaoloihin puuttuminen perusopetuksessa
- Kiusaamiseen ja väkivaltaan puuttumisen toimintamalli
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Osallisuussuunnitelma ja osallisuuden toimintamalli
- Hyvinvointisuunnitelma

Varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelma on valtuuston käsiteltävänä helmikuussa 2026 ja vastaavasti perusopetuksen kehittämissuunnitelma on valtuuston käsiteltävänä syksyn 2026 aikana. Kasvatuksen ja opetuksen palveluiden kehittämisen lähtökohtana on aina YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti lapsen edun ensisijaisuus. Tämä velvoittaa ottamaan lapsen edun ensisijaisesti huomioon kaikessa lapsia koskevassa päätöksenteossa. Lainsäädännöstä löytyy vahvat perusteet lapsivaikutusten arvioinnin

tekemiselle. Toteutamme lapsivaikutusten arviointia lainsäädännön edellyttämällä tavalla:

- Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti (Perustuslaki 6.3§)
- Kansanvaltaa sisältyy yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristön kehittämiseen (Perustuslaki 2§)
- Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset (Hallintolaki 31§)
- Kunnan ja sairaanhoitopiirin on päätöksenteossa ja ratkaisujen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon tehtävien päätösten ja ratkaisujen vaikutukset väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin (Terveydenhuoltolaki 11§)
- Varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin (Varhaiskasvatuslaki 9b§) Myös perusopetuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa koulutusta ja osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin (Perusopetuslaki 21§)
- Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu (Lasten oikeuksien sopimus 3 artikla)

Vahvistamme lasten osallisuutta arjessa ja osallisuus on yksi keskeisistä arvoistamme. Kouvolassa osallisuus tarkoittaa, että lapsi on aktiivinen toimija omassa oppimisessaan ja yhteisössään. Toiminta varhaiskasvatussyksiköissä ja kouluissa järjestetään niin, että sen perustana on lasten ja nuorten osallisuus sekä kuulluksi tuleminen kunkin ikäkauden mahdollistamalla tavalla.

Arvioimme toimintaamme ja seuraamme lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia säännöllisesti. Varhaiskasvatuksessa arviointi koostuu pedagogisesta dokumentoinnista, itsearviointista ja havainnoinnista. Arviointiin osallistuu koko varhaiskasvatusyhteisö, jokainen yksikkö, kasvattajatiimi, työntekijä sekä hallinnon eri tasot. Myös lapset sekä huoltajat ja muut sidosryhmät osallistetaan arviointiin ja heiltä saatu palaute huomioidaan kehittämisessä.

Opetuksen järjestäjänä Kouvolan kaupunki seuraa vuosittaisella kyselyllä myös oppilaiden hyvinvointia ja sen kehittymisistä. Arviointiin osallistuvat varhaiskasvatus ja alkuopetusikäisten lasten huoltajat

yhdessä lasten kanssa, perusopetuksen oppilaat vuosiluokilta 3–9 sekä lukiolaiset. Lisäksi kunnassamme toteutetaan muun muassa kouluterveyskysely, päihdetilannekysely ja ruokapalveluiden asiakastyytyväisyyskysely ja nuorisobarometri.

Suhtaudumme malliin hakeutumiseen myönteisesti, mutta prosessiin lähtemistä arvioidaan, kun hakeutuminen Lapsiystävällinen kunta -malliin vuodelle 2026 avautuu.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijälle kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Valtuustoaloitteen tekijät eivät ole kommentoineet laadittua vastausta määräaikaan mennessä.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Nykytilan kuvauksen mukaisesti Kouvolan kaupungissa tehdään jo paljon toimenpiteitä osallisuuden edistämiseksi ja lapsiystävällinen kunta mallin mukaisia toimia.

Hallintosäännön § 121 mukaisesti jos valtuustoaloitteessa on vähintään 15 valtuutetun allekirjoitus, aloitteen vastaus käsitellään kaupunginvaltuustossa. Tämän valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 48 valtuutettua.

Lisätietoja: varhaiskasvatuspäällikkö Tiina Kirvesniemi, puh. 020 615 7224, tiina.kirvesniemi(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi.
2. todeta, että saadun vastauksen mukaisesti
  - selvitetään Lapsiystävällinen kunta -malliin hakeutumista sekä kriteerien täyttämisen edellytyksiä tarkemmin vuoden 2026 haun auettua, ja että
  - asiasta tehdään Unicefin prosessin edellyttämällä tavalla erillinen kaupunginhallituksen päätös tarpeen mukaan. Päätöksessä on kriteerien mukaisesti tällöin nimettävä myös koordinaattori, yhteyshenkilö sekä koordinaatioryhmä.

Valtuusto toteaa, että aloite ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

3. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

_____

Kaupunginvaltuusto 11.05.2026

Kaupunginhallitus ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi.
2. todeta, että saadun vastauksen mukaisesti
  - selvitetään Lapsiystävällinen kunta -malliin hakeutumista sekä kriteerien täyttämisen edellytyksiä tarkemmin vuoden 2026 haun auettua, ja että
  - asiasta tehdään Unicefin prosessin edellyttämällä tavalla erillinen kaupunginhallituksen päätös tarpeen mukaan. Päätöksessä on kriteerien mukaisesti tällöin nimettävä myös koordinaattori, yhteyshenkilö sekä koordinaatioryhmä.

Valtuusto toteaa, että aloite ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

3. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginvaltuuston päätös:

10**Vastaus valtuustoaloitteeseen maaseudun tyhjiilleen jääneiden talojen asuttamiseksi****11232/00.05.00/2025****Kaupunginvaltuusto 08.12.2025 § 120**

Puheenjohtaja Ville Kaunisto esitteli valtuutettujen Ukko Bambergin, Markku Pakkasen, Pekka Haajan, Paula Werningin, Riitta Torikan, Mika Bymanin, Laila Uljaksen, Taina Talvalan, Ilkka Sarpolan, Anna Koiviston, Katriina Vesalan, Esko Lavosen, Toni Vainikan, Suvi Karellin, Liisa Varjolan, Petri Liljanderin, Janne Wallin, Anni Villikan ja Sheikki Laakson jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite maaseudun tyhjiilleen jääneiden talojen asuttamiseksi.

Kouvolassa on runsaasti, jopa satoja autioita tai vähällä käytöllä olevia asuinrakennuksia ja pihapiirejä. Asuttamattomat rakennukset rapistuvat ja pihapiirit metsittyvät ilman käyttöä arvottomiksi. On viimeiset hetket selvittää maaseudun vähäkäyttöinen rakennuskanta ja sen tila, sekä edistää niiden jatkokäyttöä. Kangasniemen kunta on lähtenyt tähän työhön ja Kouvolankin pitäisi.

Edotamme, että Kouvolan kaupunki laatii suunnitelman tyhjiilleen jääneiden rakennusten kartoittamiseksi ja asuttamiseksi.

Suunnitelmassa kartoitetaan autiotalojen ja vähäkäyttöisten rakennusten määrä ja tila haja-asutusalueella. Nykyisten omistajien tahtotila ja tavoitteet rakennusten suhteen selvitetään kyselyin. Valmistuneen selvityksen pohjalta päätetään jatkotoimista, joilla autiotalojen omistajat ja kaupunki voivat edistää tyhjiilleen jääneiden talojen asuttamista tai siirtymistä aktiiviseen lomakäyttöön. Kangasniemen kunta suunnittelee jopa autiotalojen asuntomessuja.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Tekninen lautakunta 16.04.2026 § 87

Valmistelija: Maaseutupalvelujen päällikkö Minna Anttila, puh. 020 615 7826, minna.anttila(at)kouvola.fi

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Kouvolan kaupungille on jätetty valtuustoaloite maaseudun tyhjilleen jääneiden talojen asuttamiseksi. Aloitteessa todetaan, että Kouvolassa on runsaasti, jopa satoja autioita tai vähällä käytöllä olevia asuinrakennuksia ja pihapiirejä. Asuttamattomat rakennukset rapistuvat ja pihapiirit metsittyvät ilman käyttöä arvottomiksi. Aloitteen mukaan on viimeiset hetket selvittää maaseudun vähäkäyttöinen rakennuskanta ja sen tila sekä edistää niiden jatkokäyttöä. Aloitteessa viitataan esimerkkinä Kangasniemen kunnan käynnistämään työhön ja autiotalojen messuihin.

Aloitteessa esitetään, että Kouvolan kaupunki:

- laatii suunnitelman tyhjilleen jääneiden rakennusten kartoittamiseksi ja asuttamiseksi,
- kartoittaa autiotalojen ja vähäkäyttöisten rakennusten määrän ja tilan haja-asutusalueella,
- selvittää nykyisten omistajien tahtotilan ja tavoitteet rakennusten suhteen kyselyin,
- päättää selvityksen perusteella jatkotoimista, joilla voidaan edistää tyhjilleen jääneiden talojen asuttamista tai niiden siirtymistä aktiiviseen lomakäyttöön.

Nykytilakuvaus

Kouvolassa on maantieteellisesti laaja maaseutualue ja merkittävä määrä sekä pysyvään asumiseen tarkoitettuja pientaloja että vapaa-ajan rakennuksia maaseutualueilla. Osa rakennuskannasta on vähäisessä käytössä, esimerkiksi käytetään satunnaiseen loma-asumiseen, osa on täysin tyhjiillään ja käytöstä poistuneita.

Tarkkaa ja ajantasaista kokonaiskuvaa maaseudun vähäkäyttöisestä asuinrakennuskannasta ei tällä hetkellä ole. Käyttämättömien tai vajaakäyttöisten rakennusten täsmällinen lukumäärä ei ole kaupungin käytettävissä olevista rekistereistä suoraan nähtävissä.

Rakennusvalvonnan ja muiden rekisterien tehtävänä ei ole seurata rakennusten käyttöstä, vaan mm. luvituksen, käyttötarkoituksen, verotuksen ja teknisten ominaisuuksien kannalta tarvittavia tietoja.

Autioitumis- ja vajaakäyttötilannetta ei voida luotettavasti päätellä myöskään pelkästään väestötilastoista tai esimerkiksi väestökirjanpidon osoitetiedoista, koska osa rakennuksista on vapaa-ajan käytössä, osa on perikuntien tai poissa paikkakunnalta asuvien omistuksessa, osa voidaan pitää tarkoituksella tyhjiillään tai satunnaisessa käytössä.

Omistajien yhteystiedot ovat suurelta osin saatavissa valtakunnallisista rekistereistä (esim. Digi- ja väestötietovirasto, Maanmittauslaitos), mutta näiden tietojen hankkiminen ja hyödyntäminen laajassa kartoituksessa edellyttää erillistä työtä, mahdollisia rekisterimaksuja sekä henkilötietojen käsittelyyn liittyvien tietosuojaja- ja muun lainsäädännön tarkkaa huomioimista.

Kouvolassa on viime vuosina parannettu maaseutumaisen asumisen ja ranta-asumisen mahdollisuuksia yleiskaavoituksella, esimerkiksi ranta- ja kyläosayleiskaavahankkeiden kautta. Näissä hankkeissa on luotu edellytyksiä maaseutualueiden asutuksen säilymiselle ja uudelle rakentamiselle, mutta varsinaista autiotaloihin kohdistuvaa systemaattista kartoitusta ei ole tehty.

Kangasniemen malli

Joissakin kunnissa, kuten Kangasniemellä, on lähdetty liikkeelle hankkeen tuella. Kangasniemellä on meneillään ”Autiotalojen messut 2026” -hanke, jota toteutetaan Leader-rahoituksella ja erillisellä projektihenkilöstöllä (projektipäällikkö ja markkinointiasiantuntija määrääjäksi). Hankkeen tavoitteena on löytää uusia käyttäjiä tyhjiillään oleville taloille ja tiloille, lisätä kunnan elinvoimaa uusien asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden myötä sekä vahvistaa kylien yhteisöllisyyttä ja kestäväää rakentamista.

Hankkeessa kartoitetaan autiotaloja ja pientiloja (myynti ja vuokraus), tehdään omistajayhteistyötä ja markkinointia ja järjestetään laaja messutapahtuma kyläyhdistysten kanssa.

Kangasniemen mallissa kunnan rooli on ennen kaikkea mahdollistaa myyjien ja ostajien kohtaamista, koordinoida kartoitusta ja markkinointia sekä toimia yhteistyössä aktiivisten kyläyhdistysten kanssa. Varsinainen omistuksen siirto ja kauppa jäävät yksityisten osapuolten väliseksi toiminnaksi.

Kouvola on merkittävästi Kangasniemeä suurempi sekä pinta-alaltaan että väestöpohjaltaan. Laaja-alainen autiotalojen kartoitus ja mahdollisen ”autiotalotapahtuman” suunnittelu edellyttäisivät Kouvolassa mittavaa, erikseen resursoitua hanketta.

Mitä on mahdollista tehdä

Aloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteutettavuutta arvioitaessa keskeisiä kysymyksiä ovat:

Mistä rekistereistä saadaan tieto mahdollisista autiotaloista?

- rakennusvalvonnan rekisteri ei kerro käyttöastetta,

- osoite- ja väestötietojen perusteella voidaan vain osittain päätellä vakituista käyttöä,
- rekisterien yhdistely edellyttää sekä tietosuojasääntelyn huomioimista että melko raskasta taustatyötä.

Kuinka määritellään ”vajaakäyttöinen” tai ”autio” rakennus Kouvolan haja-asutusalueilla?

- vähäinen käyttö voi tarkoittaa esim. loma-asumista, satunnaista käyttöä tai tilapäistä tyhjillään oloa,
- osa vähäisessä käytössä olevista rakennuksista voi olla asumiskelvottomia ilman merkittäviä korjaustoimia.

Miten omistajien tahtotila ja tavoitteet saadaan selville?

- edellyttää omistajien tunnistamista ja kontaktointia,
- laaja kysely tai yhteydenotto kampanjamuotoisesti edellyttää erillistä suunnittelua, viestintää ja henkilöstöresursseja.

Kaupungin perustoiminnan puitteissa ei ole realistista toteuttaa koko Kouvolan maaseutualueet kattavaa yksityiskohtaista kartoitusta ja omistajakyselyä ilman erillistä projektia ja lisäresursseja.

Suunnitelma tyhjiilleen jääneiden talojen asuttamiseksi tai niiden siirtämiseksi aktiiviseen lomakäyttöön.

Aloitteessa esitetään, että kartoituksen tulosten pohjalta päätetään jatkotoimista, joilla edistetään autiotalojen asuttamista tai siirtymistä lomakäyttöön.

Mahdollisia jatkotoimia voisivat olla esimerkiksi:

- omistajille ja potentiaalisille ostajille/vuokralaisille suunnattu räätälöity viestintä ja markkinointi (”etsi koti kylältä” -tyyppiset kampanjat),
- kyläyhdistysten ja kaupungin yhteiset tilaisuudet ja esittelypäivät,
- mahdollisen ”autiotalotapahtuman” tai vastaavan teemapäivän selvittäminen Kouvolan olosuhteisiin soveltuvalla tavalla,
- kylien neuvottelukunnan, kyläyhdistysten, vapaa-ajanasukastoimikunnan, aluetoimikuntien sekä esimerkiksi tonttiasiamies-tyyppisen verkoston aktivoiminen ja hyödyntäminen.

Toimenpiteiden toteuttaminen vaatisi suunnitelmallista koordinoitua, selkeää vastuutahoa kaupungin organisaatiossa sekä tiivistä yhteistyötä kylätoimijoiden ja muiden kumppaneiden kanssa. Tämä on kaupungin resurssien puitteissa mahdollista vain rajatusti.

Kouvolan kokoisessa kaupungissa laaja selvitys autiotaloista, omistajayhteistyö ja jatkotoimien suunnittelu Kangasniemen hankkeen kaltaisella tasolla edellyttäisi erillistä määräaikaista resurssia (esimerkiksi 1 projektipäällikkö ja osa-aikainen viestintä-/markkinointiresurssi) sekä ulkopuolista rahoitusta. Jatkotoimiin tarvittaisiin myös Kouvolan kyläyhdistysten tukea ja osallistumista.

Leader-rahoitus on mahdollinen rahoituslähde tämän tyyppiselle maaseudun elinvoimaa ja asumista edistävälle kehittämishankkeelle. Kymenlaakson Kylät ry valmistelee parhaillaan maaseudun asuttamiseen ja maallemuuton edistämiseen tähtäävää hankekokonaisuutta, jossa tarkastellaan mm. tyhjilleen jääneiden ja vajaakäyttöisten asuinrakennusten hyödyntämismahdollisuuksia. Alustavien keskustelujen perusteella Kouvolan kaupungilla on mahdollisuus osallistua tähän valmisteltavaan hankkeeseen kumppanina ja tehdä yhteistyötä hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Ensivaiheessa on realistista käynnistää selvitys, jossa hyödyntäen olemassa olevia rekisteriaineistoja (RHR, kaavoitus, kiinteistöverotiedot) laaditaan arvio maaseudun vähäkäyttöisen asuinrakennuskannan määrästä ja sijainnista, tarkoituksena tuottaa tilastollinen ja alueittainen yleiskuva. Samalla voidaan täsmentää Kouvolan kaupungin roolia Kymenlaakson Kylät ry:n valmistelemissä maaseudun asuttamisen/maallemuuton hankkeessa ja tuottaa hankehakemusta varten tarvittavaa taustatietoa Leader-rahoituksen hakemiseen.

Mikäli selvityksen perusteella nähdään, että autiot tai vähäkäyttöiset talot muodostavat merkittävän mahdollisuuden maaseudun elinvoiman vahvistamiseen, voidaan kehittämishankkeen ja hankerahoituksen tuella toteuttaa jatkotoimia. Tällöin voidaan tutkia, missä määrin Kangasniemen mallista (esim. teematapahtumat, "autiotalomessut") olisi Kouvolaan sovellettavia osia.

Leader-rahoituksen osalta hankehakemuksen laatiminen ja kaupungin roolin määrittely tehtäisiin yhteistyössä Kymenlaakson Kylät ry:n kanssa, ja kaupungin osuus omarahoituksesta sekä henkilöstöresursseista täsmennettäisiin erillisessä päätöksenteossa.

Valmistelussa tulee:

- määritellä ja rajata tarkemmin, mitä Kouvolaossa tarkoitetaan "autiotalolla" ja "vajaakäytöllä",
- suunnitella realistinen ja vaiheittainen kartoitusmenettely (esim. pilottikylät tai -alueet),
- selvittää rekisterien ja tietolähteiden käyttö sekä omistajakontaktien toteutustapa,
- valmistella viestintä- ja markkinointitoimet sekä kylätason yhteistyö,

- arvioida, millainen ”autiotalotapahtuma” tai muu konsepti olisi Kouvolaan sopiva ja taloudellisesti toteuttamiskelpoinen.

Hankkeen valmisteluun ja toteutukseen olisi luontevaa ottaa mukaan kylien neuvottelukunta, kyläyhdistykset, vapaa-ajanasukastoimikunta ja aluetoimikunnat sekä selvittää tonttiasiamiesverkoston uudelleenaktivointi. Kylien neuvottelukunnan kokouksessa 2.3.2026 käsiteltiin valtuustoaloitteen ehdotusta maaseudun tyhjiilleen jääneiden talojen asuttamisesta, ja ehdotus sai kokouksessa myönteisen vastaanoton.

Johtopäätökset

Aloitteessa esitetty tavoite maaseutualueiden autiotalojen ja vähäkäyttöisten rakennusten kartoittamisesta sekä niiden käytön edistämisestä on yhdenmukainen Kouvolan maaseutualueiden elinvoimaa tukevien linjausten kanssa (Maaseutupoliittiset linjaukset 2023–2027, kvalt. 13.11.2023 § 94).

Tavoitteeseen vastaaminen laajamittaisesti ei ole kuitenkaan mahdollista kaupungin nykyresurssein ilman erillistä kehittämishanketta.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että:

- koko maaseutualueen laajuinen autiotalojen kartoitus ja omistajakysely eivät ole toteutettavissa osana kaupungin perustoimintaa ilman merkittäviä lisäresursseja,
- aloitteen tavoitteita voidaan edistää käynnistämällä hankesuunnittelu yhteistyössä Kymenlaakson Kylät ry:n kanssa Leader-rahoituksen hakemiseksi,
- varsinainen kartoitus ja sitä seuraavat toimenpiteet (mm. markkinointi, mahdolliset tapahtumat) toteutetaan vain, mikäli hankkeelle saadaan ulkopuolinen rahoitus ja määräaikainen lisäresurssi.

Kouvolan kaupungin on perusteltua lähteä kumppaniksi Kymenlaakson Kylät ry:n valmistelemaan maaseudun asuttamisen/maallemuuton hankkeeseen, edellyttäen että Leader-rahoituksen haku etenee ja hankkeelle voidaan osoittaa tarvittava kaupungin rahoitusosuus talousarviossa.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijöille kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksen tekoon saattamista. Vastaus on lähetetty aloitteen tekijälle 12.3.2026 kommentoitavaksi 27.3.2026 mennessä.

Kommenttikierroksella saatiin seuraava kommentti: *Kiitän vastauksesta ja selvityksistä. Nykyisessä taloustilanteessa, johtopäätösten mukaisesti kumppanuus Kymenlaakson Kylät ry:n kanssa on viisasta ja kaupungin on syytä tukea sitä hankevalmistelussa ja ulkopuolisen rahoituksen hankkimisessa. Toteutuessaan hanke edistää hyvin mm. Kouvolan kaupungin Maaseutupoliittisia linjauksia 2023-2027.*

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Kaupungin maaseutupalvelut ryhtyy kumppaniksi Kymenlaakson Kylät ry:n Leader-hankkeen valmisteluun ja toteutukseen. Hankkeen yhtenä tavoitteena on edistää maaseutualueiden tyhjilleen jääneiden talojen käyttöönottoa joko vakituksiksi asunnoiksi tai aktiiviseen vapaa-ajan käyttöön.

Hankkeessa on tarkoitus kartoittaa Kouvolaan sopivia kohteita, olla yhteydessä kiinteistöjen omistajiin sekä kehittää toteuttamiskelpoisia toimenpiteitä asumisen ja maaseudun elinvoiman vahvistamiseksi. Hankkeelle haetaan Leaderin kehittämishankerahoitusta.

Kaupunki sitoutuu näin edistämään valtuustoaloitteen tavoitetta maaseutualueiden elinvoiman vahvistamisesta, mutta ei voi toteuttaa aloitteen edellyttämiä toimia täysin nykyisten perusrasurssien puitteissa. Aloitteessa esitettyjä tavoitteita voidaan edistää kohdennetulla selvitystyöllä ja osallistamalla kumppanina Kymenlaakson Kylät ry:n Leader-hankkeeseen, mikäli kehittämishankerahoitus ja kaupungin talousarviossa varattava omarahoitusosuus sen mahdollistavat.

Hallintosäännön § 121 mukaisesti jos valtuustoaloitteessa on vähintään 15 valtuutetun allekirjoitus, aloitteeseen vastaa kaupunginhallitus ja vastaus käsitellään kaupunginvaltuustossa. Tämän valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 19 valtuutettua, joten vastaus käsitellään kaupunginvaltuustossa.

Lisätietoja: Maaseutupalvelujen päällikkö Minna Anttila, puh. 020 615 7826, minna.anttila(at)kouvola.fi

Teknisen johtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta päättää

1. antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen
2. ehdottaa kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että kaupunginvaltuusto
  1. päättää merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa, että maaseutupalveluissa edistetään

valtuustoaloitteessa esitettyjä tavoitteita osallistumalla kumppanina Kymenlaakson Kylät ry:n Leader-hankkeeseen, mikäli kehittämishankerahoitus ja kaupungin talousarviossa varattava omarahoitusosuus sen mahdollistavat.

2. toteaa, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Teknisen lautakunnan päätös:

Tekninen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus 27.04.2026 § 100

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Tekniikka ja ympäristö -toimialan, maaseutupalveluiden vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Kouvolan kaupungille on jätetty valtuustoaloite maaseudun tyhjilleen jääneiden talojen asuttamiseksi. Aloitteessa todetaan, että Kouvola on runsaasti, jopa satoja autioita tai vähällä käytöllä olevia asuinrakennuksia ja pihapiirejä. Asuttamattomat rakennukset rapistuvat ja pihapiirit metsittyvät ilman käyttöä arvottomiksi. Aloitteen mukaan on viimeiset hetket selvittää maaseudun vähäkäyttöinen rakennuskanta ja sen tila sekä edistää niiden jatkokäyttöä. Aloitteessa viitataan esimerkkinä Kangasniemen kunnan käynnistämään työhön ja autiotalojen messuihin.

Aloitteessa esitetään, että Kouvolan kaupunki:

- laatii suunnitelman tyhjilleen jääneiden rakennusten kartoittamiseksi ja asuttamiseksi,
- kartoittaa autiotalojen ja vähäkäyttöisten rakennusten määrän ja tilan haja-asutusalueella,
- selvittää nykyisten omistajien tahtotilan ja tavoitteet rakennusten suhteen kyselyin,

- päättää selvityksen perusteella jatkotoimista, joilla voidaan edistää tyhjilleen jääneiden talojen asuttamista tai niiden siirtymistä aktiiviseen lomakäyttöön.

Nykytilakuvaus

Kouvolassa on maantieteellisesti laaja maaseutualue ja merkittävä määrä sekä pysyvään asumiseen tarkoitettuja pientaloja että vapaa-ajan rakennuksia maaseutualueilla. Osa rakennuskannasta on vähäisessä käytössä, esimerkiksi käytetään satunnaiseen loma-asumiseen, osa on täysin tyhjiällä ja käytöstä poistuneita.

Tarkkaa ja ajantasaista kokonaiskuvausta maaseudun vähäkäyttöisestä asuinrakennuskannasta ei tällä hetkellä ole. Käyttämättömien tai vajaakäyttöisten rakennusten täsmällinen lukumäärä ei ole kaupungin käytävissä olevista rekistereistä suoraan nähtävissä.

Rakennusvalvonnan ja muiden rekisterien tehtävänä ei ole seurata rakennusten käyttöastetta, vaan mm. luvituksen, käyttötarkoituksen, verotuksen ja teknisten ominaisuuksien kannalta tarvittavia tietoja.

Autioitumis- ja vajaakäyttötilannetta ei voida luotettavasti päätellä myöskään pelkästään väestötilastoista tai esimerkiksi väestökirjanpidon osoitetiedoista, koska osa rakennuksista on vapaa-ajan käytössä, osa on perikuntien tai poissa paikkakunnalta asuvien omistuksessa, osa voidaan pitää tarkoituksella tyhjiällä tai satunnaisessa käytössä.

Omistajien yhteystiedot ovat suurelta osin saatavissa valtakunnallisista rekistereistä (esim. Digi- ja väestötietovirasto, Maanmittauslaitos), mutta näiden tietojen hankkiminen ja hyödyntäminen laajassa kartoituksessa edellyttää erillistä työtä, mahdollisia rekisterimaksuja sekä henkilötietojen käsittelyyn liittyvien tietosuojaj- ja muun lainsäädännön tarkkaa huomioimista.

Kouvolassa on viime vuosina parannettu maaseutumaisen asumisen ja ranta-asumisen mahdollisuuksia yleiskaavoituksella, esimerkiksi ranta- ja kyläosayleiskaavahankkeiden kautta. Näissä hankkeissa on luotu edellytyksiä maaseutualueiden asutuksen säilymiselle ja uudelle rakentamiselle, mutta varsinaista autiotaloihin kohdistuvaa systemaattista kartoitusta ei ole tehty.

Kangasniemen malli

Joissakin kunnissa, kuten Kangasniemellä, on lähdetty liikkeelle hankkeen tuella. Kangasniemellä on meneillään ”Autiotalojen messut 2026” -hanke, jota toteutetaan Leader-rahoituksella ja erillisellä projektihenkilöstöllä (projektipäällikkö ja markkinointiasiantuntija määrääjäksi). Hankkeen tavoitteena on löytää uusia käyttäjiä tyhjiällä oleville taloille ja tiloille, lisätä kunnan elinvoimaa uusien asukkaiden ja

vapaa-ajan asukkaiden myötä sekä vahvistaa kylien yhteisöllisyyttä ja kestäväää rakentamista.

Hankkeessa kartoitetaan autiotaloja ja pientiloja (myynti ja vuokraus), tehdään omistajayhteistyötä ja markkinointia ja järjestetään laaja messutapahtuma kyläyhdistysten kanssa.

Kangasniemen mallissa kunnan rooli on ennen kaikkea mahdollistaa myyjien ja ostajien kohtaamista, koordinoita kartoitusta ja markkinointia sekä toimia yhteistyössä aktiivisten kyläyhdistysten kanssa. Varsinainen omistuksen siirto ja kauppa jäävät yksityisten osapuolten väliseksi toiminnaksi.

Kouvola on merkittävästi Kangasniemeä suurempi sekä pinta-alaltaan että väestöpohjaltaan. Laaja-alainen autiotalojen kartoitus ja mahdollisen "autiotalotapahtuman" suunnittelu edellyttäisivät Kouvolaissa mittavaa, erikseen resursoitua hanketta.

Mitä on mahdollista tehdä

Aloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteutettavuutta arvioitaessa keskeisiä kysymyksiä ovat:

Mistä rekistereistä saadaan tieto mahdollisista autiotaloista?

- rakennusvalvonnan rekisteri ei kerro käyttöastetta,
- osoite- ja väestötietojen perusteella voidaan vain osittain päätellä vakituista käyttöä,
- rekisterien yhdistely edellyttää sekä tietosuojasääntelyn huomioimista että melko raskasta taustatyötä.

Kuinka määritellään "vajaakäyttöinen" tai "autio" rakennus Kouvolan haja-asutusalueilla?

- vähäinen käyttö voi tarkoittaa esim. loma-asumista, satunnaista käyttöä tai tilapäistä tyhjillään oloa,
- osa vähäisessä käytössä olevista rakennuksista voi olla asumiskelvottomia ilman merkittäviä korjaustoimia.

Miten omistajien tahtotila ja tavoitteet saadaan selville?

- edellyttää omistajien tunnistamista ja kontaktointia,
- laaja kysely tai yhteydenotto kampanjamuotoisesti edellyttää erillistä suunnittelua, viestintää ja henkilöstöresursseja.

Kaupungin perustoiminnan puitteissa ei ole realistista toteuttaa koko Kouvolan maaseutusalueet kattavaa yksityiskohtaista kartoitusta ja omistajakyselyä ilman erillistä projektia ja lisäresursseja.

Suunnitelma tyhjilleen jääneiden talojen asuttamiseksi tai niiden siirtämiseksi aktiiviseen lomakäyttöön

Aloitteessa esitetään, että kartoituksen tulosten pohjalta päätetään jatkotoimista, joilla edistetään autiotalojen asuttamista tai siirtymistä lomakäyttöön.

Mahdollisia jatkotoimia voisivat olla esimerkiksi:

- omistajille ja potentiaalisille ostajille/vuokralaisille suunnattu räätälöity viestintä ja markkinointi ("etsi koti kylältä" -tyyppiset kampanjat),
- kyläyhdistysten ja kaupungin yhteiset tilaisuudet ja esittelypäivät,
- mahdollisen "autiotalotapahtuman" tai vastaavan teemapäivän selvittäminen Kouvolan olosuhteisiin soveltuvalla tavalla,
- kylien neuvottelukunnan, kyläyhdistysten, vapaa-ajanasukastoimikunnan, aluetoimikuntien sekä esimerkiksi tontti-asiamiestyypin verkoston aktivoiminen ja hyödyntäminen.

Toimenpiteiden toteuttaminen vaatisi suunnitelmallista koordinoitua, selkeää vastuutahoa kaupungin organisaatiossa sekä tiivistä yhteistyötä kylätoimijoiden ja muiden kumppaneiden kanssa. Tämä on kaupungin resurssien puitteissa mahdollista vain rajatusti.

Kouvolan kokoisessa kaupungissa laaja selvitys autiotaloista, omistajayhteistyö ja jatkotoimien suunnittelu Kangasniemen hankkeen kaltaisella tasolla edellyttäisi erillistä määräaikaista resurssia (esimerkiksi 1 projektipäällikkö ja osa-aikainen viestintä-/markkinointiresurssi) sekä ulkopuolista rahoitusta. Jatkotoimiin tarvittaisiin myös Kouvolan kyläyhdistysten tukea ja osallistumista.

Leader-rahoitus on mahdollinen rahoituslähde tämän tyyppiselle maaseudun elinvoimaa ja asumista edistävälle kehittämishankkeelle. Kymenlaakson Kylät ry valmistelee parhaillaan maaseudun asuttamiseen ja maallemuuton edistämiseen tähtäävää hankekokonaisuutta, jossa tarkastellaan mm. tyhjilleen jääneiden ja vajaakäyttöisten asuinrakennusten hyödyntämismahdollisuuksia. Alustavien keskustelujen perusteella Kouvolan kaupungilla on mahdollisuus osallistua tähän valmisteltavaan hankkeeseen kumppanina ja tehdä yhteistyötä hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Ensivaiheessa on realistista käynnistää selvitys, jossa hyödyntäen olemassa olevia rekisteriaineistoja (RHR, kaavoitus, kiinteistöverotiedot) laaditaan arvio maaseudun vähäkäyttöisen asuinrakennuskannan määrästä ja sijainnista, tarkoituksena tuottaa tilastollinen ja alueittainen yleiskuva. Samalla voidaan täsmentää Kouvolan kaupungin roolia

Kymenlaakson Kylät ry:n valmistelemassa maaseudun asuttamisen/maallemuuton hankkeessa ja tuottaa hankehakemusta varten tarvittavaa taustatietoa Leader-rahoituksen hakemiseen.

Mikäli selvityksen perusteella nähdään, että autiot tai vähäkäyttöiset talot muodostavat merkittävän mahdollisuuden maaseudun elinvoiman vahvistamiseen, voidaan kehittämishankkeen ja hankerahoituksen tuella toteuttaa jatkotoimia. Tällöin voidaan tutkia, missä määrin Kangasniemen mallista (esim. teematapahtumat, ”autiotalomessut”) olisi Kouvolaan sovellettavia osia.

Leader-rahoituksen osalta hankehakemuksen laatiminen ja kaupungin roolin määrittely tehtäisiin yhteistyössä Kymenlaakson Kylät ry:n kanssa, ja kaupungin osuus omarahoituksesta sekä henkilöstöresursseista täsmennettäisiin erillisessä päätöksenteossa.

Valmistelussa tulee:

- määritellä ja rajata tarkemmin, mitä Kouvolassa tarkoitetaan ”autiotalolla” ja ”vajaakäytöllä”,
- suunnitella realistinen ja vaiheittainen kartoitusmenettely (esim. pilottikylät tai -alueet),
- selvittää rekisterien ja tietolähteiden käyttö sekä omistajakontaktien toteutustapa,
- valmistella viestintä- ja markkinointitoimet sekä kylätason yhteistyö,
- arvioida, millainen ”autiotalotapahtuma” tai muu konsepti olisi Kouvolaan sopiva ja taloudellisesti toteuttamiskelpoinen.

Hankkeen valmisteluun ja toteutukseen olisi luontevaa ottaa mukaan kylien neuvottelukunta, kyläyhdistykset, vapaa-ajanasukastoimikunta ja aluetoimikunnat sekä selvittää tonttiasiamiesverkoston uudelleenaktiivointi. Kylien neuvottelukunnan kokouksessa 2.3.2026 käsiteltiin valtuustoaloitteen ehdotusta maaseudun tyhjilleen jääneiden talojen asuttamisesta, ja ehdotus sai kokouksessa myönteisen vastaanoton.

Johtopäätökset

Aloitteessa esitetty tavoite maaseutualueiden autiotalojen ja vähäkäyttöisten rakennusten kartoittamisesta sekä niiden käytön edistämisestä on yhdenmukainen Kouvolan maaseutualueiden elinvoimaa tukevien linjausten kanssa (Maaseutupoliittiset linjaukset 2023–2027, kvalt. 13.11.2023 § 94).

Tavoitteeseen vastaaminen laajamittaisesti ei ole kuitenkaan mahdollista kaupungin nykyresurssein ilman erillistä kehittämishanketta.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että:

- koko maaseutualueen laajuinen autiotalojen kartoitus ja omistajakysely eivät ole toteutettavissa osana kaupungin perustoimintaa ilman merkittäviä lisäresursseja,
- aloitteen tavoitteita voidaan edistää käynnistämällä hankesuunnittelu yhteistyössä Kymenlaakson Kylät ry:n kanssa Leader-rahoituksen hakemiseksi,
- varsinainen kartoitus ja sitä seuraavat toimenpiteet (mm. markkinointi, mahdolliset tapahtumat) toteutetaan vain, mikäli hankkeelle saadaan ulkopuolinen rahoitus ja määräaikainen lisäresurssi.

Kouvolan kaupungin on perusteltua lähteä kumppaniksi Kymenlaakson Kylät ry:n valmistelemaan maaseudun asuttamisen/maallemuuton hankkeeseen, edellyttäen että Leader-rahoituksen haku etenee ja hankkeelle voidaan osoittaa tarvittava kaupungin rahoitusosuus talousarviossa.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijöille kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksen tekoon saattamista. Vastaus on lähetetty aloitteen tekijälle 12.3.2026 kommentoitavaksi 27.3.2026 mennessä.

Kommenttikierroksella saatiin seuraava kommentti: Kiitän vastauksesta ja selvityksistä. Nykyisessä taloustilanteessa, johtopäätösten mukaisesti kumppanuus Kymenlaakson Kylät ry:n kanssa on viisasta ja kaupungin on syytä tukea sitä hankevalmistelussa ja ulkopuolisen rahoituksen hankkimisessa. Toteutuessaan hanke edistää hyvin mm. Kouvolan kaupungin Maaseutupoliittisia linjauksia 2023-2027.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Kaupungin maaseutupalvelut ryhtyy kumppaniksi Kymenlaakson Kylät ry:n Leader-hankkeen valmisteluun ja toteutukseen. Hankkeen yhtenä tavoitteena on edistää maaseutualueiden tyhjiin jääneiden talojen käyttöönottoa joko vakituisiksi asunnoiksi tai aktiiviseen vapaa-ajan käyttöön.

Hankkeessa on tarkoitus kartoittaa Kouvolaan sopivia kohteita, olla yhteydessä kiinteistöjen omistajiin sekä kehittää toteuttamiskelpoisia toimenpiteitä asumisen ja maaseudun elinvoiman vahvistamiseksi. Hankkeelle haetaan Leaderin kehittämishankerahoitusta.

Kaupunki sitoutuu näin edistämään valtuustoaloitteen tavoitetta maaseutualueiden elinvoiman vahvistamisesta, mutta ei voi toteuttaa aloitteen edellyttämiä toimia täysin nykyisten perusrasurssien puitteissa. Aloitteessa esitetyjä tavoitteita voidaan edistää kohdennetulla selvitystyöllä ja osallistamalla kumppanina Kymenlaakson Kylät ry:n Leader-hankkeeseen, mikäli kehittämishankerahoitus ja kaupungin talousarviossa varattava omarahoitusosuus sen mahdollistavat.

Hallintosäännön 121 § mukaisesti, jos valtuustoaloitteessa on vähintään 15 valtuutetun allekirjoitus, aloitteeseen vastaa kaupunginhallitus ja vastaus käsitellään kaupunginvaltuustossa. Tämän valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 19 valtuutettua, joten vastaus käsitellään kaupunginvaltuustossa.

Lisätietoja: Maaseutupalvelujen päällikkö Minna Anttila, puh. 020 615 7826, minna.anttila(at)kouvola.fi

Vs. kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä osaltaan valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen.
2. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto
  1. päättää merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa, että maaseutupalveluissa edistetään valtuustoaloitteessa esitetyjä tavoitteita osallistamalla kumppanina Kymenlaakson Kylät ry:n Leader-hankkeeseen, mikäli kehittämishankerahoitus ja kaupungin talousarviossa varattava omarahoitusosuus sen mahdollistavat.
  2. toteaa, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto 11.05.2026

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto

1. päättää merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa, että maaseutupalveluissa edistetään valtuustoaloitteessa esitettyjä tavoitteita osallistumalla kumppanina Kymenlaakson Kylät ry:n Leader-hankkeeseen, mikäli kehittämishankerahoitus ja kaupungin talousarviossa varattava omarahoitusosuus sen mahdollistavat.
2. toteaa, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginvaltuuston päätös:

11

Vastaus valtuustoaloitteeseen alkuopetuksen oppilaiden koulukuljetuksen odotuspaikkojen siirtämiseksi pois valtatie varsilta

11062/00.05.00/2025

Kaupunginvaltuusto 17.11.2025 § 108

Puheenjohtaja Paula Werning esitteli valtuutettujen Leeni-Elina Haimin, Mirja Longan, Maija Lehtomäen, Janne Wallin, Jouni Sjöblomin, Anna Koiviston, Liisa Varjolan, Markku Pakkasen, Mia Ylä-Outisen, Laila Uljaksen, Emmi Aalto-Riihihahon, Camilla Relanderin, Minna Tuukkasen, Elina Ketosen, Taina Talvalan, Karolina Eklundin, Reeta Lindin, Henna Hovin, Minttu Nuopposen, Kirsi Kekin, Saul Järvisen ja Ilkka Sarpolan jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Kouvolassa on pieniä koululaisia, ekaluokkalaisiakin, jotka odottavat aamuisin koulukyytiä valtatie varsilla sijaitsevilla bussipysäkeillä. Osa näistä pysäkeistä on tien levennyksiä ja merkitty ainoastaan tolpalla. Valtatiellä (esimerkiksi VT6) liikenne on nopeaa ja vilkasta, sekä raskas liikenne on runsasta. Aamut ovat suurimman osan vuodesta hämäriä ja pimeitä. Talvisin lumi peittää näkyvyyttä.

Lapset elävät hetkessä ja ovat perusluonteeltaan leikkisiä. On tyypillistä, että lapset käyttävät odotusaikaa leikkien, erityisesti talvella lumen houkutellessa leikkimään. Valtatie varressa kyytiä odottava leikkivä lapsi on muutaman askeleen päässä ajoradasta. Valppaanakaan olevan autoilijan reaktioaika ei riitä, mikäli lapsi päätyy vahingossa ajoradalle. Tämä aiheuttaa merkittävän turvallisuusriskin, sillä alkuopetusikäiset lapset eivät kykene arvioimaan liikenteen vaaroja samalla tavalla kuin vanhemmat lapset.

Ehdotamme, että Kouvolan kaupunki siirtää alkuopetuksen (1.–2. luokka) oppilaiden valtatie varsilla tai muutoin vaarallisessa paikassa sijaitsevat odotuspaikat turvallisemmille tieosuuksille ja sivuteille. Koulukuljetusreittejä suunniteltaessa pysäkkipaikat suunnitellaan jatkossakin niin, ettei pienet oppilaat odota kyytiä valtateiden varsilla.

Tämä toimenpide tukisi Kouvolan kaupungin turvallisuustavoitteita ja vastaisi perheiden esiin nostamiin huoliin koulumatkojen turvallisuudesta.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kasvatus- ja opetuslautakunta 21.04.2026 § 42

Valmistelija: asiakasvastaava Sari Keskinen, puh. 020 615 9340, sari.keskinen(at)kouvola.fi

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Valtuustoaloitteessa esitetään alkuopetuksen oppilaiden (1.–2.lk) kuljetusjärjestelyjä siten, että alkuopetusikäiset oppilaat eivät käytä valtateiden varsilla olevia linja-autopysäkkejä.

Aloitteen tekijät esittävät, että alkuopetusikäisten kuljetussuunnittelu toteutetaan siten, että 1.–2. luokkalaiset eivät käytä valtateiden linja-autopysäkkejä.

Nykytilakuvaus

Kouvolan kaupungin koulukuljetuseriaatteiden mukaisesti koulukuljetusten ensisijainen järjestämistapa on joukkoliikenne. Koulukuljetuseriaatteet on hyväksytty kasvatus- ja opetuslautakunnassa helmikuussa 2026. (Kasvatus- ja opetuslautakunta 17.02.2026 § 14).

Mikäli aikataulut ja reitit eivät sovellu oppilaan lukujärjestykseen, käytetään takseja. Lisäksi takseja käytetään, mikäli oppilaalla on harkinnanvarainen kuljetuspäätös, jonka perusteella myönnetään taksikuljetus.

Kouvolan kaupungin perusopetuksen alkuopetusikäisiä oppilaita on lv. 2025–26 linja-autokuljetuksessa yhteensä 73 oppilasta. Heistä kuusi oppilasta käyttää valtateiden varrella tai sen lähetyvillä sijaitsevaa linja-autopysäkkiä. Oppilaalla saattaa olla vain toiseen suuntaan linja-autokuljetus ja toiseen suuntaan taksikuljetus. Taksikuljetus myönnetään, mikäli oppilaalle tulisi koulureitillään valtatie ylitys. Valtateiden varrella sijaitsevat linja-autopysäkit on arvioitu Koululiitu -ohjelman avulla ja lisäksi on tehty katselmuksia. Valtateiden varrella olevia linja-autopysäkkejä ei käytetä, mikäli ne todetaan vaarallisiksi. Linja-autopysäkit, jotka ovat valtateiden varrella, ovat turvallisia, mikäli ne sijaitsevat liittymän tai alkukulkutunnelin kohdalla. Missään tilanteessa perusopetuksen oppilaat eivät kulje valtatie reunaan pitkin tai ylitä valtatieä.

Koulukuljetuseriaatteiden mukaisesti huoltajien tulee harjoitella koulumatkaa yhdessä oppilaan kanssa. Myös koulussa käydään läpi

liikenneturvallisuuteen liittyviä asioita ja tarvittaessa harjoittelua toteutetaan myös koulun toimesta.

Taksilla kulkevan oppilaan koulukuljetusten ka. hinta on n. 2600 € vuodessa. Linja-autolla kulkevan oppilaan kustannukset ovat n. 1100 € vuodessa. Taksikuljetuksen hinta on keskiarvo ja yksittäisen oppilaan taksimatkan kulut saattavat olla n. 10 000 € vuodessa.

Koulutakseina käytettävät autot ovat kilpailutettu ja kaikki kilpailutetut autot ovat käytössä tällä hetkellä. Erityisesti aamukuljetuksissa on käytössä kaikki autot ja niiden lisääminen kilpailutuksen puitteissa ei ole mahdollista. Mikäli kaikki alkuopetusikäiset valtateiden linja-autopysäkeiltä nousevat oppilaat siirrettäisiin kokonaan takseihin, taksikuljetuksen kustannus olisi vähintään 15 000 €. Kustannusten nousun lisäksi tulisi tarkastella taksien riittävyyttä ja mahdollisia lisäautoja, jotka nostavat myös kustannuksia.

Kouvolan kaupungin perusopetus ja koulukuljetusyksikkö noudattaa koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti joukkoliikenteen käyttämistä aina, kun se on turvallista. Perusopetus ei ole varautunut kustannusten nousuun, mikäli alkuopetusikäiset oppilaat, jotka nousevat linja-autoon valtateiden varrelta siirretään joukkoliikenteestä taksikuljetukseen.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijälle kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Valtuustoaloitteen tekijät eivät ole kommentoineet laadittua vastausta määräaikaan mennessä.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Valtuustoaloitteessa esitetään alkuopetuksen oppilaiden (1.–2.lk) kuljetusjärjestelyjä siten, että alkuopetusikäiset oppilaat eivät käytä valtateiden varsilla olevia linja-autopysäkkejä. Kouvolan kaupungin koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti ensisijainen kuljetusmuoto on aina linja-auto. Valtuustoaloite lisäisi koulukuljetuskustannuksia, johon ei ole varauduttu talousarviossa.

Hallintosäännön § 121 mukaisesti jos valtuustoaloitteessa on vähintään 15 valtuutetun allekirjoitus, aloitteeseen vastaa kaupunginhallitus ja vastaus käsitellään kaupunginvaltuustossa. Tämän valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 22 valtuutettua.

Lisätietoja: asiakasvastaava Sari Keskinen, puh. 020 615 9340, sari.keskinen(at)kouvola.fi

Sivistysjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja opetuslautakunta

- 1.päättää antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen
2. toteaa, ettei aloitteeseen esitettyihin muutoksiin ole varauduttu talousarviossa ja näin ollen valtuusaloite ei aiheuta toimenpiteitä.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus 04.05.2026 § 108

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Sivistyksen toimialan, perusopetuksen vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Valtuustoaloitteessa esitetään alkuopetuksen oppilaiden (1.–2.lk) kuljetusjärjestelyjä siten, että alkuopetusikäiset oppilaat eivät käytä valtateiden varsilla olevia linja-autopysäkkejä.

Aloitteen tekijät esittävät, että alkuopetusikäisten kuljetussuunnittelu toteutetaan siten, että 1.–2. luokkalaiset eivät käytä valtateiden linja-autopysäkkejä.

Nykytilakuvaus

Kouvolan kaupungin koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti koulukuljetusten ensisijainen järjestämistapa on joukkoliikenne. Koulukuljetusperiaatteet on hyväksytty kasvatus- ja opetuslautakunnassa helmikuussa 2026. (Kasvatus- ja opetuslautakunta 17.02.2026 § 14).

Mikäli aikataulut ja reitit eivät sovellu oppilaan lukujärjestykseen, käytetään takseja. Lisäksi takseja käytetään, mikäli oppilaalla on harkinnanvarainen kuljetuspäätös, jonka perusteella myönnetään taksikuljetus.

Kouvolan kaupungin perusopetuksen alkuopetusikäisiä oppilaita on lv. 2025–26 linja-autokuljetuksessa yhteensä 73 oppilasta. Heistä kuusi op-pilasta käyttää valtateiden varrella tai sen lähetyvillä sijaitsevaa linja-autopysäkkiä. Oppilaalla saattaa olla vain toiseen suuntaan linja-autokuljetus ja toiseen suuntaan taksikuljetus. Taksikuljetus

myönnetään, mikäli oppilaalle tulisi koulureitillään valtatie ylitys. Valtateiden varrella sijaitsevat linja-autopysäkit on arvioitu Koululiitu -ohjelman avulla ja lisäksi on tehty katselmuksia. Valtateiden varrella olevia linja-autopysäkkejä ei käytetä, mikäli ne todetaan vaarallisiksi. Linja-autopysäkit, jotka ovat valtateiden varrella, ovat turvallisia, mikäli ne sijaitsevat liittymän tai alkukulkutunnelin kohdalla. Missään tilanteessa perusopetuksen oppilaat eivät kulje valtatie reunaan pitkin tai ylitä valtatieä.

Koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti huoltajien tulee harjoitella koulumatkaa yhdessä oppilaan kanssa. Myös koulussa käydään läpi liikenneturvallisuuteen liittyviä asioita ja tarvittaessa harjoittelua toteutetaan myös koulun toimesta.

Taksilla kulkevan oppilaan koulukuljetusten ka. hinta on n. 2600 € vuodessa. Linja-autolla kulkevan oppilaan kustannukset ovat n. 1100 € vuodessa. Taksikuljetuksen hinta on keskiarvo ja yksittäisen oppilaan taksimatkan kulut saattavat olla n. 10 000 € vuodessa.

Koulutakseina käytettävät autot ovat kilpailutettu ja kaikki kilpailutetut autot ovat käytössä tällä hetkellä. Erityisesti aamukuljetuksissa on käytössä kaikki autot ja niiden lisääminen kilpailutuksen puitteissa ei ole mahdollista. Mikäli kaikki alkuopetusikäiset valtateiden linja-autopysäkeiltä nousevat oppilaat siirrettäisiin kokonaan takseihin, taksikuljetuksen kustannus olisi vähintään 15 000 €. Kustannusten nousun lisäksi tulisi tarkastella taksien riittävyttä ja mahdollisia lisäautoja, jotka nostavat myös kustannuksia.

Kouvolan kaupungin perusopetus ja koulukuljetusyksikkö noudattaa koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti joukkoliikenteen käyttämistä aina, kun se on turvallista. Perusopetus ei ole varautunut kustannusten nousuun, mikäli alkuopetusikäiset oppilaat, jotka nousevat linja-autoon valtateiden varrelta siirretään joukkoliikenteestä taksikuljetukseen.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijälle kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Valtuustoaloitteen tekijät eivät ole kommentoineet laadittua vastausta määräaikaan mennessä.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Valtuustoaloitteessa esitetään alkuopetuksen oppilaiden (1.–2.lk) kuljetusjärjestelyjä siten, että alkuopetusikäiset oppilaat eivät käytä valtateiden varsilla olevia linja-autopysäkkejä. Kouvolan kaupungin koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti ensisijainen kuljetusmuoto on

aina linja-auto. Valtuustoaloite lisäisi koulukuljetuskustannuksia, johon ei ole varauduttu talousarviossa.

Hallintosäännön § 121 mukaisesti jos valtuustoaloitteessa on vähintään 15 valtuutetun allekirjoitus, aloitteeseen vastaa kaupunginhallitus ja vastaus käsitellään kaupunginvaltuustossa. Tämän valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 22 valtuutettua.

Lisätietoja: asiakasvastaava Sari Keskinen, puh. 020 615 9340, sari.keskinen(at)kouvola.fi

Vs kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä osaltaan vastauksen valtuustoaloitteeseen.
2. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto
  1. Päättää merkitä valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen tiedoksi ja toteaa, ettei aloitteessa esitettyihin muutoksiin ole varauduttu talousarviossa ja näin ollen valtuusaloite ei aiheuta toimenpiteitä.
  2. toteaa, että aloite on käsitelty loppuun.
3. päättää tarkistaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 5.5.2026 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto 11.05.2026

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto

1. päättää merkitä valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen tiedoksi ja toteaa, ettei aloitteessa esitettyihin muutoksiin ole varauduttu talousarviossa ja näin ollen valtuusaloite ei aiheuta toimenpiteitä.
2. toteaa, että aloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginvaltuuston päätös:

12

**Vastaus valtuustoaloitteeseen Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n
Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaatin hakemiseksi Kouvolan kaupungille****11065/00.05.00/2025****Kaupunginvaltuusto 17.11.2025 § 111**

Puheenjohtaja Paula Werning esitteli valtuutettu Camilla Relanderin, Henna Hovin, Kirsi Kekin, Emmi Aalto-Riihihahon, Minna Tuukkasen, Leeni-Elina Haimin, Esko Lavosen, Liisa Varjolan, Ilkka Sarpolan, Taina Talvalan, Karolina Eklundin, Reeta Lindin, Ukko Bambergin, Päivi Sippulan, Inka Häkkisen, Sari Melkon, Jukka Nybergin, Manu Huuhilon, Marjo Lakan, Harri Sihvolan, Sanna Tähtisen, Katariina Henttosen, Minttu Nulpposen, Jenni Aikion, Siru Kivisen, Christa Carpelanin, Markku Mikkolan, Sanna Jacksenin, Laila Uljaksen, Nita Aholan ja Paula Werningin sekä nuorisovaltuuston edustajien Inka Kososen ja Mena Suwalin jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry myöntää hakemusten perusteella tunnustuksena *Nuorisovaltuustomyönteinen* kunta -sertifikaatteja kunnille, jotka kiitettävällä tavalla edistävät kunnan nuorten osallisuutta ja nuorisovaltuuston toimintamahdollisuuksia. Sertifikaatin haulle on vuosittain oma hakuaikeansa, ja se myönnetään kerrallaan kahdeksi vuodeksi.

Sertifikaatille on Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n verkkosivuilla listattu reunaehdot, jotka Kouvolan kaupunki on täyttänyt jo usean vuoden ajan. Sertifikaattia ei kuitenkaan ole vielä kertaakaan haettu. Vuonna 2025 sertifikaatin hakuaike on ollut kuukauden mittainen jakso helmi-maaliskuussa. Vuoden 2026 osalta hakuaikeaa ei ole vielä ilmoitettu. Sertifikaatin myöntämisestä päättää Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n liittohallitus.

Sertifikaatin myöntämiseksi kunnan pitää täyttää nämä ehdot:

- Nuorisovaltuusto on kunnanhallituksen asettama.
- Nuorisovaltuustolla on toimintasääntö.
- Nuorisovaltuusto on saanut perehdytystä toimintaansa kauden alkaessa.
- Nuorisovaltuustolla on lautakuntaedustaja kaikissa lautakunnissa (poislukien vaali- ja tarkastuslautakunta).

- Nuorisovaltuusto on edustettuna kunnanvaltuustossa (valtuustoedustaja).
- Nuorisovaltuustolla on suora aloiteoikeus kunnanvaltuustoon (ei kuntalaisaloite).
- Nuorisovaltuustolla on riittävät resurssit toimintansa pyörittämiseen.
- Kunnanvaltuusto, -hallitus, sekä lautakunnat kuulevat nuorisovaltuustoja lapsia ja nuoria koskevista asioista, esimerkiksi pyytämällä lausuntoja.
- Kunnassa on olemassa rakenne nuorisovaltuuston, kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltjoiden välisen yhteistyön tueksi. Esimerkiksi kummivaltuutettutoiminta, viranhaltjoiden kyselytunnit, tai päättäjien ja viranhaltjoiden vierailut nuorisovaltuuston kokouksissa.
- Kunta viestii nettisivuillaan nuorisovaltuuston ajantasaisista kuulumisista, kokoonpanosta, esityslistoista ja pöytäkirjoista sekä nuorisovaltuuston sekä ohjaajan yhteystiedoista.
- Nuorisovaltuusto on osallistunut sertifikaatin hakemiseen ja toimittaa lausunnon, josta käy ilmi, kuinka nuorisovaltuusto kokee voivansa vaikuttaa kunnassa.

Lisäksi vähintään kolmen seuraavista ehdoista pitää täytyä:

- Kunta on sitoutunut maksamaan nuorisovaltuutettujen jäsenyydet Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:ssä.
- Nuorisovaltuustolla on edustuspaikka kunnanhallituksen kokouksissa.
- Kunta mahdollistaa yhteistyön kunnan muiden toimijoiden kanssa.
- Kunta mahdollistaa nuorisovaltuutettujen kouluttautumisen.
- Suositteijan puoltolause (esim. kunnanjohtaja tai muu johtava viranhaltija, nuvan kummivaltuutettu tai muu vastaava toimija).
- Muu kunnan mahdollistama nuorisovaltuustomyönteinen toiminta.

Kouvolan kaupunki täyttää kaikki sertifikaatin myöntämisen vähimmäisehdot, ja edellytetyistä lisäehdoistakin vaaditut vähintään kolme täyttyy. Kouvolan kaupungilla on siis kaikki edellytykset hakea valtakunnallinen tunnustus pitkäjänteisestä nuorisovaltuustomyönteisyydestään.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Kouvolan kaupunki yhdessä Kouvolan Nuorisovaltuuston kanssa aloittaa jo ennakoivasti valmistelut, jotta seuraavana hakuaikana Kouvolan kaupunki hakee Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaattia.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kasvatus- ja opetuslautakunta 21.04.2026 § 43

Valmistelija: nuorisopalvelupäällikkö Maritta Rihu, puh. 020 615 7794, maritta.rihu(at)kouvola.fi

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Kaupunginvaltuutetut Camilla Relanderin, Henna Hovin, Kirsi Kekin, Emmi Aalto-Riihihahon, Minna Tuukkasen, Leeni-Elina Haimin, Esko Lavosen, Liisa Varjolan, Ilkka Sarpolan, Taina Talvalan, Karolina Eklundin, Reeta Lindin, Ukko Bambergin, Päivi Sippulan, Inka Häkkisen, Sari Melkon, Jukka Nybergin, Manu Huuhilon, Marjo Lakan, Harri Sihvolan, Sanna Tähtisen, Katariina Henttosen, Minttu Nulpposen, Jenni Aikion, Siru Kivisen, Christa Carpelanin, Markku Mikkolan, Sanna Jacksenin, Laila Uljaksen, Nita Aholan ja Paula Werningin sekä nuorisovaltuuston edustajien Inka Kososen ja Mena Suwalin jättämän esittävät, että Kouvolan kaupunki yhdessä Kouvolan Nuorisovaltuuston kanssa aloittaa jo ennakoivasti valmistelut, jotta seuraavana hakuaikana Kouvolan kaupunki hakee Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaattia.

Nykytilakuvaus

Kouvolan kaupunki täyttää kaikki sertifikaatin myöntämisen vähimmäisehdot.

- Nuorisovaltuusto on kunnanhallituksen asettama.
- Nuorisovaltuustolla on toimintasääntö.
- Nuorisovaltuusto on saanut perehdytystä toimintaansa kauden alkaessa.
- Nuorisovaltuustolla on lautakuntaedustaja kaikissa lautakunnissa (pois lukien vaali- ja tarkastuslautakunta).

- Nuorisovaltuusto on edustettuna kunnanvaltuustossa (valtuustoedustaja).
- Nuorisovaltuustolla on suora aloiteoikeus kunnanvaltuustoon (ei kuntalaisaloite).
- Nuorisovaltuustolla on riittävät resurssit toimintansa pyörittämiseen.
- Kunnanvaltuusto, -hallitus, sekä lautakunnat kuulevat nuorisovaltuustoja lapsia ja nuoria koskevista asioista, esimerkiksi pyytämällä lausuntoja.
- Kunnassa on olemassa rakenne nuorisovaltuuston, kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välisen yhteistyön tueksi. Esimerkiksi kummivaltuutettutoiminta, viranhaltijoiden kyselytunnit, tai päättäjien ja viranhaltijoiden vierailut nuorisovaltuuston kokouksissa.
- Kunta viestii nettisivuillaan nuorisovaltuuston ajantasaisista kuulumisista, kokoonpanosta, esityslistoista ja pöytäkirjoista sekä nuorisovaltuuston sekä ohjaajan yhteystiedoista.
- Nuorisovaltuusto on osallistunut sertifikaatin hakemiseen ja toimittaa lausunnon, josta käy ilmi, kuinka nuorisovaltuusto kokee voivansa vaikuttaa kunnassa.

Nuorisovaltuuston lausunto on **liitteenä**.

Myös vaaditut kolme lisäehtoa täyttyvät

- Kunta on sitoutunut maksamaan nuorisovaltuutettujen jäsenyydet Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:ssä.
- Kunta mahdollistaa yhteistyön kunnan muiden toimijoiden kanssa.
- Kunta mahdollistaa nuorisovaltuutettujen kouluttautumisen.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijälle kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Valtuustoaloitteen tekijät eivät ole kommentoineet laadittua vastausta määräaikaan 30.3.2026 mennessä.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Kouvolan kaupunki täyttää kaikki sertifikaatin myöntämisen vähimmäisehdot, ja edellytetyistä lisäehdoistakin vaaditut vähintään kolme täyttyy. Kouvolan kaupungilla on siis kaikki edellytykset hakea valtakunnallinen tunnustus pitkäjänteisestä nuorisovaltuustomyönteisyydestään.

Kouvolan kaupunki yhdessä Kouvolan Nuorisovaltuuston kanssa aloittaa jo ennakoivasti valmistelut, jotta seuraavana hakuaikana

Kouvolan kaupunki hakee Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaattia.

Hallintosäännön § 121 mukaisesti jos valtuustoaloitteessa on vähintään 15 valtuutetun allekirjoitus, aloitteeseen vastaa kaupunginhallitus ja vastaus käsitellään kaupunginvaltuustossa. Tämän valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 31 valtuutettua.

Lisätietoja: nuorisopalvelupäällikkö Maritta Rihu, puh. 020 615 7794, maritta.rihu(at)kouvola.fi

Sivistysjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää

3. antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen
4. että aloitetaan yhdessä Kouvolan nuorisovaltuuston kanssa valmistelut, jotta Kouvolan kaupunki voi hakea Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaattia.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Jäsen Elina Ketonen ja jäsen Leeni-Elina Haimi poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallitus 04.05.2026 § 109

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Sivistyksen toimialan, perusopetus ja nuoriso-palvelun nuorisopalveluyksikön vastaus valtuustoaloitteeseen;

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Kaupunginvaltuutetut Camilla Relanderin, Henna Hovin, Kirsi Kekin, Emmi Aalto-Riihihahon, Minna Tuukkasen, Leeni-Elina Haimin, Esko Lavosen, Liisa Varjolan, Ilkka Sarpolan, Taina Talvalan, Karolina Eklundin, Reeta Lindin, Ukko Bambergin, Päivi Sippulan, Inka Häkkisen, Sari Mel-kon, Jukka Nybergin, Manu Huuhilon, Marjo Lakan, Harri Sihvolan, San-na Tähtisen, Katariina Henttosen, Minttu Nulpposen, Jenni Aikion, Siru Kivisen, Christa Carpelanin, Markku

Mikkolan, Sanna Jacksenin, Laila Uljaksen, Nita Aholan ja Paula Werningin sekä nuorisovaltuuston edustajien Inka Kososen ja Mena Suwalin jättämässä valtuustoaloitteessa esittävät, että Kouvolan kaupunki yhdessä Kouvolan Nuorisovaltuuston kanssa aloittaa jo ennakoivasti valmistelut, jotta seuraavana hakuaikana Kouvolan kaupunki hakee Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaattia.

Nykytilakuvaus

Kouvolan kaupunki täyttää kaikki sertifikaatin myöntämisen vähimmäisehdot.

- Nuorisovaltuusto on kunnanhallituksen asettama.
- Nuorisovaltuustolla on toimintasääntö.
- Nuorisovaltuusto on saanut perehdytystä toimintaansa kauden alkaessa.
- Nuorisovaltuustolla on lautakuntaedustaja kaikissa lautakunnissa (pois lukien vaali- ja tarkastuslautakunta).
- Nuorisovaltuusto on edustettuna kunnanvaltuustossa (valtuustoedustaja).
- Nuorisovaltuustolla on suora aloiteoikeus kunnanvaltuustoon (ei kun-talaisaloite).
- Nuorisovaltuustolla on riittävät resurssit toimintansa pyörittämiseen.
- Kunnanvaltuusto, -hallitus, sekä lautakunnat kuulevat nuorisovaltuustoja lapsia ja nuoria koskevista asioista, esimerkiksi pyytämällä lausuntoja.
- Kunnassa on olemassa rakenne nuorisovaltuuston, kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välisen yhteistyön tueksi. Esimerkiksi kummivaltuutettutoiminta, viranhaltijoiden kyselytunnit, tai päättäjien ja viranhaltijoiden vierailut nuorisovaltuuston kokouksissa.
- Kunta viestii nettisivuillaan nuorisovaltuuston ajantasaisista kuulumisista, kokoonpanosta, esityslistoista ja pöytäkirjoista sekä nuorisovaltuuston sekä ohjaajan yhteystiedoista.
- Nuorisovaltuusto on osallistunut sertifikaatin hakemiseen ja toimittaa lausunnon, josta käy ilmi, kuinka nuorisovaltuusto kokee voivansa vaikuttaa kunnassa.

Nuorisovaltuuston lausunto on **liitteenä**.

Myös vaaditut kolme lisäehtoa täyttyvät

- Kunta on sitoutunut maksamaan nuorisovaltuutettujen jäsenyydet Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:ssä.
- Kunta mahdollistaa yhteistyön kunnan muiden toimijoiden kanssa.
- Kunta mahdollistaa nuorisovaltuutettujen kouluttautumisen.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

aloita Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijälle kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Valtuustoaloitteen tekijät eivät ole kommentoineet laadittua vastausta määräaikaan 30.3.2026 mennessä.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Kouvolan kaupunki täyttää kaikki sertifikaatin myöntämisen vähimmäisehdot, ja edellytetyistä lisäehdoistakin vaaditut vähintään kolme täyttyy. Kouvolan kaupungilla on siis kaikki edellytykset hakea valtakunnallinen tunnustus pitkäjänteisestä nuorisovaltuustomyönteisyydestään.

Kouvolan kaupunki yhdessä Kouvolan Nuorisovaltuuston kanssa aloittaa jo ennakoivasti valmistelut, jotta seuraavana hakuaikana Kouvolan kaupunki hakee Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaattia.

Hallintosäännön § 121 mukaisesti jos valtuustoaloitteessa on vähintään 15 valtuutetun allekirjoitus, aloitteeseen vastaa kaupunginhallitus ja vastaus käsitellään kaupunginvaltuustossa. Tämän valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 31 valtuutettua.

Lisätietoja: nuorisopalvelupäällikkö Maritta Rihu, puh. 020 615 7794, maritta.rihu(at)kouvola.fi

Vs kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä osaltaan vastauksen valtuustoaloitteeseen.
2. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto
  1. Päättää merkitä valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen tiedoksi ja toteaa että kaupungin sivistyspalvelut yhdessä Kouvolan nuorisovaltuuston kanssa aloittavat valmistelut,

jotta Kouvolan kaupunki voi hakea Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaattia.

2. toteaa, ettei aloite anna aiheita muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että aloite on käsitelty loppuun.
3. päättää tarkistaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 5.5.2026 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto 11.05.2026

Liitteenä nuorisovaltuuston lausunto Nuorisovaltuustomyönteinen kunta-sertifikaattiin.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto

1. päättää merkitä valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen tiedoksi ja toteaa että kaupungin sivistyspalvelut yhdessä Kouvolan nuorisovaltuuston kanssa aloittavat valmistelut, jotta Kouvolan kaupunki voi hakea Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaattia.
2. toteaa, ettei aloite anna aiheita muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että aloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginvaltuuston päätös:

Liitteet

- Liite 21 Nuorisovaltuuston lausunto Nuorisovaltuustomyönteinen kunta-sertifikaattiin_Kaopla21042026_kh04052026_kv11052026

13

Vastaus valtuustoaloitteeseen tasoryhmien kokeilusta Kouvolassa

11231/00.05.00/2025

Kaupunginvaltuusto 08.12.2025 § 121

Puheenjohtaja Ville Kaunisto esitteli valtuutettujen Suvi Karellin, Janne Patjaksen, Ukko Bambergin, Elina Ketosen, Esko Lavosen, Petri Liljanderin, Toni Vainikan, Mirja Longan, Anni Villikan, Sheikki Laakson, Marjo Lakan, Jukka Nybergin, Mikko Jaanun, Jari Larikan, Saul Järvisen, Pekka Haajan, Janne Wallin, Sanna Sirkiän, Sari Melkon, Manu Huuhilon, Esa Niemelän, Miia Wittingin, Christa Carpelanin, Jouni Frimodigin, Katriina Vesalan, Harri Sihvolan, Ilkka Sarpolan, Päivi Sippulan, Riitta Torikan, Anna Koivisto, Leeni-Elina Haimin ja Laila Uljaksen jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite: Tasoryhmien kokeilu Kouvolassa.

Kouvolan kaupungin peruskoulut kohtaavat monenlaisia haasteita oppimistulosten eriytyessä ja oppilaiden hyvinvoinnin vaihdellessa. Nykyjärjestelmässä kaikki oppilaat käyvät samoja luokkia, vaikka oppimisen tasoerot voivat olla huomattavia. Tämä voi johtaa siihen, että osa oppilaista turhautuu liian vaikeisiin tehtäviin ja osa taas kokee etenemisen liian hitaaksi.

Tyrnävän kunnassa on kokeiltu [TAVOITA-mallia](#), jossa oppilaat voivat opiskella tavoitetasoryhmissä. Malli perustuu joustaviin tavoitetasoryhmiin ja oppilaiden aktiiviseen osallistamiseen omien vahvuuksien sekä kehityskohteiden tunnistamisessa. Yksilöllinen eriyttäminen tukee heikommin suoriutuvia ja varmistaa kaikille mahdollisuuden oppia, samalla kun lahjakkaille tarjotaan haasteita ja tilaa edetä. Mallin avulla monet oppilaat ovat parantaneet arvosanojaan, työrauha on vahvistunut, tuntiaktiivisuus kasvanut ja oppijoiden itsevarmuus lisääntynyt. Myös Pisa-tuloksissa on nähty myönteinen kehitys.

Vastaava malli voisi Kouvolassa tuoda hyötyjä paitsi oppilaille ja opetukselle, myös koko kaupungille:

- Kaupungin houkuttelevuus: Laadukas ja yksilölliset tarpeet huomioiva koulutus on merkittävä tekijä, kun perheet harkitsevat muuttoa Kouvolaan. Erityisratkaisuna tavoitetasoryhmät voisivat toimia vetovoimatekijänä.

- Elinvoima ja muuttovoitto: Panostus koulutukseen on samalla panostus kaupungin tulevaisuuteen. Hyvät koulutusmahdollisuudet houkuttelevat lapsiperheitä ja pitävät nykyiset asukkaat tyytyväisinä.
- Maine ja kilpailukyky: Kouvola voisi profiloitua rohkeana ja uudistushakuisena kuntana, joka etsii uusia ratkaisuja perusopetuksen laadun turvaamiseksi.

Ehdotamme, että Kouvolan kaupunki käynnistää selvityksen ja valmistelun tasoryhmäopetuksen käyttöönotosta perusopetuksessa. Tavoitteena olisi:

- vähentää oppimistulosten eriytymistä,
- tukea oppilaiden yksilöllisiä tarpeita,
- lisätä opiskelumotivaatiota,
- parantaa kouluviihtyvyyttä ja oppimistuloksia pitkällä aikavälillä.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kasvatus- ja opetuslautakunta 21.04.2026 § 44

Valmistelija: opetuspalvelupäällikkö Silja Kavilo, puh. 020 615 9010, silja.kavilo(at)kouvola.fi

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että Kouvolan kaupunki käynnistää selvityksen ja valmistelun tasoryhmäopetuksen käyttöönotosta perusopetuksessa. Valtuustoaloitteessa viitataan Tyrnävän kunnassa kokeiltuun TAVOITA-malliin, jossa oppilaat voivat opiskella tavoitetasoryhmissä. Malli perustuu joustaviin tavoitetasoryhmiin ja oppilaiden aktiiviseen osallistamiseen omien vahvuuksien sekä kehityskohteiden tunnistamisessa. Yksilöllinen eriyttäminen tukee heikommin suoriutuvia ja varmistaa kaikille mahdollisuuden oppia, samalla kun lahjakkaille tarjotaan haasteita ja tilaa edetä. Mallin nähdään edistävän muun muassa Kouvolan houkuttelevuutta, vahvistavan elinvoimaa ja se loisi Kouvolalle mahdollisuuden luoda mainetta kuntana, joka etsii uusia ratkaisuja perusopetuksen laadun

turvaamiseksi. Käyttönotolla tavoiteltaisiin oppimistulosten eriytymisen vähentymistä, oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomiointia, opiskelumotivaation lisääntymistä ja kouluviihtyvyyden sekä oppimistulosten parantamista pitkällä aikavälillä.

Nykytilakuvaus

Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkot

Kouvola on uudistanut kouluverkkoaan vuonna 2019 tehdyn kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti. Ohjaavina periaatteina ovat turvallinen, lapsen kasvua ja kehitystä tukeva oppimisympäristö ja palvelujen sijoittuminen keskeisille paikoille väestökeskittyisiin. Investointisumma on kokonaisuudessaan merkittävä, 150 miljoonaa euroa kymmenessä vuodessa. Valmistuneet sekä suunnitteilla olevat koulut, päiväkodit ja monitoimitilat tarjoavat laadukasta kasvatusta ja opetusta esteettömässä, terveessä ja modernissa ympäristössä sekä vastaavat tulevaisuuden tarpeisiin. Tehdyt ja suunnitteilla olevat investoinnin kasvatuksen ja opetuksen oppimisympäristöihin nähdään merkittävänä elinvoimaa edistävänä tekijänä.

Oppimistulosten eriytyminen

Kansallinen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) arviointien perusteella perusopetus toteuttaa valtakunnallisesti tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Oppilaiden osaamistaso on kautta maan samankaltainen, eikä merkittäviä eroja ilmene sukupuolen, opetuskielen tai kuntaryhmän välillä. Koulu on merkittävä oppimisen ja osaamisen kehittymisen ympäristö, mutta oppimistuloksiin vaikuttavat tekijät ulottuvat laajasti koulun ja opetuksen ulkopuolelle. Kodin olosuhteet, vapaa-ajan ympäristöt ja laajempi yhteiskunta muovaavat osaltaan oppilaiden oppimista ja motivaatiota. (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus 2023.)

Oppilaat tuovat kouluun mukanaan myös yhteiskunnallisia haasteita, joita koulu ei voi yksin ratkaista. Esimerkiksi korkeasti koulutettujen huoltajien lapset ovat peruskoulun alussa matematiikan ja äidinkielen taidoiltaan lähes vuoden etumatalla matalimmin koulutettujen huoltajien lapsiin nähden. Tämän vuoksi kodin ja koulun yhteistyöllä on keskeinen vaikutus oppimistuloksiin. Oppiminen ja hyvinvointi kietoutuvat tiiviisti yhteen, ja niihin vaikuttavat monet yhteiskunnalliset tekijät. Yksittäisten ongelmien sijaan on tärkeää tarkastella kehittämistä kokonaisvaltaisesti ja vahvistaa oppilaiden hyvinvointia laajasti. (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus 2023.)

Oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomiointi ja laadun kehittäminen Kouvolan perusopetuksessa

Kasvatus ja opetuslautakunta on kokouksessaan (28.01.2026 § 5) hyväksynyt Kouvolan kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelman. Opetussuunnitelman mukaisesti oppiminen Kouvolan kaupungin perusopetuksessa perustuu jokaisen oppilaan yksilöllisiin edellytyksiin ja tarpeisiin. Opetusta toteutetaan erilaisten oppijoiden opetuksen eriyttämisellä. Opetusryhmiä muodostetaan jo nyt oppilaiden tarpeet ja yksikölliset edellytykset huomioiden.

Opetuksessa käytettävät monipuoliset menetelmät aktivoivat ja osallistavat oppilaita sekä antavat valmiuksia jatko-opintoihin. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan kasvua aktiiviseksi, vastuulliseksi ja itseensä luottavaksi oppijaksi. Henkilöstön ammattitaito ja kouluttautumismyönteisyys on tärkeä asia ja se tukee sitä, että oppilaan oppiminen etenee yksilöllisesti ja laadukkaasti.

Opetussuunnitelman ja lukuvuosisuunnitelman toteutumista seurataan osana kasvatuksen ja opetuksen arviointi ja kehitystyötä. Kouvolassa on toteutettu laadunarviointia vuodesta 2009 lähtien. Arviointiin osallistuvat lapset, huoltajat ja henkilöstö sekä muut sidosryhmät. Arviointitietoa pohjautuu mm. Kouvolan laatu-, hyvinvointi- ja kouluterveyskyselyihin. Arvioinnista saadun tiedon avulla voidaan päivittää opetussuunnitelman sisältöä ja koulun lukuvuosisuunnitelmaa sekä kehittää arjen toimintaa. Tuloksista raportoidaan kasvatuksesta ja opetuksesta vastaavalla lautakunnalle säännöllisesti.

Kouvolan perusopetuksen lukuvuosisuunnitelmaan liittyvä sähköinen arviointi (Laatukysely) toteutetaan vuosittain. Kyselyssä oppilaat (3.–9.lk), huoltajat ja opetushenkilöstö arvioivat valtakunnallisen Laatu-kriteeristön pohjalta perusopetuksen keskeisimpiä osa-alueita ja niiden toimivuutta. Oppilaat ja huoltajat arvioivat oppilaiden psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä koulun olosuhteita. Opetushenkilöstö arvioi johtamista, henkilöstöasioita, talousasioita, arviointia ja sen kehittämistä, opetussuunnitelman toteutumista, opetusta ja opetusjärjestelyjä, oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuen toteutumista, koulun ja kodin yhteistyötä, oppilaiden osallisuutta ja vaikuttamista, fyysistä oppimisympäristöä ja sen turvallisuutta sekä tasa-arvoa. Koulut hyödyntävät kyselyn tuloksia oman toimintansa kehittämisessä.

Koulun tehtävänä on luoda oppilaalle edellytykset kouluun kiinnittymiselle. Jotta kouluun kiinnittymistä tapahtuu, tulee koulussa huolehtia: ryhmäytymisestä ja turvalliseen luokkailmapiiriin panostamisesta, kiusaamisen ennalta ehkäisemisestä ja kiusaamiseen puuttumisesta, tuesta nivelvaiheissa, tunne, turva ja vuorovaikutustaitojen harjoittelusta osana opetusta, oppilaiden osallisuuden edistämisestä, oppimisvaikeuksien tunnistamisesta ja tukemisesta, joustavasta opintojen etenemisestä ja eriyttämisestä, yksilöllisistä ja monipuolisista mahdollisuuksista osaamisen

osoittamiseen sekä hyvän ja luottamuksellisen oppilasopettajasuhteen ylläpitämisestä.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijälle kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista.

Määräajan päätyttyä vastaukseen annettiin yksi kommentti. Vastausta on täydennetty ennen päätöksentekoon saattamista.

Kommentti on **oheismateriaalina**.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Nykytilan kuvauksen mukaisesti Kouvolassa tehdään jo nyt toimenpiteitä oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomioimiseksi, opiskelumotivaation lisääntymiseksi ja kouluviihtyvyyden sekä oppimistulosten parantamiseksi. Koulut hyödyntävät jo nykytilanteessa ryhmien muodostamisessa valtuustoaloitteessa ehdotettua ryhmittelyä, eikä TAVOITA-mallin käyttöönotto toisi merkittäviä muutoksia opetusryhmien muodostamiseen. Nykyisen toimintamallin laajentaminen vaatisi myös lisäresursointia, jota ei ole talousarviossa huomioitu. Opetusryhmät muodostetaan jatkossakin joustavasti, oppilaiden tarpeiden mukaisesti, opettajien ammatilliseen harkintaan perustuen ja koulukohtaiset erot huomioiden.

Hallintosäännön § 121 mukaisesti jos valtuustoaloitteessa on vähintään 15 valtuutetun allekirjoitus, aloitteeseen vastaa kaupunginhallitus ja vastaus käsitellään kaupunginvaltuustossa. Tämän valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 32 valtuutettua.

Lisätietoja: opetuspalvelupäällikkö Silja Kavilo, puh. 020 615 9010, silja.kavilo(at)kouvola.fi

Sivistysjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää

1. antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen
2. opetusryhmät muodostetaan jatkossakin joustavasti, oppilaiden tarpeiden mukaisesti, opettajien ammatilliseen harkintaan perustuen ja koulukohtaiset erot huomioiden.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus 04.05.2026 § 110

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Sivistyksen toimialan, perusopetus ja nuorisopalveluiden vastaus valtuustoaloitteeseen;

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että Kouvolan kaupunki käynnistää selvityksen ja valmistelun tasoryhmäopetuksen käyttöönotosta perusopetuksessa. Valtuustoaloitteessa viitataan Tyrnävän kunnassa kokeiltuun TAVOITA-malliin, jossa oppilaat voivat opiskella tavoitetasoryhmissä. Malli perustuu joustaviin tavoitetasoryhmiin ja oppilaiden aktiiviseen osallistamiseen omien vahvuuksien sekä kehityskohteiden tunnistamisessa. Yksilöllinen eriyttäminen tukee heikommin suoriutuvia ja varmistaa kaikille mahdollisuuden oppia, samalla kun lahjakkaille tarjotaan haasteita ja tilaa edetä. Mallin nähdään edistävän muun muassa Kouvolan houkuttelevuutta, vahvistavan elinvoimaa ja se loisi Kouvolalle mahdollisuuden luoda mainetta kuntana, joka etsii uusia ratkaisuja perusopetuksen laadun turvaamiseksi. Käyttöönotolla tavoiteltaisiin oppimistulosten eriytymisen vähentymistä, oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomiointia, opiskelumotivaation lisääntymistä ja kouluviihtyvyyden sekä oppimistulosten parantamista pitkällä aikavälillä.

Nykytilakuvaus

Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkot

Kouvola on uudistanut kouluverkkoaan vuonna 2019 tehdyn kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti. Ohjaavina periaatteina ovat turvallinen, lapsen kasvua ja kehitystä tukeva oppimisympäristö ja palvelujen sijoittuminen keskeisille paikoille väestökeskittyisiin. Investointisumma on kokonaisuudessaan merkittävä, 150 miljoonaa euroa kymmenessä vuodessa. Valmistuneet sekä suunnitteilla olevat koulut, päiväkodit ja monitoimitalot tarjoavat laadukasta kasvatusta ja opetusta esteettömässä, terveessä ja modernissa ympäristössä sekä vastaavat tulevaisuuden tarpeisiin. Tehdyt ja suunnitteilla olevat investoinnin kasvatuksen ja opetuksen oppimisympäristöihin nähdään merkittävänä elinvoimaa edistävänä tekijänä.

Oppimistulosten eriytyminen

Kansallinen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) arviointien perusteella perusopetus toteuttaa valtakunnallisesti tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Oppilaiden osaamistaso on kautta maan samankaltainen, eikä merkittäviä eroja ilmene sukupuolen, opetuskielen tai kuntaryhmän välillä. Koulu on merkittävä oppimisen ja osaamisen kehittymisen ympäristö, mutta oppimistuloksiin vaikuttavat tekijät ulottuvat laajasti koulun ja opetuksen ulkopuolelle. Kodin olosuhteet, vapaa-ajan ympäristöt ja laajempi yhteiskunta muovaavat osaltaan oppilaiden oppimista ja motivaatiota. (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus 2023.)

Oppilaat tuovat kouluun mukanaan myös yhteiskunnallisia haasteita, joita koulu ei voi yksin ratkaista. Esimerkiksi korkeasti koulutettujen huoltajien lapset ovat peruskoulun alussa matematiikan ja äidinkielen taidoiltaan lähes vuoden etumatalla matalimmin koulutettujen huoltajien lapsiin nähden. Tämän vuoksi kodin ja koulun yhteistyöllä on keskeinen vaikutus oppimistuloksiin. Oppiminen ja hyvinvointi kietoutuvat tiiviisti yhteen, ja niihin vaikuttavat monet yhteiskunnalliset tekijät. Yksittäisten ongelmien sijaan on tärkeää tarkastella kehittämistä kokonaisvaltaisesti ja vahvistaa oppilaiden hyvinvointia laajasti. (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus 2023.)

Oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomiointi ja laadun kehittäminen Kouvolan perusopetuksessa

Kasvatus ja opetuslautakunta on kokouksessaan (28.01.2026 § 5) hyväksynyt Kouvolan kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelman. Opetussuunnitelman mukaisesti oppiminen Kouvolan kaupungin perusopetuksessa perustuu jokaisen oppilaan yksilöllisiin edellytyksiin ja tarpeisiin. Opetusta toteutetaan erilaisten oppijoiden opetuksen eriyttämisellä. Opetusryhmiä muodostetaan jo nyt oppilaiden tarpeet ja yksikölliset edellytykset huomioiden.

Opetuksessa käytettävät monipuoliset menetelmät aktivoivat ja osallistavat oppilaita sekä antavat valmiuksia jatko-opintoihin. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan kasvua aktiiviseksi, vastuulliseksi ja itseensä luottavaksi oppijaksi. Henkilöstön ammattitaito ja kouluttautumismyönteisyys on tärkeä asia ja se tukee sitä, että oppilaan oppiminen etenee yksilöllisesti ja laadukkaasti.

Opetussuunnitelman ja lukuvuosisuunnitelman toteutumista seurataan osana kasvatuksen ja opetuksen arviointi- ja kehitystyötä. Kouvolaossa on toteutettu laadunarviointia vuodesta 2009 lähtien. Arviointiin osallistuvat lapset, huoltajat ja henkilöstö sekä muut sidosryhmät. Arviointitieto pohjautuu mm. Kouvolan laatu-, hyvinvointi- ja kouluterveyskyselyihin. Arvioinnista saadun tiedon avulla voidaan

päivittää opetussuunnitelman sisältöä ja koulun lukuvuosisuunnitelmaa sekä kehittää arjen toimintaa. Tuloksista raportoidaan kasvatuksesta ja opetuksesta vastaavalla lautakunnalle säännöllisesti.

Kouvolan perusopetuksen lukuvuosisuunnitelmaan liittyvä sähköinen arviointi (Laatukysely) toteutetaan vuosittain. Kyselyssä oppilaat (3.–9.lk), huoltajat ja opetushenkilöstö arvioivat valtakunnallisen Laatukriteeristön pohjalta perusopetuksen keskeisimpiä osa-alueita ja niiden toimivuutta. Oppilaat ja huoltajat arvioivat oppilaiden psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä koulun olosuhteita. Opetushenkilöstö arvioi johtamista, henkilöstöasioita, talusasioita, arviointia ja sen kehittämistä, opetussuunnitelman toteutumista, opetusta ja opetusjärjestelyjä, oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuen toteutumista, koulun ja kodin yhteistyötä, oppilaiden osallisuutta ja vaikuttamista, fyysistä oppimisympäristöä ja sen turvallisuutta sekä tasa-arvoa. Koulut hyödyntävät kyselyn tuloksia oman toimintansa kehittämisessä.

Koulun tehtävänä on luoda oppilaalle edellytykset kouluun kiinnittymiselle. Jotta kouluun kiinnittymistä tapahtuu, tulee koulussa huolehtia: ryhmäytymisestä ja turvalliseen luokkailmapiiriin panostamisesta, kiusaamisen ennalta ehkäisemisestä ja kiusaamiseen puuttumisesta, tuesta nivelvaiheissa, tunne, turva ja vuorovaikutustaitojen harjoittelusta osana opetusta, oppilaiden osallisuuden edistämisestä, oppimisvaikeuksien tunnistamisesta ja tukemisesta, joustavasta opintojen etenemisestä ja eriyttämisestä, yksilöllisistä ja monipuolisista mahdollisuuksista osaamisen osoittamiseen sekä hyvän ja luottamuksellisen oppilasopettajasuhteen ylläpitämisestä.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijälle kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista.

Määräajan päätyttyä vastaukseen annettiin yksi kommentti. Vastausta on täydennetty ennen päätöksentekoon saattamista.

Kommentti on oheismateriaalina.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Nykytilan kuvauksen mukaisesti Kouvolassa tehdään jo nyt toimenpiteitä oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomioimiseksi, opiskelumotivaation lisääntymiseksi ja kouluviihtyvyyden sekä oppimistulosten parantamiseksi. Koulut hyödyntävät jo nykytilanteessa

ryhmien muodostamisessa valtuustoaloitteessa ehdotettua ryhmittelyä, eikä TAVOITA-mallin käyttöönotto toisi merkittäviä muutoksia opetusryhmien muodostamiseen. Nykyisen toimintamallin laajentaminen vaatisi myös lisäresursointia, jota ei ole talousarviossa huomioitu. Opetusryhmät muodostetaan jatkossakin joustavasti, oppilaiden tarpeiden mukaisesti, opettajien ammatilliseen harkintaan perustuen ja koulukohtaiset erot huomioiden.

Hallintosäännön § 121 mukaisesti jos valtuustoaloitteessa on vähintään 15 valtuutetun allekirjoitus, aloitteeseen vastaa kaupunginhallitus ja vastaus käsitellään kaupunginvaltuustossa. Tämän valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 32 valtuutettua.

Lisätietoja: opetuspalvelupäällikkö Silja Kavilo, puh. 020 615 9010, silja.kavilo(at)kouvola.fi

Vs kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä osaltaan vastauksen valtuustoaloitteeseen.
2. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto
  1. Päättää merkitä valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen tiedoksi ja toteaa, että opetusryhmät muodostetaan jatkossakin joustavasti, oppilaiden tarpeiden mukaisesti, opettajien ammatilliseen harkintaan perustuen ja koulukohtaiset erot huomioiden.
  2. toteaa, ettei aloite anna aiheita muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että aloite on käsitelty loppuun.
3. päättää tarkistaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 5.5.2026 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto 11.05.2026

Oheismateriaalina aloitteen tekijän kommentti.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto

1. päättää merkitä valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen tiedoksi ja toteaa, että opetusryhmät muodostetaan jatkossakin joustavasti, oppilaiden tarpeiden mukaisesti, opettajien ammatilliseen harkintaan perustuen ja koulukohtaiset erot huomioiden.
2. toteaa, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että aloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginvaltuuston päätös:

Oheismateriaali

Aloitteen jättäjän kommentit valtuustoaloitteeseen Tasoryhmien kokeilu
Kouvolassa_Kaopla21042026_kh04052026_kv11052026